صبح صادق

فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

قلمرو رسالت سپاه معادل قلمرو انقلاب اسلامی است

۴ پاسدار

عید سعید قربان مبارک باد

هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و دوم | شماره ۱۰۹۸ | دوشنبه ۵ تیر ۱۴۰۲ | ۷ ذی‌الحجه ۱۴۴۴ | ۲۶ ژوئن ۲۰۲۳ | ۱۶ صفحه

۲ سرمقاله

نوید کمالی

هم‌افزایی اطلاعاتی، حکمرانی موفق

۶ بازار

میثم مهرپور

چرا با وجود کاهش تورم، قیمت‌ها ارزان نمی‌شود!

بازنگاه صبح صادق به سردرگمی جریانات ضد انقلاب پس از بلوای پاییز ۱۴۰۱

آوارگان ابدی تاریخ

یادداشت دکتر سعداله زارعی درباره رویکرد غرب درباره منافقین

حساب‌کشی در تیرانا

فضای مجازی جولانگاه گروه تروریستی مجاهدین خلق

تاکتیک‌های نفاق!

محمدصادق کوشکی در گفت‌وگو با صبح صادق

وقتی تاریخ مصرف منافقین تمام می‌شود!

۱۴ پیوست

شماره ۱۰۹۸ | دوشنبه ۵ تیر ۱۴۰۲
صبح صادق

سرمقاله

هم‌افزایی اطلاعاتی حکمرانی موفق

نگاهی به تجربیات جهانی در حوزه ایجاد تفاهم و هم‌افزایی نهادهای اطلاعاتی

نوید کمالی
پژوهشگر امنیت ملی

هفته گذشته نشست مشترک وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه در راستای اجرایی کردن منویات رهبر معظم انقلاب و هم‌افزایی و هم‌گرایی بین دو نهاد اطلاعاتی کلیدی انقلابی در مقابله با توطئه‌های نوین دشمنان انقلاب اسلامی برگزار شد. این نشست مزین به پیام رهبر معظم انقلاب بود و ایشان در این پیام به طور مشخص بر افزایش هم‌افزایی این دو نهاد تأکید داشتند.

در پیام حضرت امام خامنه‌ای به این نشست آمده است: «مسئله اطلاعات یکی از مسائل مهم کشور است و یکی از ضعف‌های ما در ارتباط با دستگاه‌های اطلاعاتی، عدم تفاهم بین این مجموعه‌هاست. اگر آقایان می‌خواهند در راه خدا مجاهدت کنند، جهاد آنها این است که این تفاهم در همه رده‌ها پیاده بشود. امروز اگرچه در رأس این دو دستگاه تفاهم به طور جدی وجود دارد، اما مجاهدت واقعی این است که این همکاری و تفاهم را در همه سطوح پیاده کنند.»

با نظر به عمق محتوایی پیام رهبر معظم انقلاب، پر واضح است که مهم‌ترین دغدغه ایشان در رابطه با نهادهای اطلاعاتی کشورمان ایجاد تفاهم و هم‌افزایی یا به عبارتی «Synergy» بین جامعه اطلاعاتی کشور برای مواجهه هوشمندانه‌تر و بهنگام‌تر با تهدیدات ترکیبی و خاصه تهاجم اطلاعاتی دشمنان است. همانگونه که اشاره شد، هر چند در کشور ما سازمان‌ها و نهادهای اطلاعاتی گوناگونی با محوریت وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه فعال هستند؛ اما همه آنها ذیل یک چتر و ماهیت، یعنی جامعه اطلاعاتی انقلاب اسلامی و در قالب یک کار ویژه مشخص، یعنی تأمین منافع ملی هویت می‌یابند، لذا عملکرد آنها به طور کامل و جامع زمانی در تراز انقلاب اسلامی خواهد بود که بین آنها تفاهم و هم‌افزایی اطلاعاتی و عملیاتی در تمام سطوح وجود داشته باشد.

اگر به ترکیب و ابعاد جامعه اطلاعاتی (Intelligence Community) آمریکا، انگلیس، روسیه، چین و رژیم صهیونیستی نگاهی داشته باشیم، شاهد خواهیم بود که آنها ذیل حکمرانی اطلاعاتی خود به ترتیب ۱۸، ۱۵، ۱۶، ۱۷ و ۱۲ سازمان اطلاعاتی را با فرهنگ‌های گوناگون و مأموریت‌های اطلاعاتی تخصصی در کنار یکدیگر قرار داده و جامعه اطلاعاتی منسجمی را در راستای پیشبرد نیات و منافع‌شان تشکیل داده‌اند.

همانگونه که مشخص است، سازمان‌های اطلاعاتی مسئول جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات گوناگون درباره افراد، سازمان‌ها، کشورها و حتی رویدادهای جهانی به منظور حفظ امنیت ملی و رفع تهدیدات امنیتی هستند. اطلاعات جمع‌آوری شده در سازمان‌های اطلاعاتی به مثابه زمینه‌ای برای تصمیم‌گیری سیاست‌گذاران کشور درباره موضوعات امنیتی، سیاسی، نظامی و اقتصادی استفاده می‌شود. بنابراین، این قبیل سازمان‌ها در تعیین جهت‌گیری ملی و فرا ملی کشور نقش مهمی ایفا می‌کنند. با عنایت به نکته فوق و با نگاهی به تجربیات جهانی در حوزه راهبری جوامع اطلاعاتی می‌توان به نکات قابل توجهی دست یافت که الگوبرداری از آنها می‌تواند به تأمین مطالبه امام انقلاب از سازمان‌های اطلاعاتی کشورمان منجر شود.

بنا بر تجربیات جهانی سازمان‌های گوناگون عضو جامعه اطلاعاتی برای افزایش تفاهم، هم‌افزایی و همکاری بین یکدیگر از راهکارهای گوناگونی بهره می‌برند که اهم آنها عبارتند از:

۱ تعریف خطوط ارتباطی و اختیارات مشخص سازمان‌های اطلاعاتی: تعریف و تبیین درک روشنی از اینکه هر سازمان اطلاعاتی مسئول چه نوع مأموریت اطلاعاتی است و چگونه محصول فعالیت اطلاعاتی آنها باید بین سطوح مختلف جامعه اطلاعاتی جریان داشته باشد، نقش مهمی در شکل‌دهی روابط بین اعضای جامعه اطلاعاتی دارد. به واسطه این تعریف «نقش» و «مأموریت» اطمینان حاصل می‌شود که همه اعضای سازمان اطلاعاتی در فضایی هم‌افزا با یکدیگر برای تأمین و پیشبرد منافع ملی گام بر می‌دارند.

۲ اشتراک اطلاعات و مدیریت دانش بین سازمان‌های اطلاعاتی: سازمان‌های اطلاعاتی مأموریت‌ها و تخصص‌های گوناگونی را بر عهده دارند، به همین دلیل ایجاد سازوکاری برای اشتراک اطلاعات و مدیریت دانش حاصل از فعالیت‌های اطلاعاتی می‌تواند به افزایش دقت و کارآمدی اعضای جامعه اطلاعاتی در تحلیل اطلاعات و پیشگیری از تهدیدات امنیتی کمک کند. این رویکرد را می‌توان از طریق راه‌اندازی یک پایگاه دانش جامع بین اعضای جامعه اطلاعاتی محقق کرد.

۳ همکاری در تحقیقات و عملیات: سازمان‌های اطلاعاتی در مأموریت‌های گوناگون و ترکیبی نیازمند همکاری عملیاتی با یکدیگر هستند؛ از این رو ایجاد سازوکارهای حرفه‌ای در راستای همکاری عملیاتی سطوح مختلف سازمان‌های اطلاعاتی نقش مهمی در شکل‌دهی هم‌افزایی بین سازمان‌های اطلاعاتی دارد.

۴ تبادل کارشناسان: آشنا نبودن با فرهنگ سازمانی حاکم بر سازمان‌های اطلاعاتی همکار یکی از دلایل زمینه‌ساز شکل‌گیری سوءبرداشت یا به عبارت تخصصی سوگیری شناختی (Cognitive Bias) در رابطه با آنهاست؛ از این رو سازمان‌های اطلاعاتی عضو جامعه اطلاعاتی به منظور افزایش هم‌افزایی بین خود، در قالب برنامه‌های تبادل نیروی انسانی، کارشناسان خود را به سازمان‌های اطلاعاتی همکار منتقل می‌کنند. این سیاست موجب افزایش تجربه و تخصص کارکنان و همچنین آشنایی آنها با روش‌های کاری و فرهنگ سازمانی حاکم بر سازمان اطلاعاتی همکار می‌شود که نتیجه آن افزایش درک و همکاری متقابل با سازمان‌های اطلاعاتی است.

۵ ایجاد کانال‌های ارتباطی در سطوح گوناگون: سازمان‌های اطلاعاتی به منظور افزایش همکاری، باید کانال‌های ارتباطی مستقیمی با هم ایجاد کنند. این کار می‌تواند به سرعت ارتباط و تبادل اطلاعات بین سازمان‌های اطلاعاتی مختلف و در نهایت واکنش بهنگام‌تر آنها نسبت به تهدیدات و فرصت‌ها کمک کند. در این زمینه تشکیل گروه‌های کاری مشترک با حضور کارشناسان گوناگون می‌تواند زمینه پیگیری مطلوب‌تر پرونده‌های اطلاعاتی خاص را فراهم کند.

۶ برگزاری رویدادهای نخبگانی بین اعضای جامعه اطلاعاتی: برگزاری رویدادهای علمی و پژوهشی بین کارشناسان و نخبگان جامعه اطلاعاتی عضو سازمان‌های گوناگون می‌تواند به افزایش ارتباط و هم‌افزایی بین آنها منجر شود؛ از این رو برگزاری این دست رویدادها از سوی مراکز آموزشی جامعه اطلاعاتی کشورها به طور جدی دنبال می‌شود.

در پایان ذکر این نکته ضروری است که در سال‌های اخیر سازمان‌های اطلاعاتی شاخص جهان برای افزایش کارایی و کارآمدی خود در مواجهه با فضای نوین اطلاعاتی حاکم بر جهان در حال بازطراحی تعریف یا «Definition» و چشم‌انداز یا «Vision» خود از مأموریت‌های اطلاعاتی و حرکت به سمت خروج از سایه و باز شدن هستند که نمود آن را می‌توان در انتخاب افرادی، مانند «ریچارد مور» و «ابراهیم کالین» به عنوان رؤسای سازمان‌های اطلاعاتی انگلیس و ترکیه دانست که هر دو برخلاف برداشت سنتی از اطلاعات، چهره‌های رسانه‌ای و به عبارتی باز هستند. بنابراین، توجه و زیر نظر داشتن آخرین نگاه‌ها و رویکردهای جهانی در کارآمدی و ارتقای جامعه اطلاعاتی کشور نیز می‌تواند نقشی کلیدی در تأمین مطالبه هوشمندانه و حکیمانه رهبر فرزانه انقلاب داشته باشد.

انتخابات رقابتی برای صاحبان صلاحیت

مهدی سعیدی
جریان‌شناس سیاسی

انتخابات در پیش است و همه آنان که دغدغه انقلاب و نظام را دارند، در تلاشند تا این مهم در بهترین حالت محقق شود. انتخاباتی که بدون شک افزایش مشارکت و حضور حداکثری مردم در پای صندوق‌های آن یکی از مشخصات موفقیت آن است. در میان اظهارنظراتی که این روزها شنیده می‌شود، سخنان حجت‌الاسلام سیدحسن خمینی تأمل‌برانگیز است. وی که در مراسم تجدید میثاق اعضای قوه قضائیه با آرمان‌های امام(ره) سخن می‌گفت، ایراد داشت:

«یکی از مهم‌ترین عواملی که دشمنان را مأیوس می‌کند، انتخابات است. انتخابات آخر سال یکی از مهم‌ترین چیزهایی است که جمهوری اسلامی را بیمه می‌کند. بی تردید هیچ عاملی مثل حضور مردم، زندگی و امنیت را راحت نمی‌کند، هیچ عاملی به اندازه حضور مردم دشمنان را مأیوس نمی‌کند. البته این حضور شرایطی دارد که از جمله آن برگزاری انتخاباتی است که در آن همه سلیقه‌ها حاضر باشند. جمهوری اسلامی با شجاعت حق تعیین سرنوشت مردم را به خودشان واگذار کرده است... انتخابات به شرطی انتخابات است که بتواند باعث تغییر شود؛ تغییر نوع حکمرانی و نگاه‌ها. اینکه می‌فرمایند، «میزان رأی ملت است» و اینکه می‌فرمایند، «مردم ولی نعمت ما هستند»، تعارف نیست. اینکه رهبری انقلاب این مقدار بر نقش مردم حتی در مشروعیت نظام تأکید دارند، تعارف نیست... انتخابات وقتی انتخابات است که همه بتوانند در آن به تغییر، حتی اگر خواستند تغییر برخی سیاست‌ها و قوانین و مدیران، رأی دهند. این شرط انتخاباتی است که امید آفرین است و برای دشمنان موجب یأس می‌شود.»

درباره این اظهارات باید گفت، تلاش برای افزایش مشارکت سیاسی در انتخابات پیش رو بدون شک یکی از مهم‌ترین مسئولیت‌هایی است که همه احزاب و گروه‌های سیاسی باید در این مقطع حساس تاریخی در آن نقش‌آفرین باشند. همه کسانی نیز که جامعه و بازیگران سیاسی را به این امر دعوت می‌کنند، خیرخواهانی هستند که باید از آنان تشکر کرد.

در این میان، باید یادآور شد که راه مشارکت همه احزاب و گروه‌های سیاسی معتقد به قانون اساسی و متعهد به آرمان‌های حضرت امام(ره) در انتخابات این کشور گشوده است و کسی حق ندارد صاحب صلاحیتی را به دلیل ملاحظات جناحی از حضور در جایگاه رقابت حذف کند؛ اما نکته اساسی که ایشان باید به آن توجه کند، آن است که این دروازه برای ورود افرادی که صلاحیت لازم را ندارند، بسته خواهد بود. طبیعی است کسی که برای یک سمت صلاحیت لازم را ندارد، در نظام اسلامی مشروعیت لازم برای تصدی آن صندلی قدرت را نخواهد داشت. این حقیقتی است که از دل آموزه‌های حضرت امام(ره) بیرون می‌آید و فرزند یادگار حضرت امام(ره) نیز به خوبی به آن آگاه است.

در این فرآیند آنچه موجب زوال صلاحیت خواهد شد، اعتقاد نداشتن به اسلام سیاسی با خوانش حضرت امام خمینی(ره) یا سوء پیشینه و فقدان صلاحیت‌های اخلاقی و... است که تشخیص و تطبیق آن با قانون بر عهده دستگاه نظارتی گذاشته شده است. البته دستگاه ناظر انتخاباتی باید هوشمندانه به وظیفه قانونی خود عمل کند و از خطاهای احتمالی در این زمینه بکاهد.

لبه تیز نقدها نیز به جای آنکه عملکرد مجریان و ناظران انتخابات را هدف قرار دهد، باید به نقد عملکرد احزاب و گروه‌های سیاسی مشغول شود که هرچند از ملاحظات قانونی آگاهند، افراد و گزینه‌هایی را روانه میدان انتخابات می‌کنند که از قبل معلوم است صلاحیت‌های قانونی لازم را ندارند. آیا کسی که در حوادث تلخ پاییز گذشته بر طبل آشوب و بلوا زده و در مسیر فریب و اغوای افکار عمومی فعال بوده، صلاحیت قانونی برای ورود به مجلس را خواهد داشت؟ آیا کسی که در پروژه کشته‌سازی و متهم کردن نظام به کشتار افراد بی‌گناه نقش‌آفرین بوده و در برابر شهادت مظلومانه ده‌ها نیروی حافظ امنیت کشور سکوت اختیار کرده است، می‌تواند فردا در قامت نماینده مردم از حقوق ملت دفاع کند؟

طبیعی است که اگر برخی جریان‌های سیاسی رویه غلط معرفی افراد فاقد صلاحیت را همچون انتخابات‌های گذشته ادامه دهند، در انتخابات آینده نیز شاهد ردّ صلاحیت این افراد خواهیم بود؛ اما اگر با تغییر رویه اتخاذی، افراد و چهره‌های کارآمد، خوش نام، موجه و مردمی که دغدغه انقلاب و ملت و کشور را دارند، معرفی شوند، بدون شک شاهد کاهش ردصلاحیت‌ها خواهیم بود. در این صورت، می‌توان از شورای نگهبان نیز انتظار داشت تا به صورت موسع به نامزدهای انتخاباتی نگاه کرده و فضا را برای رقابتی شدن بیشتر فراهم کند.

نیم نگاه

نگاه‌های مثبت و همکاری آینده‌ساز

دکتر رضایی
نماینده مردم بوشهر در مجلس شورای اسلامی

در سفر سه روزه امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران که در رأس هیئتی سیاسی به منظور دیدار و گفت‌وگو با مقامات چهار کشور حوزه جنوبی خلیج‌فارس به قطر، عمان، کویت و امارات عربی متحده داشت، اهداف، برنامه‌ها و دستاوردهایی داشت که به مهم‌ترین آنها در این نوشتار اشاره خواهد شد. هدف از این سفر پیگیری و گزارش درباره تحولات منطقه و دنیا، بررسی و هم‌فکری در زمینه مسائل منطقه‌ای و جهانی، مانند یمن، سودان، اوکراین و افغانستان، رسیدگی به مشکلات ایرانیان مقیم چهار کشور و پیگیری مطالبات و منافع ملی ملت ایران به ویژه در حوزه اقتصادی بود.

در ابتدای این سفر که با دیدار وزیر خارجه و نخست‌وزیر قطر، «شیخ تمیم‌بن‌حمد آل‌ثانی» شکل گرفت، اراده دو کشور برای پیشبرد روابط بسیار جدی است. در یک مورد، در زمینه مسائل اقتصادی و فرهنگی بحث احداث تونل بین دوحه و یکی از مناطق بوشهر به صورت جدی بررسی شد که در آینده نه چندان دور خبرهای خوبی در این باره به گوش خواهد رسید. قرار شد گفت‌وگوهای دوجانبه بین ایران و قطر در کیش پیگیری شود.

آقای امیر عبداللهیان در عمان با وزیر خارجه عمان «بدربن‌حمد البوسعیدی» و وزیر مکتبی عمان «سلطان‌بن محمدالنعمانی» ملاقات کرد. در این سفر با توجه به روابط خوب ایران و عمان تبادلات و توافقات سازنده‌ای مطرح و بررسی شد و تأکید شد این توافقات اجرایی شود. در روز دوم وزیر خارجه کشورمان با مذاکره‌کننده ارشد دولت نجات ملی یمن، «محمد عبدالسلام» نشستی درباره آخرین تحولات یمن داشتند.

وزیرخارجه کشورمان در ادامه سفر خود راهی کویت شد و با نخست‌وزیر کویت «احمد نواف الاحمد الصباح» و وزیر خارجه این کشور «شیخ سالم عبدالله الصباح» ملاقات کرد. در این دیدار طرفین برای برداشتن موانع و تقویت همکاری‌های اعلام آمادگی کردند.

پایان این سفر سه روزه با ورود به کشور امارات متحده عربی و دیدار با رئیس دولت امارات «شیخ محمدبن‌زاید» و وزیر خارجه امارات «عبدالله‌بن‌زاید» همراه بود. در امارات روابط به خوبی پیش رفت؛ به گونه‌ای که شیخ محمدبن‌زاید پیشنهاد کرد حجم روابط تجاری بین دو کشور که امروز در مرز ۲۹ میلیارد دلار است به صد میلیارد دلار برسد. همکاری‌های دیگری هم در زمینه هسته‌ای و فرهنگی و امنیت خلیج‌فارس صورت گرفت تا مانع حضور بیگانگان در این منطقه باشد.

نگاه کشورهای خلیج‌فارس به ایران بسیار مثبت و آینده‌ساز است. مجمع همکاری‌ها و گفت‌وگوها بین هشت کشور حوزه خلیج‌فارس یکی از پیشنهادهای ایران بود که مورد استقبال کشورهای حاشیه خلیج‌فارس (عراق، کویت، بحرین، عربستان، قطر، امارات و یمن) قرار گرفت. طبیعتاً همکاری این کشورها برای اقتصاد امنیت و ممانعت از حضور بیگانگان در این منطقه بسیار مفید خواهد بود و به زودی مردم ایران شاهد پیشرفت روابط و همکاری‌ها بین این کشورها خواهند بود.

حقه‌های یک جادوگر

محمد پناهی
کارشناس سیاسی

یکی از حسرت‌های بزرگ طرفداران فوتبال، ناکامی تیم پرستاره «برانکو ایوانکویچ» در گروه D جام جهانی ۲۰۰۶ است؛ تیمی که علی دایی کاپیتان آن بود و مهدی مهدوی‌کیا، وحید هاشمیان، آندرانیک تیموریان، جواد نکونام و علی کریمی تنها بخشی از ستاره‌هایش بودند؛ اما چه بلایی سر آن تیم آمد که این مربی کروات حتی نتوانست از سد آنگولا بگذرد و از سه بازی تنها یک امتیاز به دست بیاورد؟! تیمی که خلاف دوره‌های پیش، با اقتدار و بدون اما و اگر راهی جام جهانی شده بود. نماد چرایی گرفتار شدن به این بلا را می‌توان «لگد علی کریمی» پس از تعویض در بازی جام جهانی دانست.

آن روزها علی دایی کاپیتان و چهره مورد اعتماد برانکو، مربی تیم ملی بود، اما اخباری که از اردوی تیم ملی به گوش می‌رسید، نشان می‌داد، تعدادی از بازیکنان تیم ملی علیه سرمربی و کاپیتان دست به شورش زدند! شورشی که وقتی عادل فردوسی‌پور در انتهای اولین بازی تیم ملی گفت: «خداحافظ علی دایی، خداحافظ تیم ملی» ابعاد این اتحاد شوم بیشتر روشن شد؛ اما این آخرین باری نبود که کریمی وقتی تعویض می‌شود، وقتی بازی را به کام خود و دوستانش نمی‌بیند، به همه چیز لگد زده و بازی را برهم می‌زند!

سه سال پس از جام جهانی ۲۰۰۶، در بازی مرگ و زندگی صعود به جام جهانی ۲۰۱۰ در برابر کره جنوبی، بار دیگر همین داستان تکرار شد. وقتی پس از انتخابات ۱۳۸۸ بازندگان انتخابات به رأی مردم احترام نگذاشتند، کریمی و چند بازیکن دیگر با دست‌بندهای سبز رنگ وارد میدان شدند و تیم ملی وارد حاشیه شد و راه رسیدن به جام جهانی آفریقای جنوبی به اما و اگرهایی کشیده شد که هرگز مطابق میل ما پیش نرفت تا ایران فرصت حضور در جام جهانی ۲۰۱۰ را از دست بدهد. بار دیگر مشخص شد، علی کریمی که آن روزها از او به عنوان جادوگر فوتبال ایران یاد می‌شد، همانند جریان سیاسی که با آن پیوند خورده بود، تنها زمانی به قوانین احترام می‌گذارد که برنده باشد و منافع او تأمین شود. کریمی سال پیش‌تر از ۱۳۸۸ هم وقتی تازه به عرصه فوتبال پا گذاشته بود و تنها ۱۹ سال داشت، با حمله به «تورو کامیکاوا» داور بازی ایران و ویتنام، به حکم کنفدراسیون فوتبال آسیا یک سال از فوتبال محروم شد تا از همان ابتدا به یاغی مشهور شود.

علی کریمی با آویزان کردن کفش‌های خود و خداحافظی از دنیای بازی فوتبال، به عرصه مربی‌گری پا گذاشت؛ اما در مربی‌گری کارنامه عجیب و غریبی به جای گذاشت، دستیاری برای «کارلوس کیروش» در تیم ملی شاید کوتاه‌ترین دستیاری تاریخ تیم ملی ایران باشد. همکاری‌ای که هنوز شروع نشده، با جنگ به پایان رسید تا آنجا که مرد پرتغالی عنوان «بزدل» را به کریمی داد. حضور او در باشگاه نفت تهران، با وجود قرارداد دو ساله در کمتر از چهار هفته به دعوای با مالک باشگاه کشیده شد و این همکاری نیز تمام شد. در کارنامه او تنها یک تیم دیگر است که کریمی در نقش مربی روی نیمکت آن نشسته است، «سپیدرود رشت» که در دوره حضور ۱۷ هفته‌ای او تنها ۱۵ امتیاز گرفت. عملکرد ضعیف یاغی فوتبال ایران در این تیم و اختلافات با مالک باشگاه پرونده مربیگری‌اش را برای همیشه بست، اما کریمی ناامید نشد و مسیر خود از نیمکت را به سمت میز ریاست فوتبال ایران تغییر داد که در این مسیر هم با «نه» اهالی فوتبال روبه‌رو شد، تا جایی که حتی احسان حاج‌صفی، کاپیتان تیم ملی هم نام رقیب کریمی را به روی برگه رأی خود نوشت. کریمی حتی در ساخت برنامه ورزشی «یازده» هم موفقیتی به دست نیاورد و با استقبال نکردن مخاطبان و شایعاتی درباره اختلاف عوامل خیلی زود این برنامه هم به تعطیلی کشیده شد. جادوگر فوتبال ایران که همه مسیرها را در فوتبال در برابر خود بن‌بست دید، با آغاز بلوای پاییزی ۱۴۰۱ بار دیگر به سیاست رو آورد و به حقه‌باز فضای مجازی تبدیل شد. لقب گوبلز آشوب‌های پائیز صفر و یک، شاید دقیق‌ترین تصویر از دروغ‌های شاخ‌دار او در شبکه‌های اجتماعی باشد.

پس از شکست آشوب‌ها با همراه نشدن مردم با آن آرزوی سیاهی که دشمنان ملت برای ایرانیان دیده بودند، نام علی کریمی نیز در حال فراموشی بود و از او یک بازنده مطلق در نزد افکار عمومی می‌ساخت، تا آنکه هفته گذشته رسانه‌ها از یک پرونده عجیب پرده برداشتند. نام متهم این پرونده کسی نبود جز «لیلا کریمی»، خواهر علی کریمی! زنی متهم به کلاه‌برداری ۷۷۰ میلیاردی با چک‌های بلاوجه. لیلا کریمی می‌گوید با اعتماد به برادرش دسته چک سفید امضایی را در اختیار او قرار داده و حالا با بدهی چند صد میلیاردی هیچ امیدی برای آزادی ندارد. خواهر یکی از سردمداران جریانی که خود را حامی زنان می‌داند، در زندان است و ماه‌هاست حتی کوچک‌ترین تماسی با او نداشته است تا این بار به ما نشان دهد، علی کریمی تنها در فوتبال و سیاست یاغی نیست، بلکه در خانواده خود هم یاغی است.

اما چرا علی کریمی همیشه در حالی دریبل کردن حقیقت و فریب دادن دیگران است؟ پاسخ را می‌توان در لابه‌لای اظهارات خواهر او جست‌وجو کرد، آنجا که می‌گوید، علی فقط به فکر منافع خود و گرفتن اقامت آمریکا بوده است، به خاطر اینکه در صدر اخبار بماند و فراموش نشود.

پشت‌پرده ماجرای واگنرها چیست؟

اکبر معصومی
کارشناس بین‌الملل

بررسی تحولات میدانی جنگ اوکراین نشان می‌دهد، ارتش روسیه در میدان دست برتر را دارد و میزان پیروزی آنها روز به روز نیز کامل‌تر می‌شود. ضعف غرب در برابر مسکو سبب شد کی‌یف به همراه هم پیمانانش به فکر عملیاتی برای تغییر روند جنگ بیفتد.

از همین‌رو، کشورهای غربی مدت‌زمان طولانی است که در حال تصمیم‌گیری برای انتقال تسلیحات به کی‌یف هستند، تا ضد حمله‌ای علیه روسیه را طراحی و اجرا کنند که در نهایت نظامیان روسی موفق شدند خط دفاعی خود را برای مقابله با این ضد حمله به خوبی آماده کنند.

در این زمینه روزنامه «نیویورک تایمز» به تازگی گزارش داد، شروع ضد حمله هیچ پیشرفت سریعی برای ارتش اوکراین به همراه نداشته است. در عین حال، مقامات آمریکایی امیدوارند که پس از آموزش در غرب، نیروهای نظامی اوکراینی بتوانند توانایی‌های رزمی خوبی کسب کنند. در همین زمینه دبیرکل ناتو نیز اعتراف کرد، اوکراین مقادیر زیادی از تجهیزات نظامی غربی را در جریان این ضد حمله از دست داده است. «بوریس پیستوریوس»، وزیر دفاع آلمان هم انهدام تانک‌های لئوپارد که کی‌یف در ضد حمله خود از آنها استفاده می‌کند، از سوی طرف روسی را تأیید کرد. بنابراین طراحی و عملیاتی کردن سیاست‌های گوناگون در میدان نبرد برای فشار آوردن به ارتش روسیه جواب نداده است.

در این شرایط «پریگوژین» فرمانده واگنر با ادعای حمله ارتش روسیه به نیروهای تحت امر خود مدعی شد کنترل روستوف را به دست گرفته و اگر وزیر دفاع و رئیس ستاد مشترک ارتش روسیه را به وی تحویل ندهند، به سمت مسکو حرکت خواهد کرد. در ماه‌های اخیر، «پریگوژین» فرمانده واگنر بارها «سرگئی شویگو» وزیر دفاع روسیه و «والری گراسیموف» رئیس ستاد کل ارتش روسیه را به بی‌کفایتی و عدم حمایت لازم واحدهای واگنر که در اوکراین می‌جنگند، متهم کرده است.

در مقابل وزارت دفاع روسیه اعلام کرد، گروه‌های داوطلب نظامی در اوکراین باید تا پایان ماه ژوئن (تیرماه) تحت پوشش و هدایت این وزارتخانه درآیند و با آن برای ادامه فعالیت قرارداد امضا کنند. اگرچه در اطلاعیه وزارت دفاع روسیه از گروه واگنر نام برده نشده، اما این اقدام به عنوان اقدام مستقیم مسکو برای به دست آوردن کنترل کامل بر این گروه تلقی شده است. در پی این اقدام وزارت دفاع روسیه، پریگوژین هم با انتشار اطلاعیه‌ای هر نوع واگذاری این گروه به این وزارتخانه و انعقاد قرارداد با آن را به شدت رد کرد. وی ادعا کرده است، به واحدهای نظامی واگنر حمله شده و مقامات نظامی روسیه در این امر مقصر هستند تا در نهایت این اختلاف بین ارتش و واگنرها به تقابل بکشد.

پوتین، رئیس‌جمهور روسیه اقدام پریگوژین و نیروهای واگنر را خیانت نامید و به واگنرها هشدار داد: «تسلیم ماجراجویی جنایت‌کارانه نشوند.»

در ابتدای این اتفاقات رسانه‌ها گمانه‌زنی های مختلفی داشتند، برخی تاکید کردند با توجه به تحولات در داخل روسیه انتظار تنش‌های داخلی وجود داشت، اما تنش کنونی در روسیه بسیار جدی‌تر از پیش‌بینی‌هاست، برخی دیگر از تحلیلگران نوشتند احتمالا سرویس‌های امنیتی- اطلاعاتی غربی در پس این تنش‌ها هستند تا هزینه جنگ اوکراین را برای مسکو و پوتین چند برابر کرده و مسکو را وادار به عقب نشینی کنند.

در این میان نور نیوز رسانه نزدیک به شورای عالی امنیت ملی کشورمان در این باره نوشت: «اقدامات گروه واگنر گرچه از نظر شکلی با توجه به درگیر بودن روسیه در جنگ اوکراین می‌تواند آثار روانی مخربی را به‌دنبال داشته باشد اما این گروه از نقطه نظر ماهیتی فاقد حداقل توان لازم برای به چالش کشاندن ارتش روسیه است.»

عکس و مکث

شروع با برکت/ خطبه عقد خواهر شهید مجید قربانخانی از شهدای مدافع حرم که سال ۱۳۹۴ در منطقه خان‌طومان سوریه به شهادت رسیده بود، از زبان حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب قرائت شد. رهبر فرزانه انقلاب پس از جاری شدن خطبه عقد دعا کردند این زوج زندگی شیرینی داشته باشند: «با هم بسازید، صفا و صداقت داشته باشید تا زندگی‌تان شیرین باشد.»

شر ترول‌ها کم!/ کامنت صفحه اینستاگرام «ایران‌اینترنشنال» در روز ۳۰ خرداد (روز حمله به مقر مجاهدین خلق)، با کاهش ۴۳ درصدی نسبت به ۱۰ روز قبل مواجه شده است و کامنت‌های بی‌بی‌سی فارسی نیز ۳۱ درصد کاهش داشته است. وراج‌های یاوه‌گو فضای مجازی ایرانیان را مسموم کرده‌اند.

یاد سردار دل‌ها در همه جا/ دو نسخه از سردیس سردار سلیمانی اثر استاد نادر قشقایی از سوی حوزه هنری انقلاب اسلامی به آمریکای لاتین ارسال و با حضور همسر رئیس‌جمهور در نیکاراگوئه و کوبا نصب شد. آمریکای لاتین از پیشگامان معرفی چهره‌های ضداستکبار به دنیا می‌باشد.

سرباز غشوا!/ بر اثر گرمای بی‌سابقه در انگلیس چند نیروی گارد سلطنتی حین تمرین از هوش رفتند. با فرارسیدن فصل تابستان در نیمکره شمالی، دوباره با بالارفتن دما شاهد تلف‌شدن مردم این مناطق، مانند سال‌های گذشته خواهیم بود. تابستان گذشته هزاران نفر در اروپا بر اثر گرما جان خود را از دست دادند!

زندگی روی آب/ پس از شکستن سد نوا کاخوفکا در خرسون اوکراین یک ساکن محلی از پنجره یک ساختمان آپارتمان در منطقه سیل‌زده به بیرون نگاه می‌کند. اوکراین روسیه را به شکستن این سد متهم می‌کند و قاعدتا روسیه هم چنین ادعایی نسبت به اوکراین دارد.

دوباره زندگی/ از یک هزار و ۱۰۰ واحد مسکونی آسیب‌دیده در زلزله ۱۳ مهر ۱۴۰۱ شهر خوی و روستاهای اطراف، عملیات اجرایی در بیش از ۹۰ درصد واحدهای مسکونی در حال اتمام است و ۳۰۰ خانواده هم در خانه‌های خود ساکن شده‌اند. احداث برخی از واحدها حتی کمتر از سه ماه طول کشیده است.

دریچه

میانبر فرار از شکست

رضا صارمی
دکتری امنیت ملی

سفر وزیر خارجه آمریکا به چین را شاید بتوان شاخص‌ترین علامت شکست سیاست خارجی دولت بایدن دانست. «آنتونی بلینکن» نه تنها بالاترین مقام دولت بایدن، بلکه اولین وزیرخارجه آمریکا است که از ۲۰۱۸ به چین می‌رود. تنش‌های چین و آمریکا از زمان به قدرت رسیدن ترامپ آغاز شد. ترامپ به منظور برخورد با چین تعرفه واردات کالا از چین را به شدت افزایش داد، حال پس از یک دوره سیاست پرتنش، آمریکا که می‌بیند نتیجه‌ای از تنش‌آفرینی‌های خود به دست نیاورده، با این بهانه که دیپلماسی در سطح بالا میان دو رقیب برای جلوگیری از درگیری ضروری است، بلیکن را راهی چین کرده است. در مقابل چینی‌ها به این سفر با خونسردی برخورد کردند و استقبال ساده‌ای در فرودگاه از بلیکن انجام دادند و به نوعی به نیت آمریکا از این سفر باتردید نگاه کردند. رهبر چین نیز در دیدار با وزیر خارجه آمریکا چین را یک ابرقدرت دانست که این برای آمریکایی‌ها بسیار سنگین بود؛ به گونه‌ای که «مک مستر» مشاور سابق امنیت ملی ترامپ این سفر را نشانه ضعف آمریکا دانست. وزیر خارجه آمریکا در پایان این سفر گفت: «آمریکا به دنبال جنگ سرد با چین نیست. ما از استقلال تایوان حمایت نمی‌کنیم و قصد نداریم وارد درگیری با چین شویم و ما انتظار یک راه حل صلح‌آمیز برای این موضوع را داریم.»

گفتنی است، سیاست خارجی آمریکا در عرصه‌های دیگر هم شکست‌های بسیاری را متحمل شده است. تحریک اوکراین برای برافروختن جنگ با روسیه، ناتوانی در حل مسئله فلسطین و بازگذاشتن دست رژیم صهیونیستی برای ادامه جنایت‌های خونبارش در مناطق اشغالی، ناتوانی در اجرایی کردن شعار انتخاباتی بایدن مبنی بر بازگشت به برجام بخشی از ناکامی‌های دولت بایدن است.

حال در فاصله یک سال‌ونیم تا انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا، وی برای به دست آوردن دستاوردهای حداقلی اقداماتی را طراحی کرده است. بخشی از طراحی آمریکا عبارت است از کاهش تنش‌ها با چین، استقبال از برقراری آتش‌بس در جنگ اوکراین، محکومیت شهرک‌سازی صهیونیست‌ها و تلاش مجدد برای فعال کردن سیاست تشکیل دو دولت در سرزمین‌های اشغالی و در نهایت تلاش برای انجام مذاکرات هسته‌ای با ایران که در رسانه‌های ایالات متحده از آن به پلن سی یاد می‌کنند. البته دولت بایدن در عرصه اقتصاد داخلی هم موفق نبوده است. در نظرسنجی‌های انجام گرفته، ۵۶ درصد افراد معتقدند سیاست‌های بایدن اوضاع اقتصادی را بدتر کرده است. به نظر می‌رسد، با توجه به مشکلات اقتصادی عدیده آمریکا کسب یک دستاورد در سیاست خارجی راه بهتر و آسان‌تری برای کسب آرا در انتخابات ۲۰۲۴ باشد.

فرمانده کل سپاه

قلمرو رسالت سپاه معادل قلمرو انقلاب است

اولین سمینار بین‌المللی‌سازی دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله(عج) و حوزه سلامت سپاه هفته گذشته در دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله برگزار شد.

سرلشکر حسین سلامی، فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در این سمینار گفت: «شهید چمران تندیسی زنده از فضایل اخلاقی، عرفان، علم، معرفت، هنر و جهاد در راه خدا و یک اسوه است.»

سرلشکر سلامی با بیان اینکه دانشگاه بقیه‌الله مولود انقلاب اسلامی است، تأکید کرد: «امروز این دانشگاه، افتخار امت اسلامی و انقلاب اسلامی است؛ این دانشگاه محصول رهبر معظم انقلاب اسلامی(مدظله‌العالی) در سی و چند سال گذشته است که فراتر از مرزهای کشورمان می‌درخشد و پیام‌آور فرهنگ‌ها، ارزش‌ها، فنون و مهارت‌هایی است که برای حیات بخشیدن به زندگی انسان‌ها تأسیس شده است.»

وی با تأکید بر اینکه فلسفه اصلی انقلاب اسلامی وراثت مستضعفان روی زمین است، تصریح کرد: «در بخش امداد، یاری رساندن به امت اسلامی و جهان مستضعفان ما با دنیای بدون مرز روبه‌رو هستیم.»

فرمانده کل سپاه با بیان اینکه ملت ایران از مظلومان و مستضعفان دفاع می‌کند، بیان داشت: «قلمرو رسالت سپاه معادل قلمرو انقلاب اسلامی است. شعار انقلاب اسلامی کرامت انسان، آزادگی، شرافت، عزت، امنیت، آرمان و سلامت است.»

وی با تأکید بر اینکه سلامت یکی از ارمغان‌های بزرگ برای ملت ما و دیگران است، گفت: «نظام ما در عرصه درمان و سلامت جزء کشورهای برتر جهان است. پزشکان ما در حوزه تخصص بی‌نظیر هستند. دستان پزشکان ما شفابخش است و رابطه شفابخش بین پزشک و بیمار برجسته است. کلام و نگاه و دستان الهی پزشکان ما شفابخش است. زیباترین جلوه روح بشر نجات انسان از مرگ و بازگرداندن آنها به زندگی است و پزشکان ما سرآمد و نابغه هستند و مراکز درمانی ما پیشرفته هستند و این یکی از بزرگ‌ترین ثروت‌های ماست.»

فرمانده کل سپاه در پایان تأکید کرد: «ایران باید متناسب با شخصیت مردمانش بزرگ شود. ما سرمایه عظیم و تمام ناشدنی داریم و هدف ما تعالی انسانیت، عدالت، آزادی، اسلام، کرامت، رفاه، امنیت و آسایش است و ما به آرامش توأم با امنیت می‌اندیشیم و برای پیشرفت باید پیش برویم.»

حجت‌الاسلام حاجی‌صادقی، نماینده ولی‌فقیه در سپاه پاسداران نیز در اولین سمینار بین‌المللی‌سازی دانشکده علوم پزشکی بقیه‌الله الاعظم(عج) و حوزه سپاه که در این دانشگاه برگزار شد، با اشاره به حضور نخبگان علوم پزشکی در دانشگاه بقیه‌الله(عج) گفت: «افزون بر متخصصان پزشکی، نخبگان بسیاری از کشورهای مختلف در حوزه‌های علمیه داخل کشور در حال تحصیل هستند.»

وی ادامه داد: «ورود دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله(عج) به عرصه بین‌الملل اقدام مبارکی است و نگاه دین اسلام این است که مسلمانان در قبال تمام بشریت مسئول هستند.»

نماینده ولی‌فقیه در سپاه پاسداران با بیان اینکه دین برای خدمت به بشریت آمده، عنوان کرد: «انقلاب اسلامی محدودیت جغرافیایی ندارد.»

وی با تأکید بر حضور همه‌جانبه پاسداران انقلاب اسلامی در عرصه‌های علمی، بیان کرد: «در همه عرصه‌ها باید با قدرت وارد شویم و بزرگ‌ترین عرصه قدرت، علم است.»

حجت‌الاسلام حاجی‌صادقی با تأکید بر لزوم ارائه الگوی اسلامی ـ ایرانی به جهانیان، عنوان کرد: «باید به جهانیان نشان داد خدمت به دنیا، از دریچه دینی و اسلام متفاوت است.»

وی با بیان اینکه نگاه دین نگاه به انسان است، گفت: «تخصص پزشکی از علوم انسانی است و باید به جهانیان نقش دین در سلامت را نشان دهیم. دنیا اصل سلامت معنوی را پذیرفته است؛ اما پیرامون این موضوع نسخه‌ای ندارد و نسخه جامعی به جز مبانی دینی در بحث سلامت معنوی پیدا نمی‌کنیم.»

دکتر ایمانی‌فولادی جزئیات بیست‌وچهارمین کنگره دانشجویان علوم پزشکی سراسر کشور را تشریح کرد

استقبال بی‌سابقه نخبگان

گروه سپاه
صبح صادق

برگزاری کنگره ملی دانشجویان هر ساله از طرف معاونت تحقیقات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به یکی از دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور محول می‌شود و از آنجا که دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله برنامه‌ریزی خوبی برای برگزاری این همایش ارائه داده بود، موفق شد میزبانی بیست‌وچهارمین دوره آن را کسب کند.

بیست‌وچهارمین کنگره ملی و دهمین کنگره بین‌الملل دانشجویان علوم پزشکی سراسر کشور رسماً از ۱۵ بهمن‌ماه ۱۴۰۱ آغاز به کار کرده و مقالات و رزومه داوران کنگره پذیرش شده است.

همه دانشجویان کشور می‌توانند در ۲۲ حیطه علمی(از جمله حیطه‌های پزشکی شخصی، فناوری در سلامت و هوش مصنوعی و...) در این کنگره شرکت کنند.

تا تاریخ تنظیم این گزارش، بیش از ۳ هزار و ۶۰۰ نفر برای شرکت در این کنگره نام‌نویسی کرده‌اند و از آنجا که این کنگره، کنگره بین‌المللی است، از کشورهای خارجی نیز میهمانانی دعوت خواهند شد.

با توجه به اهمیت این کنگره با دکتر «عباسعلی ایمانی فولادی» معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله(عج) و دبیر علمی و فناوری بیست‌وچهارمین کنگره ملی و دهمین کنگره بین‌المللی دانشجویان علوم پزشکی سراسر کشور به گفت‌وگو نشسته‌ایم تا وی جزئیات بیشتری را از این رویداد مهم علمی بیان کند.

ایمانی فولادی در گفت‌وگو با خبرنگار «صبح صادق» می‌گوید: «بیست‌وچهارمین کنگره ملی و دهمین کنگره بین‌المللی دانشجویان علوم پزشکی سراسر کشور به صورت سالیانه در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور برگزار می‌شود، امسال نیز افتخار میزبانی از مهمانان این کنگره از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله واگذار شده است.»

وی با اشاره به برنامه‌ریزی صورت گرفته برای برگزاری این رویداد علمی بزرگ، می‌افزاید: «تمامی تمهیدات و برنامه‌ریزی‌های لازم برای برگزاری یک همایش علمی کشوری انجام شده است و این همایش از روز دوشنبه ۲۷ شهریور ماه ۱۴۰۲ در سالن همایش‌های برج میلاد به مدت سه روز برگزار می‌شود.»

معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله(عج) درباره مخاطبان این کنگره عنوان می‌کند: «عمده مخاطبان ما در این کنگره، دانشجویان علوم پزشکی کشور، نخبگان و سرآمدان کشور هستند.»

به گفته ایمانی فولادی، در این کنگره قرار است نخبگان دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور به مدت سه روز در برج میلاد در سه حیطه «تحقیقاتی و پژوهشی» «امور فناوری و ایده‌های فناورانه» و «اختراعات و اکتشافات» بحث و تبادل نظر کنند.

دبیر علمی بیست‌وچهارمین کنگره ملی و دهمین کنگره بین‌المللی دانشجویان علوم پزشکی سراسر کشور عنوان می‌کند: «طبق برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته، مقالات و ایده‌های فناورانه و اختراعات گردآوری می‌شوند و پس از طی مراحل داوری در این همایش ارائه خواهند شد.»

معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله(عج) به شرکت‌کنندگان این کنگره ملی این نوید را هم داد که کلیه مقالات و خلاصه مقالات پذیرفته شده در این کنگره در یکی از مجلات معتبر انگیسی‌زبان داخل کشور به صورت Supplementary و مقالات برگزیده به صورت Fulltext چاپ خواهند شد.

ایمانی فولادی با بیان اینکه این کنگره رسماً از سال ۱۴۰۱ آغاز به کار کرد، بیان می‌کند: «در سال گذشته با برگزاری چندین کارگاه و همایش، اعم از کارگاه‌های «آموزش داوری»، «ایده فناورانه و فن بازار» و... فعالیت بیست‌وچهارمین کنگره ملی و دهمین کنگره بین‌المللی دانشجویان علوم پزشکی سراسر کشور در دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله(عج) آغاز شد.»

وی ادامه می‌دهد: «تا زمان آغاز کنگره نیز برگزاری این کارگاه‌ها و همایش‌ها ادامه دارد و دانشجویان می‌توانند در این زمینه نیز فعالیت کنند.»

معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله(عج) با دعوت از دانشجویان سراسر کشور برای شرکت در این رویداد بزرگ علمی، عنوان می‌کند: «دانشجویان و فرزندان عزیز ایران می‌توانند چه با مقاله و چه بدون ارائه مقاله در این همایش بزرگ علمی شرکت کنند و در زمینه‌های گوناگون بحث و تبادل نظر کنند.»

به گفته ایمانی فولادی براساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته، بُعد بین‌الملل دهمین کنگره بین‌المللی دانشجویان علوم پزشکی سراسر کشور فعال‌تر از دوره های قبل خواهد بود.

او در این خصوص می‌افزاید: «در این دوره از این کنگره تمهیداتی اندیشیده شده است تا دانشجویان بین‌المللی در این کنگره شرکت کنند. در این زمینه مکاتباتی با دانشگاه‌های گوناگون انجام شده است تا دانشجویان غیر ایرانی که در دانشگاه‌های ایران مشغول به تحصیل هستند یا دانشجویان ایرانی که برای ادامه تحصیل به خارج از کشور مهاجرت کرده‌اند، در این کنگره حضور پر رنگ‌تری داشته باشند و بتوانند با دانشجویان دانشگاه‌های سراسر کشور در این همایش بحث و تبادل نظر کنند.»

دبیر علمی بیست‌وچهارمین کنگره ملی و دهمین کنگره بین‌المللی دانشجویان علوم پزشکی سراسر کشور همچنین از بسته تشویقی نهاد نمایندگی رهبر معظم انقلاب در دانشگاه‌ها برای شرکت دانشجویان بین‌الملل خبر می‌دهد و می‌افزاید: «جزئیات این بسته تشویقی در اطلاعیه‌های بعدی اعلام خواهد شد و در همین تریبون به دانشجویان بین‌الملل پیشنهاد می‌کنیم تا برای بهره‌مندی از این بسته تشویقی در این رویداد علمی شرکت کنند.»

ایمانی فولادی همچنین از دعوت ویژه از استادان برجسته بین‌الملل و ملی برای حضور در این کنگره سخن می‌گوید و ادامه می‌دهد: «از استادان برجسته و پیشرو در علوم پزشکی دعوت خواهیم کرد به منزله سخنران کلیدی و مدعو در این کنگره حضور پیدا کنند. در این حوزه برنامه‌ریزی شده تا استادان بین‌المللی به دو صورت برخط و سخنرانی ضبط شده و استادان ملی به صورت حضوری، تجربیات‌شان را در اختیار دانشجویان جوان و نخبه قرار دهند.»

دبیر علمی بیست‌وچهارمین کنگره ملی و دهمین کنگره بین‌المللی دانشجویان علوم پزشکی سراسر کشور بر برنامه‌ریزی ویژه مسئولان برگزاری این کنگره برای حضور ویژه دانشجویان ایرانی خارج از کشور تأکید می‌کند و می‌افزاید: «در این زمینه از کنگره استقبال خوبی به عمل آمده است و دانشجویان ایرانی خارج از کشور می‌توانند ایده‌های خود را در این سه روز با نخبگان در میان بگذارند. با پر رنگ شدن این موضوع به جز بحث تقویت بُعد ملی، بُعد بین‌المللی کنگره نیز تقویت خواهد شد.»

ایمانی فولادی با اشاره به استقبال بی‌نظیر دانشجویان از این دوره از کنگره، می‌گوید: «استقبال بی‌نظیر دانشجویان از کنگره بیست‌وچهارمین کنگره ملی و دهمین کنگره بین‌المللی دانشجویان علوم پزشکی سراسر کشور، برگزارکنندگان این کنگره را شگفت‌زده کرد. تا این لحظه بیش از ۱۶۰۰ خلاصه مقاله به دبیرخانه کنگره ارسال شده است، استقبال از این کنگره به گونه‌ای بی‌نظیر بوده که کار انتخاب مقاله برای هیئت داوران بیش از پیش سخت شده است.»

او می‌افزاید: «تاکنون تعداد ثبت‌نام کنندگان برای حضور در این همایش از مرز ۳ هزار نفر گذشته است و علاقه‌مندیم تا از تمامی افراد صاحب ایده و طرح استفاده کنیم.»

ایمانی فولادی می‌افزاید: «در کنگره‌های مشابه معمولاً تعداد شرکت‌کنندگان و ارائه‌کنندگان مقاله به این عدد نمی‌رسد و پیش‌بینی می‌شود با توجه به فرصت باقی مانده به شروع همایش، بار دیگر رکورد شکسته شود و نخبگان بیشتری برای شرکت در این رویداد بزرگ علمی نام‌نویسی کنند.»

معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله(عج) با اشاره به تبلیغات رسانه‌های ضد انقلاب و خارجی برای برجسته کردن فرار مغزها در ایران، عنوان می‌کند: «با وجود تبلیغات گسترده صورت گرفته رسانه‌های ضد ایرانی که به دنبال دلسرد کردن دانشجویان هستند، استقبال خوبی از این رویداد علمی شده و تبلیغات آنها براساس آمار، دقیقاً نتیجه عکس داده و این همایش پر رونق‌تر از سال‌های قبل در شهریور برگزار خواهد شد.»

ایمانی فولادی، با بیان اینکه بیست‌وچهارمین کنگره ملی و دهمین کنگره بین‌المللی دانشجویان علوم پزشکی سراسر کشور یکی از بزرگ‌ترین رویدادهای علمی کشور است که تمامی دانشجویان پزشکی دانشگاه‌های سراسر کشور در آن حضور پیدا می‌کنند، عنوان می‌کند: «برگزاری این کنگره متقاضیان زیادی داشت و دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله(عج) موفق شد در این رقابت که دانشگاه‌های معتبر سراسر کشور نیز حضور داشتند، افتخار میزبانی را کسب کند. واگذاری برگزاری این کنگره بزرگ به دانشگاه بقیه‌الله(عج) نشان می‌دهد، این دانشگاه از توانمندی‌های بالایی در زمینه‌های متعدد، از جمله در زمینه‌های علمی، عملی و مدیریتی برخوردار است.»

روی خط

دیپلماسی عزتمندانه

۰۹۳۸۰۰۰۶۵۸۱/ دیپلماسی عزتمندانه دولت سیزدهم و رفت‌وآمدهای بی‌سابقه مقامات، نشان‌دهنده کارآمدی گفتمان انقلابی و مدیریت جوانان مؤمن انقلابی است.

۰۹۱۳۰۰۰۳۵۸۰/ سلام علیکم. ضمن عرض تشکر از همه دست‌اندرکاران ساخت موشک فتاح. پیشنهاد می‌کنم از آنجایی که صفر تا صد این موشک به دست متخصصان توانمند ایرانی طراحی و ساخته شده است، جا دارد نوشته‌های روی موشک را هم به زبان فارسی بنویسند تا افرادی که خواهان تحقیق درباره این موشک هستند، ابتدا یک دوره زبان فارسی را آموزش ببینند.

۰۹۱۱۰۰۰۶۷۴۹/ عملیات‌های بی‌سابقه مجاهدان فلسطینی در کرانه باختری نشان داد، رژیم جعلی صهیونیستی باید بسیار زودتر از آنچه فکر می‌کند، جمع کند و برود.

۰۹۳۵۰۰۰۷۸۲۳/ مقابله پلیس ضدتروریسم آلبانی با منافقین کوردل و طرد این تروریست‌های پست از سوی دولت‌های غربی نشان داد، هر گاه ایران در موضع قدرت و اقتدار بایستد، دشمنان ملت ایران ناچار به عقب‌نشینی هستند.

۰۹۱۲۰۰۰۸۹۹۵/ چرا مشوق‌های طرح جوانی جمعیت برای افرادی که از قبل بیشتر از سه فرزند دارند و هم اکنون در حال تحصیل هستند و هزینه‌های زندگی بیشتری متحمل می‌شوند، شامل نمی‌شود؟

۰۹۱۴۰۰۰۸۹۶۱/ سلام علیکم، در مقابله با جنگ ترکیبی اقتصادی دشمنان، باید از مقاومت ترکیبی، به ویژه مراتب ذکر و علم نافع مدد جست.

۰۹۱۸۰۰۰۸۶۳۱/ حسین سلاح‌ورزی با نفوذ کدام گرین کارتی و ضد انقلاب، شده رئیس اتاق بازرگانی ایران اسلامی؟ فعالیت ضد دینی و ضد انقلابی وی رو ندیدید؟!

۰۹۱۸۰۰۰۴۹۳۷/ سلام. از همکاران شما در معاونت سیاسی تیپ ۷۱ روح‌الله استان مرکزی هستم. چگونه بعضی از مقالاتم را برای بررسی و درج در صبح صادق ارسال کنم؟

صبح صادق: علاقه‌مندان می‌توانند مطالب خود را از طریق پیام‌رسان‌های داخلی و رایانامه مندرج در شناسنامه هفته‌نامه برای ما ارسال کنند.

۰۹۱۴۰۰۰۸۹۶۱/ سلام علیکم، آقای رئیسی عزیز چون اهل ایمان و تقوا و ولایتمدار است، هم زنده است و هم در متن جامعه قرار گرفته است.

۰۹۱۱۰۰۰۱۴۱۱/ سلام. عزیزان خسته نباشید بنده اگر خدا قبول کند رزمنده و جانباز تقریباً خانه‌نشینم. خلاصه‌ای درخصوص کردستان نوشته‌ام و برای انعکاس آن در نشریه ارسال کردم.

صبح صادق: همراه عزیز، مطلبتان دریافت شد. با تشکر از شما

۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳
سامانه پیامکی هفته‌نامه صبح صادق
۰۲۱۷۷۴۶۰۱۰۰
هفته‌نامه صبح صادق

مالیخولیای سیاسی

روابط چین ـ آمریکا در مسیر نزول تاریخی

ثمانه اکوان
دبیر گروه بین‌الملل

یک روز پس از بازگشت «آنتونی بلینکن»، وزیر خارجه ایالات متحده از چین به آمریکا، «جو بایدن» رئیس‌جمهور این کشور در سخنرانی‌ای «شی جین پینگ»، رئیس‌جمهور چین را یک «دیکتاتور» نامید. وزارت خارجه چین در پاسخ به این صحبت‌ها بیان کرد: «اظهارات طرف آمریکایی بسیار مضحک و غیرمسئولانه است و به‌شدت حقایق اساسی، پروتکل دیپلماتیک و شأن سیاسی چین را نقض می‌کند.» این درگیری‌های لفظی بین دو کشور در حالی شدت گرفته است که گفته شده بود سفر بلینکن به پکن در جهت افزایش و توسعه روابط بوده و ایالات متحده قصد دارد از بازیگری چین در عرصه میانجی‌گری بین روسیه و اوکراین نیز استفاده کند. اظهارات عجیب بایدن نشان می‌دهد، گویا قرار نیست روابط دو کشور که پس از جنگ تجاری ترامپ با پکن، به سردی رفته بود، دوباره احیا شود. بایدن که یک روز پس از سفر «آنتونی بلینکن»، وزیر خارجه آمریکا به پکن در یک مراسم درآمدزایی انتخاباتی در کالیفرنیا صحبت می‌کرد، مدعی شد، شی پس از ورود یک بالن چینی به حریم هوایی آمریکا «خیلی ناراحت» شده است.

رئیس‌جمهور آمریکا در اظهاراتی نه چندان روشن گفت: «علت اینکه وقتی من آن بالن را با دو کانتینر پر از تجهیزات جاسوسی داخلش ساقط کردم، شی جین پینگ خیلی ناراحت شد، این بود که خبر نداشت که آن بالن آنجا بود.» وی اضافه کرد: «برای دیکتاتورها خیلی مایه پریشانی است که خبر نداشته باشند چه اتفاقی افتاده است.» سفر بلینکن به چین شاید برای مدیریت بحران اوکراین بود؛ اما در اصل به نظر می‌رسد دو کشور صحبت‌های صریح و تندی درباره تایوان با یکدیگر داشته‌اند. رئیس‌جمهور چین در جریان دیدار با بلینکن تأکید کرد، واشنگتن باید به چین و منافع و حقوق قانونی این کشور احترام بگذارد.

برخی از کاربران فضای مجازی در چین نحوه رفتار رئیس‌جمهور چین با بلینکن در این سفر را نشانه دست بالای چین در برابر آمریکا توصیف کردند. بلینکن هم پس از دیدارهای دو روزه در «پکن» با مقامات چینی، از جمله رئیس‌جمهور این کشور گفت: «هیچ پیشرفتی در ازسرگیری خط تماس مستقیم نظامی با چین حاصل نشده است.» چین و آمریکا بر سر بخش وسیعی از مسائل از تجارت تا مسائل حاکمیتی چین اختلاف‌نظر دارند. کمک‌های نظامی آمریکا به تایوان که چین آن را متعلق به خود می‌داند، این نگرانی را ایجاد کرده که کار پکن و واشنگتن به درگیری نظامی بر سر این جزیره بکشد. چین بارها به حضور نظامی آمریکا در منطقه اعتراض کرده است.

وزیر خارجه چین در دیدار با بلینکن گفت: «روابط میان چین و آمریکا در پایین‌ترین سطح خود قرار دارد که در تضاد با منافع هر دو کشور است.» وی همچنین تأکید کرد: «تایوان موضوع اصلی در روابط چین و آمریکاست و بزرگ‌ترین خطر درباره این رابطه به شمار می‌آید.» نشریه «گلوبال تایمز» چین در تحلیل خود از این سفر نوشت، محور طلایی برای تحلیل این سفر و بررسی میزان موفقیت‌آمیز بودن آن، این است که آیا روابط دو کشور به قبل باز می‌گردد و آمریکا از دخالت‌های خود در مسائل داخلی چین دست بر می‌دارد یا نه! این نشریه در همین حال نوشت، در صورتی که دو طرف به توافق‌های بالی در سال ۲۰۲۰ بازگردند و از جنگ ترکیبی در مقابل یکدیگر دست بکشند، می‌توان به موفقیت‌آمیز بودن این سفر اطمینان داشت. با این حال، صحبت‌های اخیر بایدن نشان داد، گویا آمریکا چندان هم به ایجاد صلح و ثبات نسبی در روابط خود با پکن تمایلی ندارد و به احتمال زیاد روابط دو کشور با وجود مسائلی، چون بحران تایوان، با چالش‌های بیشتری مواجه خواهد شد. در عین حال، به نظر می‌رسد سیاست‌های دو طرف در ماجرای جنگ اوکراین نیز تفاوت بسیاری با یکدیگر دارد و در حالی که مسئولان چینی به‌دنبال ایجاد راه حلی مسالمت‌آمیز برای حل این بحران هستند، آمریکایی‌ها هنوز معتقدند، جنگ باید ادامه پیدا کند.

تحلیل

جنگ در ناتو

اختلاف اعضای ناتو بر سر ریاست آینده این ائتلاف

«سی‌ان‌ان» به نقل از منابع متعدد از احتمال درخواست از «ینس استولتنبرگ» دبیرکل کنونی سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) به منظور ادامه فعالیت خود برای یک سال دیگر، به دلیل احتمال به توافق نرسیدن اعضا درباره نامزد آینده دبیر کلی این سازمان خبر داد.

سی‌ان‌ان به نقل از منابع مذکور نوشت: «نامزدهای بالقوه دیگری نیز شامل «مِت فردریکسن» نخست‌وزیر دانمارک و «بن والاس» وزیر دفاع انگلیس مطرح هستند؛ اما احتمال اینکه ۳۱ عضو ناتو نتوانند درباره فردی که ریاست این سازمان را برعهده می‌گیرد توافق کنند، افزایش یافته است. این اختلاف به ویژه در زمانی حساس برای ائتلاف و همزمان با جنگ اوکراین بروز کرده است. به نوشته این رسانه، هر چند برخی در کاخ سفید بیشتر تمایل دارند یک زن ریاست ناتو را برای اولین بار برعهده بگیرد، مقامات آمریکایی تصدیق می‌کنند که توافق بر سر این موضوع دشوار است.

آمریکا به طور سنتی نامزدی را برای ریاست ناتو معرفی نمی‌کند؛ اما حمایت آن تأثیر بسزایی در این روند دارد و به گفته «آنتونی بلینکن» وزیر خارجه آمریکا، جو بایدن استولتنبرگ را «رهبری فوق‌العاده» می‌داند. دوره ریاست استولتنبرگ که همچنین نخست‌وزیر سابق نروژ بوده است، تاکنون یک بار تمدید شده و او از سال ۲۰۱۴ ریاست این سازمان را برعهده دارد. بایدن و استولتنبرگ هفته گذشته در دفتر بیضی کاخ سفید (دفتر رئیس‌جمهوری آمریکا) دیدار کردند و انتظار می‌رفت موضوع جانشینی نیز در این نشست مطرح شود. سی‌ان‌ان نوشت: «مقامات کاخ سفید از بیان اینکه «آیا رئیس‌جمهوری آمریکا از استولتنبرگ خواسته است سمت خود را حفظ کند یا خیر؟»، خودداری کردند.»

استولتنبرگ درباره این موضوع بارها گفته است: «قصد ندارد دوره خدمت خود را تمدید کند.»

این خبرها در حالی منتشر می‌شود که رسانه‌ها از مخالفت مکرون با دبیر کلی بن والاس، وزیر دفاع پیشین انگلستان در ناتو خبر داده‌اند. مکرون از جمله رهبران اروپایی است که اعتقاد دارد اروپا باید خود نیروی دفاعی جدای از ناتو داشته باشد.

پنجره

ناتوانی سازمان ملل

روسیه از توافق غلات اوکراین خارج می‌شود؟

مقامات روس می‌گویند به دلیل تأمین نشدن خواسته‌های مسکو، این کشور خود را برای خروج از توافق‌نامه صادرات غلات اوکراین آماده می‌کند. توافق‌نامه صادرات غلات اوکراین از طریق دریای سیاه در حالی در ۱۸ ژوئیه منقضی می‌شود که به دلیل تأمین نشدن خواسته‌های روسیه احتمال تمدید آن به شدت ضعیف است. مقامات ارشد روسی بارها اعلام کرده‌اند در صورتی که درخواست‌های مشروع این کشور ذیل این توافق عملی نشود، مسکو چاره‌ای جز پایان بخشیدن به مشارکت خود در این توافق‌نامه نخواهد داشت. به گزارش «تله تریدر»، «سرگئی ورشینین» معاون وزیر خارجه روسیه اعلام کرده است، سازمان ملل ناتوانی خود را در تأمین خواسته‌های مسکو طی توافق‌نامه صادرات غلات اوکراین تأیید کرده است. این نهاد اعلام کرده است توانایی آن را ندارد که سه درخواست از پنج درخواست مطرح شده از سوی روسیه را عملی کند.

سه درخواست روسیه در این باره که تأمین نشده‌اند، شامل احیای خط لوله آمونیاک تاگلیتی به اودسا، اتصال مجدد بانک کشاورزی روسیه به سامانه پرداخت جهانی (سوئیفت) و حذف محدودیت‌ها در تأمین قطعات یدکی ماشین‌آلات کشاورزی می‌شود.

اکنون سازمان ملل که در کنار ترکیه یکی از طرف‌های میانجی‌گر در توافق‌نامه صادرات غلات اوکراین از دریای سیاه به شمار می‌آید، تأیید کرده است این نهاد توانایی تأمین خواسته‌های روسیه را ندارد و این به معنای آن است که احتمال زیاد مسکو پس از انقضای این توافق‌نامه در ۱۸ ژوئیه از تمدید آن خودداری خواهد کرد.

ورشینین در این باره به رسانه‌ها گفت: «مسکو در حال آماده‌سازی خود به منظور خروج از این توافق‌نامه پس از انقضای آن در ۱۸ ژوئیه به دلیل تأمین نشدن خواسته‌های خود است.» اگر روسیه از توافق صادرات غلات اوکراین خارج شود، دوباره نگرانی‌ها درباره بحران مواد غذایی در جهان تشدید شده و نقش سازمان ملل و ترکیه به منزله میانجی آن زیر سؤال خواهد رفت. همچنین این بحران سبب می‌شود درگیری‌های نظامی در منطقه بیش از پیش شده و وضعیت جنگ و خرابی‌ها و تنش‌ها رو به وخامت رود.

استیضاح بایدن

مجلس نمایندگان آمریکا، طرح استیضاح رئیس‌جمهوری را به دلیل سوءاستفاده از قدرت و ایجاد هرج و مرج در مرز با مکزیک در دستور کار قرار داده است. به گزارش وبگاه خبری آمریکایی «اکسیوس»، مجلس نمایندگان آمریکا تصویب طرح استیضاح «جو بایدن» رئیس‌جمهور ایالات متحده و محکومیت «آدام شیف» نماینده دموکرات ایالت کالیفرنیا را در دستور کار برای رأی‌گیری قرار داده است. گفته می‌شود، این اقدامات را اعضای حزب راستگرای «انجمن آزادی» مجلس نمایندگان مطرح کرده‌اند که خود نشان‌دهنده تلاش فزاینده اعضای این حزب برای برگزاری یک رأی‌گیری است که می‌تواند به دودستگی منجر شود.

اروپا مهمات ندارد

دیپلمات ارشد اتحادیه اروپا گفت: «این اتحادیه از منابع کافی و حیاتی برای تولید مهمات بیشتر برای دولت کی‌یف برخوردار نیست.» به گزارش «اسپوتنیک»، بورل در نشستی خبری درباره راهبردهای اروپا در زمینه امنیت اقتصادی گفت: «امروز به عنوان نماینده اتحادیه اروپا در امور امنیتی و دفاعی متوجه شدم که برای تولید مهمات مورد نیاز اوکراین، مواد حیاتی کافی در اختیار نداریم.» این در حالی است که اتحادیه اروپا اعلام کرد، آماده است در آستانه اجلاس کشورهای کمک‌کننده، بسته کمک مالی حدود ۵۰ میلیارد یورویی (۵۵ میلیارد دلاری) را برای حمایت از اوکراین پیشنهاد کند، زیرا این کشور در حال آغاز یک ضد حمله است.

عصبانیت نتانیاهو

نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در میانه موج جدید ناامنی و در واکنش به عملیات مقاومت جدید فلسطینی‌ها در شهرک اشغالی «عیلی»، مدعی شد، مجازات چنین اقداماتی مرگ یا زندان خواهد بود. طبق گزارش شبکه «آی۲۴»، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی اذعان کرد: «اسرائیل طی چند ماه گذشته ثابت کرده است که بدون استثنا با تمام عاملان عملیات تسویه حساب کرده و هر کسی را که به آن آسیب می‌زند، یا خواهد کُشت یا زندانی خواهد کرد.» رسانه‌های عبری از کشته شدن چهار صهیونیست شهرک‌نشین در عملیات تیراندازی فلسطینی‌ها در نزدیکی پمپ بنزین شهرک اشغالی «عیلی»، واقع در شمال کرانه باختری خبر دادند.

پیشخوان

اعتراف پسر بایدن به فساد اقتصادی

The Washington Post

«هانتر بایدن» پسر رئیس‌جمهور آمریکا با اقرار به جرم خود در پرونده مسائل مالیاتی موافقت کرده است. شبکه خبری «فاکس‌نیوز» گزارش داد، هانتر بایدن به دو مورد جرم در این پرونده که ناشی از سال‌ها تحقیق درباره مسائل مالیاتی اوست، اقرار خواهد کرد. طبق این گزارش، هانتر بایدن افزون بر این، موافقت کرده است اتهامات خود در پرونده دیگری را که به مالکیت غیرقانونی اسلحه در زمان مصرف مواد مخدر مربوط است، بپذیرد. «دیوید ویس» دادستان منطقه «دلاور» گفته است، طبق اطلاعات مالیاتی هانتر بایدن بین سال مالی ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۸ سالانه مبلغ یک میلیون و پانصد هزار دلار درآمد مشمول مالیات دریافت کرده است. دفتر ویس به تازگی در بیانیه‌ای اعلام کرده است: «هانتر بایدن علی‌رغم داشتن بدهی بالغ بر ۱۰۰ هزار دلار به دولت فدرال در هر سال مالیات بر درآمد خود را پرداخت نکرده است.» در پرونده دیگر هم آمده است: «هانتر بایدن بین تاریخ ۱۲ اکتبر ۲۰۱۸ تا ۲۳ اکتبر ۲۰۱۸ علی‌رغم داشتن اعتیاد به مواد مخدر، به‌صورت غیرقانونی اسلحه در اختیار داشته است.» دفتر ویس گفته است، چنانچه هانتر بایدن محکوم شود، با جریمه حداکثر ۱۲ ماه حبس در هر یک از موارد تخلف‌های مالیاتی (یعنی حداکثر دو سال) روبه‌رو خواهد شد.

زمان محاکمه ترامپ

USA TODAY
Federal trial set to begin Aug. 14
Climate change brings blight to our beaches

قاضی دادگاه میامی اعلام کرد، جلسات دادگاه ترامپ در پرونده اسناد محرمانه ۲۳ مرداد آغاز خواهد شد و به مدت دو هفته ادامه خواهد داشت. رسانه‌های آمریکا گزارش دادند، ترامپ هفته گذشته با حضور در دادگاه «ویلی فرگوسن» در شهر میامی در پرونده نگهداری غیر قانونی اسناد محرمانه مربوط به دولت ایالات متحده تفهیم اتهام شد. برخی ناظران سیاسی در آمریکا می‌گویند، تعیین جلسه دادگاه به فاصله کوتاهی بعد از اعلام جرم (که برخلاف رویه‌های معمول است) نشان می‌دهد، تیم حقوقی ترامپ از تبرئه او اطمینان بالایی دارد؛ چراکه وکلای حقوقی معمولاً تلاش می‌کنند به منظور بررسی تمام ابعاد پرونده و مسائل دیگر زمان بخرند و روند شروع دادگاه را طولانی کنند. دادستان‌های فدرال آمریکا در زمینه نگهداری اسناد و مدارک محرمانه دولت ۳۷ فقره اتهام علیه رئیس‌جمهوری سابق این کشور مطرح کرده‌اند.

عبدالمجید شیخی در گفت‌وگو با صبح صادق

طرح جامع آبخیزداری را تکمیل کنیم

گروه اقتصاد
صبح صادق

کارشناس اقتصادی و عضو هیئت علمی دانشگاه گفت: «استفاده از فناوری‌های روز دنیا در تأمین منابع آبی در جهت عرضه و تولید آب بسیار ضروری است؛ چراکه با استفاده از فناوری‌های جدید در جهت کاهش تقاضا و صرفه‌جویی در مصرف آب، می‌توان اقدامات خوبی صورت داد.»

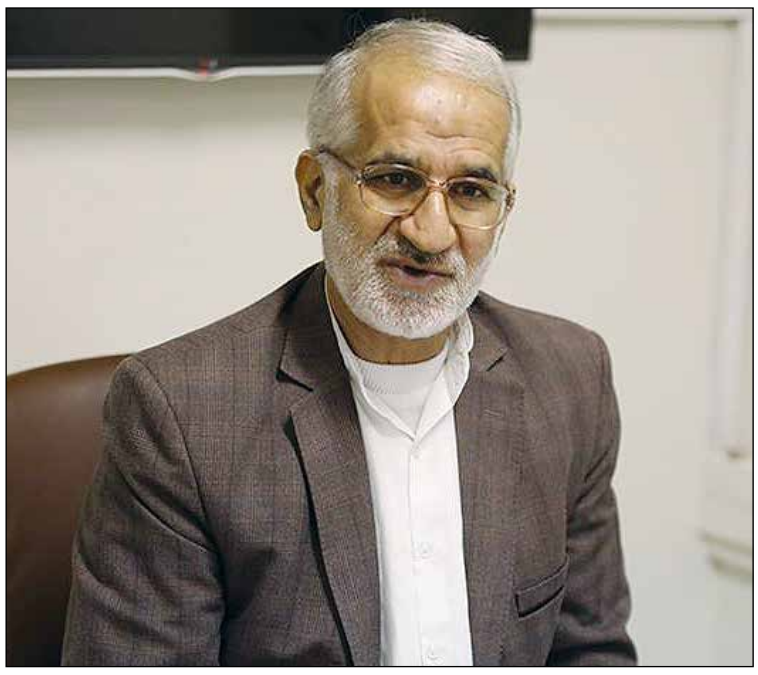

به گزارش «صبح صادق»، تأمین آب یکی از موضوعات مهمی است که دولت‌ها برای آن برنامه‌ریزی‌های گوناگونی صورت می‌دهند؛ چراکه خشکسالی و نبود منابع آبی مورد نیاز کشور راه‌های توسعه اقتصاد را مسدود می‌کند؛ به همین دلیل امروزه مباحث مرتبط با تولید، توزیع و مصرف آب به یکی از کارشناسی‌ترین بحث‌های روز جهان تبدیل شده است. «عبدالمجید شیخی» دراین باره با اشاره به آنچه برای حفظ منابع آبی و تولید بیشتر آب شیرین و آب مورد نیاز در بخش کشاورزی لازم است، گفت: «تأمین آب شرب، آب مورد نیاز بخش صنعت و کشاورزی و... در دنیای امروز به مسئله‌ای چند بعدی تبدیل شده است، یعنی کشورهای توسعه‌یافته برای روش‌های درست مصرف، صرفه‌جویی در طرف تقاضای آب و تأمین آب در طرف عرضه آب بسیار کارشناسی شده و دقیق عمل می‌کنند، بنابراین با توجه به اهمیت ابعاد موضوع باید تا دیر نشده جلوی زیان را بگیریم؛ چراکه هر وقت نسبت به این موضوع بها داده‌ایم و توجه کرده‌ایم، مانع تحمیل زیان‌های بیشتری به کشور شده‌ایم.»

شیخی خاطرنشان کرد: «بنده معتقدم بخشی از منابع ارزی آزاد شده یا بودجه دولت باید صرف تحقق و تکمیل طرح جامع آبخیزداری کشور شود. بنا به آنچه در اساسنامه صندوق توسعه ملی آمده است، برای تحقق طرح جامع آبخیزداری، منابع لازم باید در اختیار بخش خصوصی قرار داده شود نه بخش دولتی، از این رو رهبر معظم انقلاب نیز بنا به پیشنهاد دولت قبول کردند منابعی از محل صندوق برای اجرای طرح جامع آبخیزداری تخصیص داده شود که نشان از اهمیت این مسئله دارد.»

این کارشناس اقتصاد کشاورزی درباره راهکارهای تحقق طرح جامع آبخیزداری گفت: «استفاده از فناوری‌های روز دنیا در تأمین منابع آبی در جهت عرضه و تولید آب بسیار ضروری است؛ چراکه با استفاده از فناوری‌های جدید در جهت کاهش تقاضا و صرفه‌جویی در مصرف آب اقدامات خوبی می‌توان صورت داد.»

وی تصریح کرد: «فناوری‌های جدید سبب شده است کشورهایی که عمدتاً دارنده زمین بیابانی هستند؛ یعنی نقطه سرسبزی ندارند با استقرار دستگاه‌های مولد آب در مناطق کویری، آب آشامیدنی مورد نظر خود را تأمین کنند، هر چند ممکن است این فناوری‌ها آب مورد نیاز بخش کشاورزی را تأمین نکند؛ اما تأمین به صرفه آب آشامیدنی نیز موضوع بسیار مهمی است.»

وی درباره اهمیت صرفه‌جویی در مصرف آب گفت: «بخشی از آبی که باید صرف تأمین آب آشامیدنی مردم شود، متأسفانه به‌دلیل استفاده نکردن از فناوری‌های مناسب، صرف شست‌وشو می‌شود، در حالی که در سراسر جهان آب شست‌وشو از آب شرب تفکیک می‌شود.»

شیخی توضیح داد: «صرفه‌جویی در مصرف آب با روش‌های علمی بسیار کارآمد است. متأسفانه، با نیم نگاهی به زندگی شهری متوجه می‌شویم در ایران آب شرب در فلاش تانک‌های سرویس‌های بهداشتی استفاده می‌شود؛ یعنی به راحتی آب را هدر می‌دهیم؛ در حالی که تأمین هر مترمکعب آب برای دولت طبق آخرین عددها در دو سه سال گذشته حدود ۴۵۰ هزار تومان تمام می‌شده که با قیمت ۹۰ هزار تومان به دست مردم می‌رسیده است.»

این استاد دانشگاه درباره اهمیت چرخه بازیافت آب برای جلوگیری از بی‌آبی گفت: «در ایران متأسفانه میزان اسراف و هدررفت آب بسیار است؛ در حالی که باید چرخه بازیافت آب در منازل طراحی شود تا برای نمونه آب حاصل از شست‌وشوی ظروف وارد فلاش تانک شود تا آب شرب صرف مصرف شرب شهری شود و پساب‌های شهری به منظور آبدهی فضای سبز مورد استفاده قرار گیرند، تا آب شرب در محل مصرف خود، یعنی نوشیدن استفاده شود.»

شیخی در زمینه ظرفیت ایران برای تولید آب شیرین معتقد است: «در زمینه تولید آب صاحب بهترین استعداد هستیم به دلیل اینکه از منابع فسیلی گاز و نفت و منابعی برخورداریم که با استفاده از آن می‌توانیم شیرین‌کن‌ها را در جای‌جای کشور مستقر کنیم، ضمن اینکه خوشبختانه دو هزار کیلومتر مرز آبی در شمال و جنوب داریم و می‌توانیم با نصب آب شیرین‌کن‌ها بخشی از آب مصرفی مورد نیاز بخش خانگی و کشاورزی را تأمین کنیم.»

وی با اشاره به چرایی نصب نکردن آب شیرین‌کن‌ها گفت: «به این دلیل آب شیرین‌کن‌ها نصب نمی‌شود که از منابع انرژی کشور به درستی استفاده نمی‌کنیم. بیش از ۱۲۰ سال استکه از گازی که همراه با استخراج نفت در مشعل بالای چاه‌های نفت می‌سوزد، به درستی استفاده نمی‌شود؛ در حالی که می‌توانیم این گاز را به فرآورده‌های پتروشیمی تبدیل کنیم و بار دیگر به نیروگاه‌های برق برای تولید برق ارسال کنیم یا اینکه از این طریق انرژی آب شیرین‌کن‌ها را تأمین کنیم.»

این استاد دانشگاه همچنین توضیح داد: «ایران سرزمین آفتاب‌خیزی است که به راحتی با نصب صفحات خورشیدی می‌توانیم انرژی تولید کنیم که در خدمت تولید آب قرار بگیرد. نصب مولدهای تولید آب در مناطق بیابانی، مانند بسیاری از کشورهای جهان، مثل کشورهای جنوب خلیج‌فارس سبب شده است بدون نیاز به سوخت فسیلی با استفاده از انرژی خورشیدی تولید آب و برق به صرفه شود. انرژی خورشیدی اگر درست استفاده شود، مانع تبخیر آب پشت سدها می‌شود.»

وی درباره راه‌های درست صرفه‌جویی در مصرف آب نیز گفت: «برای صرفه‌جویی در مصرف آب نباید به دنبال ساختن سدهای مخزنی و ذخیره‌سازی آب سطحی و رو سطحی در سدهای خاکی یا سدهای سنگی باشیم؛ بلکه با عملیات آبخیزداری می‌توانیم آب‌ها را به سفره‌های زیرزمینی هدایت کنیم؛ چون میزان تبخیر آب پشت سدها به طور متوسط در کشور ۱۲ درصد است؛ اما میزان تبخیر آب در طرح‌های آبخیزداری حداکثر ۲ درصد است.»

شیخی خاطرنشان کرد: «در طرح‌های آبخیزداری، آب جذب لایه‌های پایینی زمین می‌شود، بنابراین می‌توانیم با ایجاد سدهای ذخیره‌سازی آب زیرزمینی که جزء روش‌های آبخیزداری است هم ظرفیت ذخایر خود را افزایش دهیم و هم اجازه ندهیم آب‌های شور با آب‌های شیرین مخلوط شود و آب‌های شیرین هدر برود.»

وی در این باره توضیح داد: «با تکمیل طرح جامع آبخیزداری علاوه براینکه اجازه نمی‌دهیم آب زمستانی به سیل تبدیل شود، آب برای تابستان ذخیره می‌شود، ضمن اینکه در این مسیر از آب باران بارش‌های ناگهانی فصل بهار به خوبی استفاده می‌کنیم و مانع خرابی‌های سیل، مانند فروردین سال ۱۳۹۸ می‌شویم که به خرابی در استان‌های گوناگون منجر شد.»

شیخی معتقد است: «بی‌تردید نیازمند راه‌اندازی شبکه جامع توزیع آب، مانند شبکه جامع توزیع برق هستیم که حوزه‌های آبخیز را با هم مرتبط کند. مانند تونلی که از سدی در استان کردستان آب را به دریاچه ارومیه منتقل می‌کند، اگر در سال ۱۳۹۸ مازاد بارش را از حوزه آبخیز کرخه، دز و کارون اضافه می‌کردیم، همان موقع آب به استان‌های کم آب منتقل می‌شد و شاهد خرابی‌های ناشی از سیل و بی‌آبی سایر هموطنان در شهرهای مختلف کشور نبودیم.»

شیخی در پایان گفت‌وگو خاطرنشان کرد: «در حال حاضر طرح جامع آب برای توزیع مصرف را داریم؛ اما طرح جامع تأمین آب در مرحله عرضه را نداریم. اگر بین حوزه‌های آبریز ارتباطی برقرار کنیم و نظام توزیع آب با برنامه کوتاه‌مدت، میان‌مدت و درازمدت بازنگری شود تا به سمت حفظ، ذخیره‌سازی، تولید، توزیع بهینه آب و مصرف بهینه آب برویم، قطعاً بخش بزرگی از مشکلات مرتبط با کمبود آب و خشکسالی از بین می‌رود.»

یادداشت

چرا با وجود کاهش تورم قیمت‌ها ارزان نمی‌شود!

میثم مهرپور
دبیر گروه اقتصاد

در روزهای گذشته و پس از گفت‌وگوی تلویزیونی رئیس جمهور و بیان مسائلی چون مهار یا به عبارتی کاهش شتاب تورم، افزایش فروش نفت و بازگرداندن پول آن به کشور و... برخی از افراد شبهات یا نکاتی را مطرح کرده‌اند؛ از جمله اینکه اگر نفت می‌فروشیم یا درآمدهای نفتی افزایش یافته است، چرا قیمت‌ها کاهش نمی‌یابد یا این درآمدها در کجای اقتصاد هزینه می‌شود؟ در ادامه برخی از موارد مطرح شده را بررسی می‌کنیم.

واقعیت این است که فروش نفت به ارزانی منجر نمی‌شود؛ چراکه اصلاً فلسفه درآمدهای نفتی این نیست و بررسی تاریخی اقتصاد کشور نشان می‌دهد، افزایش درآمدهای نفتی حتی منجر به افزایش تورم نیز شده است! که البته در اینجا این موضوع محل بحث نیست. با علم به اینکه نفت یک سرمایه و ثروت است و نباید درآمد حاصل از آن در بودجه‌های جاری هزینه شود، اما وقتی کشور در دولت گذشته با کاهش یا عدم فروش نفت مواجه شده بود، منابع مورد نیاز برای اداره کشور را از روش‌های دیگری، چون استقراض، خلق پول، فروش اوراق و... تأمین می‌کرد؛ روش‌هایی که البته دولت سیزدهم تا به امروز با پیامدهای آن دست به گریبان بوده است؛ اما حالا و با امکان فروش نفت، این هزینه‌ها که در گذشته با روش‌های دیگری تأمین می‌شده، با درآمدهای نفتی تأمین می‌شود. در واقع، افزایش فروش نفت چیزی به اقتصاد ایران اضافه نکرده که توقع بهبود اوضاع را داشته باشیم، بلکه کشور را از مسیر تداوم مسیرهای ناصواب گذشته در حوزه تأمین مالی هزینه‌های کشور بازداشته است که نتیجه آن را می‌توان در کاهش شتاب رشد تورم و نقدینگی طی ماه‌های گذشته مشاهده کرد.

سؤال دیگر این است که چرا دولت می‌گوید روند تورم کاهشی شده، اما قیمت‌ها کاهش نیافته است یا به اصطلاح ارزان نمی‌شود؟! مشخص است که مطرح‌کنندگان این موضوع تعریف تورم را نمی‌دانند، قیمت یک کالا یا خدمت زمانی ارزان می‌شود که تورم منفی باشد؛ چراکه وجود تورم ـ ولو به اندازه ۲ درصد ـ به معنای افزایش سطح عمومی قیمت‌هاست. در حالی که صحبت‌های رئیس‌جمهور مبتنی بر تورم منفی یا کاهش قیمت‌ها نبوده؛ بلکه اینجا صحبت از کاهش میزان تورم (نسبت به مدت مشابه) یا به عبارتی کاهش رشد تورم و مهار آن است. برای نمونه، تورم ۵۰ درصدی با کاهش ۱۰ درصدی به ۴۰ درصد رسیده است. اینجا کاهش تورم رخ داده است؛ اما نتیجه آن قطعاً ارزانی یا کاهش قیمت‌ها نیست، به صورت مصداقی نتیجه‌اش این است که قیمت کالایی که برای نمونه ۱۰۰ واحد است، با تورم ۵۰ درصدی به ۱۵۰ واحد می‌رسد. حالا با تداوم همان تورم ۵۰ درصدی سال قبل، قیمت این کالا باید به ۲۲۵ واحد برسد؛ اما وقتی تورم به جای ۵۰ درصد به ۴۰ درصد کاهش پیدا می‌کند؛ قیمت این کالا نیز به جای ۲۲۵ واحد به ۲۱۰ واحد می‌رسد که این موضوع به معنای کاهش میزان تورم است. در حالی که همچنان قیمت کالا افزایش داشته؛ چراکه ذات و معنای وجود پدیده تورم افزایش قیمت است.

منهای نفت

تجارت پرسود

از باغ‌های شیراز تا تاکستان‌های قزوین، ایران یک تولیدکننده بزرگ انگور و محصولات آن، مانند مویز و کشمش است. آمارها می‌گویند، در حال حاضر، کشور ما به ۸۰ نقطه جهان صادرات کشمش دارد. واردکننده اصلی کشمش یا انگور خشک ایران، کشورهای حوزه خلیج‌فارس (قطر، امارات، کویت و...) هستند. بسیاری از کشورهای اروپایی و آمریکایی تقاضای کشمش‌های ما را دارند؛ ولی متأسفانه صادرات چندان جالبی در این حوزه تدارک ندیده‌ایم. حال با توجه به تقاضای حداکثری از کشمش ایران، حمایت قاعده‌مند از این محصول می‌تواند چرخه صادرات ایران را در تراز بالاتری قرار دهد.

شاخص

خشکسالی پاناما

خشکسالی شدید در پاناما سطح آب در کانال پاناما را به پایین‌ترین سطح از سال ۱۹۱۴، یعنی زمان بازگشایی این کانال برای دریانوردی رسانده است و می‌تواند یک مشکل دیگر در تجارت جهانی باشد و زنجیره‌های عرضه را مختل کند. کانال پاناما یکی از مسیرهای مهمی است که اقیانوس اطلس را به دریای کارائیب و اقیانوس آرام متصل می‌کند. در سال جاری، سطح آب در دریاچه گاتون در این کانال به شدت کاهش یافته است. مقامات مسئول محدودیت‌هایی را برای حمل‌ونقل در این کانال اعمال کرده‌اند تا با خشکسالی مقابله‌شود.

افزوده

رکود اقتصادی

پرشدن بازار از کالاهایی که مشتری ندارد، «رکود اقتصادی» نام دارد. وقتی در بازار مشتری نباشد و کالاها فروش نرود، طبعاً تولید کالاها نیز کاهش یافته و متوقف می‌شود و به دنبال آن تعطیلی کارخانه‌ها و بیکاری وسیع و میلیونی کارگران پیش می‌آید که به نوبه خود فروش کالاها را باز هم دشوارتر کرده و بر عمق بحران می‌افزاید، سیستم اعتباری سرمایه‌داری از کار بازمی‌ماند، بدهکاران توان پرداخت بدهی خود را در سر موعد از دست می‌دهند. بهای سهام شرکت‌ها در بازار تنزل می‌کند و مؤسسه‌های سرمایه‌داری یکی پس از دیگری ورشکست می‌شوند. در این حالت بازار حالت انقباضی به خود می‌گیرد.

منبر

روز کسب معرفت

گفتاری از حجت‌الاسلام محمدمهدی ماندگاری به مناسبت روز عرفه

«عرفه» در رتبه بعد از مهمانی شب‌های قدر است؛ به همین دلیل به ما گفته‌اند: «هر کس شب‌های قدر جا مانده است، منتظر شب و روز عرفه در صحرای عرفات باشد.» از کرم خدا به دور است که فقط به صحرانشینان عرفات نگاه کند. هر کس در عرفه متوجه باشد و متذکر باشد، خداوند او را نگاه خواهد کرد. یک عده‌ای خودشان را به حرم امام حسین(ع) می‌رسانند. یک عده به حرم امام رضا(ع) و یک عده به حرم حضرت معصومه(س) می‌روند. یک عده حرم امامزادگان می‌روند. حس می‌کنم از کرم خدا به دور است که فقط به افراد خاص در نقطه خاص نگاه کند. «وَسِعَت کُل شَی رحمة» کرمش «وَسِعَت کُل شی» است. خدایی که عرفه را تالی تِلو شب قدر گذاشته است، می‌خواهم همان زمزمه شب قدر را برای کسانی که مشتاق نشستن سر این سفره هستند، بگویم. در شب قدر خدا بار عام سر داده است، در شب و روز عرفه هم خدا بار عام سر داده است. توبه شکستی بیا! هرآنچه هستی بیا! امیدواری بجوی. هیچ کس هم حق ندارد کسی را ناامید کند. در طول تاریخ انبیاء و اولیاء، هیچ ولی خدایی گنهکاری را ناامید نکرده است. فقط باید دعوت کنی بیایند. هر کس هم سر این سفره بیاید، دست خالی برنمی‌گردد. تماشاچیان روز عرفه هم یک چیزی نصیب‌شان می‌شود. چون وقتی دور خانه خدا طواف می‌کنی، در دور چهارم و پنجم در دعا این است، ای کسی که دعای مغبوض‌ترین خلقت، یعنی ابلیس را مستجاب کردی. ابلیس مغبوض‌ترین خلق خداست. ابلیس از خدا درخواست کرد، خدایا تا روز قیامت به من مهلت بده. خدا کاسه‌اش را پر نکرد، ولی خالی هم برنگرداند. تا روز قیامت به تو فرصت می‌دهم. خدایی که ابلیس را ناامید نکرده است، ما را ناامید می‌کند؟... یک پیرمرد آمد به امیرالمؤمنین(ع) گفت: «امیرالمؤمنین(ع) من عاشق شما هستم؛ ولی یک پسر من با شما دشمن است.» حضرت فرمودند: «می‌توانی در مسیر من قرارش بدهی.» پیرمرد پسرش را در مسیر حضرت قرار داد. حضرت یک نگاه ولایتی در او کرده و در وجودش تصرف کردند. پسر از اسب خودش را به قدم‌های امیرالمؤمنین(ع) انداخت و گفت: «آقا غلط کردم! آقا عاشق شما شدم.» پیرمرد خوشحال شد. روز عرفه به امام زمان(عج) بگوییم، تو پسر همان امیرالمؤمنین(ع) هستی. روز عرفه خدا آماده لطف است. پیغمبر(ص) و اولیای خدا آماده لطف هستند. امام حسین(ع) آماده لطف است. امام زمان(عج) آماده لطف است. «گر گدا کاهل بود تقصیر صاحبخانه نیست» همه بساط این مهمانی عرفه است. برای معرفت است. اگر سر سفره دعای عرفه امام حسین(ع) می‌نشینیم، این دعا بخش‌های مختلفی دارد. بخش اول آن کاملاً معرفت است... .

مکتب

پاسخ به مشکلات بشر

نگاهی به اهمیت و جایگاه دعای عرفه امام حسین(علیه‌السلام)

سیدحسین خاتمی خوانساری
دبیر گروه معارف

اگر از ما بپرسند چطور می‌توانیم روش دینداری، روش بندگی، سبک زندگی، ارتباط با خود، ارتباط با خلق، ارتباط با خالق، ارتباط با دنیا، طرز نگاه درست به دنیا و زندگی، توانمند شدن در انسانیت و در کل زیبایی‌های زندگی را در دین بشناسیم، می‌توانیم قاطعانه پاسخ دهیم همه اینها در «دعای عرفه» وجود دارد. این دعا سرشار از حکمت و معرفت و ادب است و لبریز از زیبایی‌های خدادادی. حضرت سیدالشهداء(ع) عقل، عشق و احساسات انسانی و الهی را در این دعا به اوج رسانده و چنان آن را در هم آمیخته که می‌توان با آن انسان‌ها را گروه گروه به سمت خداوند آورد. مکتبی‌ها باید به این دعا و مضامین آن ببالند و افتخار کنند که پیرو سرور و سالار شهیدان حضرت امام حسین(ع) هستند. یکی از مضامینی که امروز و در این شرایط جامعه به درد ما می‌خورد، این است که حضرت از زندگی کردن در جامعه دینی و با اختیارات و آزادی‌های دینی احساس شادمانی و خوشحالی دارد و این خوشحالی را با روش خاصی بروز می‌دهد.

اول آنکه امام(ع) خداوند را شکر می‌کند برای حیات در روزگاری که احقاق حق و ابطال باطل روشی پسندیده و مورد رضایت است. اینکه حق را بفهمیم و برای پایه‌گذاری آن یا حمایت از آن توانمند باشیم، آنقدر مهم است که حضرت آن را جزء نعمت‌های الهی و منت‌های خداوند می‌داند. ایشان از اینکه حق را بفهمیم، ولی نتوانیم برای دفاع از آن تلاش و جهاد کنیم به منزله یک موقعیت و شرایط سخت یاد می‌کنند. امام(ع) می‌فرمایند: «لَمْ تُخْرِجْنِي لِرَأْفَتِکَ بِي وَ لُطْفِکَ لِي وَ إِحْسَانِکَ إِلَيَّ فِي دَوْلَةِ أَئِمَّةِ الْكُفْرِ الَّذِينَ نَقَضُوا عَهْدَکَ...»؛ از آنجا که با من رأفت و مهربانی داشتی و نظر لطف و احسان مرا در دور سلطنت پیشوایان کفر و ضلالت که عهد تو را شکستند و رسولانت را تکذیب کردند به دنیا نیاوردی و لیکن زمانی به وجود آوردی که از برکت پیشوای توحید حضرت خاتم پیغمبرانت مقام هدایت که در علم ازلیت مقرر بود بر من میسر فرمودی...» (دعای عرفه) زندگی در شرایطی که می‌توانیم راحت بندگی کنیم، دیندار باشیم و اعمال دینی خود را انجام دهیم و در کل دین را بفهمیم، شایسته شکرگزاری است. اینکه ما قدردان شرایط دینی جامعه برای زندگی الهی باشیم، یک تکلیف انسانی است. این لطف خداوند است که امر دینداری برای ما آسان است و حتی فریاد زدن برای اعتلای حق هم امکان‌پذیر است. این لطف خداوند است که ما دوست داریم حق را ببینیم و آن را در جامعه جاری کنیم و از هر باطلی بیزار باشیم، آن هم به برکت جامعه‌ای که دینی است و مردم آن بندگی خداوند را به‌جای بندگی شیطان پذیرفته‌اند. همانطور که ما دوست داشتیم در زمانی که یکی از ائمه معصوم(ع) در زندگی ظاهری به سر می‌بردند، زندگی می‌کردیم، باید علاقه‌مند باشیم در جامعه‌ای زندگی کنیم که دیندار و متشرع و خداشناس است. باتوجه به این آغاز می‌بینیم که حضرت اباعبدالله(ع) زندگی در جامعه دینی را مقدمه یک زندگی دینی می‌داند و راحت‌تر بندگی کردن را به این جامعه مربوط می‌داند. این شکرگزاری در کنار شکرگزاری نعمات دیگر قرار دارد و امام(ع) از خداوند برای تک‌تک نعماتش که به بندگی او ختم می‌شود، تشکر می‌کند. قوای انسانی، خانواده خوب، روح بلند، سلامتی تن، عقل سالم، خانواده و دوستان خوب و... به ما کمک می‌کند که خداوند و زیبایی‌های او را ببینیم و در اطاعت او به‌سر ببریم و چه چیزی بهتر از این؟! در اصل بندگی خداوند و شناخت او برای امام(ع) مبناست که ابزار و وسایلی این امکان را فراهم می‌آورند. در میان این ابزار حکومت، جامعه و مردم دینداری و محکومیت دشمنان و دوری آنان هم مورد اهمیت و تأکید امام حسین(ع) است.

دوم آنکه امام حسین(ع) در آغاز زندگی خود در کنار عقل و علم، عشق و احساسات را به اوج رساند تا بدین وسیله بتواند بندگان خدا را هدایت فرماید. مطمئناً به همین دلیل است که در شکرگزاری خداوند عباراتی را به‌کار می‌برد و از نعمت‌هایی سخن می‌گوید که قلب و روح انسان‌ها را جذب خود می‌کند. اینکه به رگ‌های چشم، پرده قلب، غضروف فک، عصب گردن و... اشاره می‌فرمایند، یعنی غلیان احساسات که در کنار عقل می‌تواند کارهای بزرگی را صورت دهد. این روش به دعای عرفه ختم نمی‌شود و حضرت اباعبدالله(ع) در تمام مسیر مدینه تا کربلا با همین روش با دوست و دشمن رفتار می‌فرماید. اگر به متن دعا، به سخنان امام(ع) در مسیر، به نامه‌هایی که به افراد و گروه‌های خاص ارسال فرمود، به سخنان و نصایح‌شان خطاب به دشمنان، به اتفاقات عصر عاشورا و حتی طرز وداع با دوستان، فرزند و اعضای خانواده توجه کنیم، می‌بینیم روش زندگی حضرت امام حسین(ع) ممزوج با عقل، علم و عشق است. اینکه امام(ع) در مقابل چشم دشمنان خود در لشکریان یزید دوستان خود و فرزندان خود را در آغوش بگیرد و بلند بلند گریه کند، حکایت از قصد امام(ع) برای جذب انسان‌ها به سوی خدا دارد که روش مخصوص امام حسین(ع) برای هدایت بشر تا قیامت است.

سلوک

مگر چه می‌خواهیم؟

آیت‌اللّه جوادی‌آملی: «قبل از رفتن به مکه خدمت آیت‌اللّه طباطبایی رسیدیم و از ایشان خواستیم ما را نصیحتی کنند.» ایشان گفتند: «خدا می‌فرماید: فَاذکرُونی اَذْکرْکمْ، اگر به یاد من باشی، من هم به یاد تو هستم؛ اگر خدا به یاد تو باشد، در حقیقت قدرت مطلق و عزیز مطلق به یاد توست، دیگر از چه چیزی بترسیم؟» اگر کسی مطمئن شود که وقتی به یاد خداست، قدیرِ علیمِ سمیعِ بصیرِ جوادِ مطلق، که مالک هستی است، به یاد او و مراقب اوست، با این روحیه و با کشف توجّهِ حق به بنده، فقط به «بندگی» خواهد پرداخت. مگر ما چیزی جز این می‌خواهیم؟

احکام

تعزیر محتکر

پرسش: احتکار چه چیزهایی از نظر شرعی حرام است؟ آیا تعزیر مالیِ محتکران به نظر جناب‌عالی جایز است؟

پاسخ: حرمتِ احتکار بر اساس آنچه در روایات آمده و نظر مشهور هم همان است، فقط در غلّاتِ چهارگانه و در روغن حیوانی و روغن نباتی است که طبقات گوناگون جامعه به آن نیاز دارند؛ ولی حکومت اسلامی هنگامی که مصلحت عمومی اقتضا کند، حق دارد از احتکار سایر احتیاجات مردم هم جلوگیری کند و اجرای تعزیر مالی بر محتکر در صورتی که حاکم صلاح بداند، اشکال ندارد.

آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای، اجوبة‌الاستفتائات، سؤال ۱۴۶۸

راهنما

فلسفه سیاسی اسلام

حجت‌الاسلام مهدی هادوی‌تهرانی: در هر حوزه از حیات انسان، خواه فردی و خواه اجتماعی، توقع موضع‌گیری دین و ارائه رهنمود وجود دارد. این رهنمودها که در واقع عناصر تشکیل‌دهنده دین هستند یکی از عناصر دینی، عناصری هستند که نُمُود جهان‌بینی اسلام در یک حوزه خاص، مانند سیاست یا اقتصاد است و نسبت بین آنها و جهان‌بینی اسلامی، همان نسبت جزئی به کلی، یا صغرا به کبراست. این‌گونه عناصر از قبیل قضایای «هست» هستند و رنگ کلامی ـ فلسفی دارند، پس «فلسفه سیاسی اسلام» مجموعه عناصری از اسلام در حوزه سیاست است که نُمُود جهان‌بینی داردو از جزئیات آن محسوب می‌شود.

آیه

آموزه‌های شعائر دینی

به مناسبت عید قربان، عید اطاعت و بندگی

سید مرتضی رضایی
کارشناس علوم اسلامی

خداوند در قرآن کریم از عید قربان با نام‌های گوناگون آن سخن گفته است. «عید اضحی» در آیه «وَالضُّحَى وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى»؛ سوگند به شب چون آرام شود. سوگند به روشنایی روز(ضحی/ ۱،۲)؛ «شاهد و مشهود» در آیه «وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ»(بروج/ ۳) و «شفع» و «وتر» در آیه «و الشَّفْعِ وَ الْوَتْرِ»(فجر/ ۳) همچنین در مورد نماز روز عید قربان آیه «قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّي وَ ذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّي»(اعلی/ ۱۴،۱۵) را داریم که علی‌بن‌ابراهیم‌قمی در تفسیر خود، «فَصَلَّي» را نماز عید فطر و عید قربان دانسته است و نیز در آیه «فَصَلِّ لِرَبِّکَ وَانْحَرْ»(کوثر/ ۲) که منظور از فَصَلِّ نماز عید و منظور از وَانْحَرْ، قربانی روز عید است. همان‌طور که می‌دانید شعائر دینی چند وجهی است که مهم‌ترین هدف آن تربیت و هدایت است. اینکه بندگان خدا در این روز به درگاه او رو بیاورند، بنا بر یک سنت الهی است. مانند اینکه حضرت آدم(ع) پس از خروج از بهشت و ورود به زمین، چهل روز گریه کرد و جبرئیل در روز عرفه دعایی به ایشان آموزش داد و به سبب این دعا در روز عید قربان، خداوند توبه حضرت آدم را پذیرفت. این ماجرا در آیه ۳۷ سوره بقره آمده است که می‌فرماید: «فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ»؛ سپس آدم از پروردگارش کلماتی را دریافت نمود و [خدا] بر او ببخشود. آری او توبه‌پذیر مهربان است. همچنین قربانی در این روز که به تأسی از اطاعت حضرت ابراهیم(ع) از خداوند و بردن حضرت اسماعیل برای ذبح کردن است که در آیه ۱۰۴ و ۱۰۵ سوره صافات آمده است: «فَلَمّا اَسْلَما وَتَلَّهُ لِلجَبینِ وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا....»؛ پس وقتی هر دو اطاعت کردند [و وداع کردند] و [پسر] را به پیشانی بر خاک افکند. ما ندا کردیم: ای ابراهیم به خوبی انجام وظیفه کردی و ما نیکوکاران را این چنین پاداش خواهیم داد. همانا که این امتحانی آشکار بود.

این یادآوری‌های قرآنی، از رفتارهای دینی و انسانی پیامبران سخن می‌گوید که اهداف تربیتی را دنبال می‌کردند. این رفتارها که در قالب شعائر دینی قرار گرفته، برای یادآوری تکالیف دینی و اخلاقی مؤمنان است که باید در روزهای دیگر سال انجام شود؛ یعنی باید با درک اهداف شعائر دینی، برای روزهای دیگر سال برنامه‌ریزی کنیم تا رفتارهای عبادی و اخلاقی ما به یکی دو روز منتهی نشود. جالب آنکه بسیاری از شعائر دینی اجتماعی است و به‌صورت گروهی و با اهداف خاص انجام می‌شود. اینکه در کنار یکدیگر جمع شویم و عبادت کنیم و پس از آن برای رفع مشکلات برادران و خواهران دینی‌مان اقدام کنیم و به اموری مانند رسیدگی به نیازمندان بپردازیم، از زیبایی‌های شعائر دینی است. نمونه بارز این اجتماع دینی، عید قربان است که مؤمنان در روز عید جمع می‌شوند، نماز می‌خوانند و پس از آن قربانی می‌کنند و آن را به‌دست نیازمندان می‌رسانند و در همین زمان تصمیم می‌گیرند این کار خداپسندانه را در طول سال انجام دهند. به عبارتی، شعائر دینی و مناسک عبادی برای شروع و ادامه تصمیم‌های بزرگ در طول زندگی است. فلسفه تکرار این مناسک و شعائر هم این است که از فراموشی رفتارهای عبادی و انسانی جلوگیری می‌کند.

اقتصاد مردمی

نگاهی به آسیب‌های شرطی‌شدن اقتصاد و راه‌های رهایی از آن

رشد اقتصادی ثمره نگاه به داخل

ملیحه زرین‌پور
خبرنگار

اقتصاد ایران سال‌های سال است که در گیر و دار برجام شرطی شده است و حالا هر کسی مقصر اصلی تورم و گرانی و اوضاع نابسامان معیشت را به آن نسبت می‌دهد؛ در حالی که مؤلفه‌های اصلی اقتصاد با چند ابرقدرت پوشالی و هژمون‌های شکست خورده دنیا ارتباطی ندارد و رشد تولید داخلی با تکیه بر ظرفیت‌ها و فرصت‌های داخلی و همچنین ارتباط و تعاملات تجاری و اقتصادی با کشورهایی است که خود به لحاظ اقتصادی و رشد تولید در جایگاه بالایی قرار داشته و در حال تبدیل شدن به هژمون‌های جدید دنیای اقتصاد هستند. اینکه در بین افکار عمومی گفته می‌شود علل کاهش قیمت کالاها مذاکرات در زمینه احیای برجام است، گزاره نادرستی است؛ همان گزاره‌ای که دولت یازدهم و دوازدهم بر آن پافشاری داشته و همه چیز را از گرانی و تورم تا برخی خبرهای خوش و ناخوش از ارزانی‌های کم اهمیت، تخته گاز رفتن دلار و سکه و قیمت ملک و خودرو را به آن گره می‌زدند. به استناد آمارهای متقن بانک مرکزی، قیمت کالاها در دوره هشت ساله دولت قبلی ۴۰۰ تا ۷۰۰ برابر شده بود.

عملکرد مثبت دولت سیزدهم

هر چند مذاکرات احیای برجام اهمیت بالایی دارد، اما نباید همه اقتصاد را به آن گره زد تا جایی که امروز کاهش قیمت کالاها و به تبع آن کاهش تورم در جامعه نه به دلیل برجام و مذاکرات، بلکه محصول عملکرد مثبت دولت سیزدهم در اقتصاد داخلی است. چنانچه مؤلفه مهار تورم و فعال‌سازی سازوکارهای تولیدی در کشور، از جمله مهم‌ترین مواردی است که حال و روز اقتصاد را در مسیر بهبودی قرار داده است. سوای مؤلفه‌های عنوان شده، نباید تلاش دولت برای احیای روابط با همسایگان و روابط بین‌الملل و افزایش سطح تعاملات و روابط تجاری و فرهنگی و سلامت و... را نادیده گرفت. چنانچه طبق گزارش بانک جهانی، اقتصاد ایران در سال جاری میلادی و در روزهایی که آقای رئیسی در تکاپوی افزایش مبادلات و روابط با جهان بوده و از طرفی به دنبال حذف موانع تولید و مهار تورم است، «وضعیت بهتری» خواهد داشت. بانک جهانی در جدیدترین گزارش خود برای «خاورمیانه و شمال آفریقا» وضعیت اقتصادی این منطقه را بررسی کرده و براساس آن رشد اقتصادی ایران را در سال جاری میلادی ۲ درصد پیش‌بینی کرده است.

کمترین کاهش رشد اقتصادی

برآوردهای این نهاد بین‌المللی نشان می‌دهد، رشد اقتصادی ایران در سال گذشته میلادی ۲/۷ درصد بوده و اگرچه این عدد بر اساس این برآوردها کاهش می‌یابد؛ اما ایران در میان کشورهای این منطقه بهترین وضعیت را داشته و کمترین کاهش رشد اقتصادی منطقه منا را به خود اختصاص داده است.

این همه در حالی است که برآورد بانک جهانی، رشد اقتصادی منطقه منا در سال ۲۰۲۲ را ۵/۸ درصد برآورد کرده بود؛ اما در این گزارش پیش‌بینی کرده است که این رقم در سال جاری میلادی تقریباً نصف شده و به ۳ درصد کاهش یابد. عربستان و کویت بیشترین افت رشد اقتصادی را در سال ۲۰۲۳ خواهند داشت. رشد اقتصادی عربستان از ۸/۷ درصد در سال ۲۰۲۲ به ۲/۷ درصد در سال ۲۰۲۳ و رشد اقتصادی کویت از ۷/۹ درصد به ۲/۷ درصد در همین سال خواهد رسید.

جایگاه ایران

گزارش بانک جهانی با عنوان دورنمای اقتصادی جهان آمار مربوط به رشد اقتصادی ۷۲ کشور جهان در سه ماهه چهارم ۲۰۲۲ هم اعداد جالبی را نشان می‌دهد؛ چنانکه این بانک از رشد ۴/۷ درصدی اقتصاد ایران در پاییز سال گذشته خبر داده بود که رقم قابل توجهی در مقایسه با ۷۲ کشور دیگر دنیا بوده است. ایران در این آمار در رتبه ۱۵ جهان قرار گرفته است، یعنی تنها ۱۴ کشور رشد اقتصادی بیشتری نسبت به ایران در این دوره داشته‌اند.

آمار بانک جهانی نشان می‌دهد، ایران در سه ماهه نخست سال ۲۰۲۲ (زمستان سال ۱۴۰۰) رشد قابل توجه ۵ درصدی را تجربه کرده و این رقم در سه ماهه دوم (بهار ۱۴۰۱) به ۲/۵ درصد کاهش یافته است، اما در سه ماهه سوم (تابستان ۱۴۰۱) روند رشد اقتصادی ایران صعودی شده و به ۳/۴ درصد و در سه‌ماهه چهارم (پاییز ۱۴۰۱) به ۴/۷ درصد رسیده است.

رشد ۴/۷ درصدی اقتصاد ایران در پاییز سال گذشته در حالی است که متوسط رشد اقتصادی کشورهای پیشرفته در این دوره تنها ۱/۲ درصد بوده است. اقتصاد آمریکا در این زمان تنها ۰/۹ درصد، منطقه یورو ۱/۸ درصد و ژاپن ۰/۴ درصد رشد کرده‌اند.

آمارهای امیدوارکننده‌ای از حال و روز رو به بهبود اقتصاد ایران به گوش می‌خورد که پیش از این به تعبیر برخی اقتصاددانان بیمار بوده است. آمار و اخباری که نتیجه تلاش‌های دولت سیزدهم و ماحصل نگاه و تکیه بر ظرفیت‌های داخلی کشور است.

راهکارهای رهایی از شرطی شدن اقتصاد در گفت‌وگوی صبح صادق با مهدی صادقی‌شاهدانی بررسی شد

برجام‌زدایی اقتصاد با مشارکت مردم

زهرا علوی
خبرنگار

اقتصاد ایران در طول یک دهه اخیر نسبت به برجام شرطی شده است. موضوعی که «ریچارد نفیو» در کتاب «هنر تحریم‌ها» از آن سخن گفته است. بنابراین، دولت برای رهایی از این وضعیت باید اقدامات اساسی انجام دهد که عمده‌ترین اقدام هم فاصله‌گذاری بین برجام و اقتصاد است. فاصله‌گذاری میان برجام و اقتصاد موضوعی است که «صبح صادق» در گفت‌وگو با دکتر مهدی صادقی‌شاهدانی، رئیس دانشکده اقتصاد دانشگاه امام صادق(ع) آن را بررسی کرده است.

عنوان می‌شود اقتصاد ایران نسبت به برجام شرطی شده است؛ شرطی شدن اقتصاد به چه معناست و به جز برجام چه موارد دیگری می‌تواند چنین عکس‌العملی را در برابر اقتصاد به دنبال داشته باشد؟

شرطی شدن اقتصاد به معنای این است که وقتی شما می‌خواهید در نظام اقتصادی سرمایه‌گذاری کرده و توسعه سرمایه‌ای داشته باشید و پروژه‌های جدید اضافه کنید و صادراتی را توسعه دهید و وارد بازارهای بین‌المللی شوید، همیشه صبر کنید و در انتظار ایجاد شرایط کذا و کذا باشید. یکی از مصادیق این شرایط می‌تواند برجام باشد یا برای نمونه، ما به دلیل اینکه با برخی کشورها رابطه نداریم، بگوییم صبر کنید تا رابطه ما با این کشورها برقرار شود، بعد وارد بازارهای جهانی شده و بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی را تسخیر کنیم. در حالی که اگر نظام اقتصادی را معطل برخی شرط‌ها نکنیم، می‌توانیم بر برخی مشکلات فائق آمده و شرایط پویایی برای خود فراهم کنیم.

دولت برای خروج از چنین شرایطی به چه اقداماتی نیاز دارد؟ چگونه می‌توان میان برجام و اقتصاد فاصله‌گذاری کرد؟

برای اینکه از شرطی شدن اقتصاد نسبت به برجام رهایی پیدا کنیم، یکی از کارها این است که موضوع مردمی کردن اقتصاد را در دستور کار جدی قرار دهیم. توجه به مشارکت مردم در عرصه‌های اقتصادی در راستای این مهم اهمیت بسیاری دارد.

عبور دادن اقتصاد کشور از وضعیت موجود مستلزم آن است که از آحاد مردم بخواهیم وارد عرصه‌های اقتصادی شوند. تجربه نشان داده است، مردم این ظرفیت و توان را دارند که بر همه مشکلات و محدودیت‌هایی که نظام سلطه جهانی بر ما تحمیل کرده، پیروز شوند.

یکی از نگرانی‌ها در این زمینه، بحث محدودیت‌هایی است که در رابطه با صادرات وجود دارد. ما به این شکل این محدودیت را بیان می‌کنیم که اگر ما یک کالایی را صادر کنیم، درباره بازگشت پول آن دچار مشکل می‌شویم؛ این در حالی است که خیلی از صادرکنندگان ما که از بدنه مردم هستند، به راحتی کالای خود را صادر می‌کنند و پول آن را هم بر می‌گردانند. این موضوع نشان می‌دهد، مردمی کردن اقتصاد یک قدرت علی‌حده‌ای است که اگر ما بتوانیم از این ظرفیت استفاده کنیم، هیچ گاه مجبور نخواهیم شد که اقتصاد را شرطی کرده و به شرایط برجام گره بزنیم.

هر چند این به معنای آن نیست که به دنبال برجام هم نرویم؛ بلکه عده‌ای بنا بر وظیفه قانونی و ملی خود این مسئله را دنبال می‌کنند و نهایت ظرفیت خود را برای نتیجه گرفتن از برجام به کار می‌برند؛ اما اینکه مجموعه نظام اقتصادی کشور را به برجام گره بزنیم و همیشه تفکرمان این باشد که برجام اگر درست شود، آنگاه ما چنین و چنان خواهیم کرد، درست نیست.

این تفکر اقتصاد و نظام اقتصادی را دچار چالش‌های متعدد و متفاوت می‌کند؛ از جمله اینکه نظام اقتصادی ما را دچار چالش رکودی و چالش تورمی خواهد کرد؛ در صورتی که وضعیت کلی اقتصاد به گونه‌ای است که با حضور مردم در صحنه اقتصاد و فعالیت‌های اقتصادی، اقتصاد از حالت شرطی خارج می‌شود و ما به راحتی می‌توانیم ظرفیت‌های صادراتی خوبی داشته باشیم.

البته این منوط به این است که محدودیت‌های صادراتی را که از بدنه اجرایی تحمیل می‌شود، کم یا کلاً برطرف کنیم. بنابراین ما با توسعه صادرات و دسترسی به بازارهای همسایه و همچنین بازارهای بین‌المللی می‌توانیم مقیاس تولیدمان را افزایش دهیم که در نتیجه آن در نظام تولیدی با مسئله‌ای به نام صرفه‌جویی‌های حاصل از مقیاس مواجه می‌شویم. به این ترتیب، نتیجه خوبی برای قیمت‌های تمام شده خواهد داشت و قدرت رقابتی خوبی در مقایسه با کالاهایی که در بیرون نظام اقتصادی تولید می‌شود، پیدا خواهیم کرد.

در این گذر است که مشاهده می‌کنیم اقتصاد را شرطی نکرده‌ایم؛ بلکه دو مسیر طی می‌شود: ۱ـ مسیری که برجام را به نتیجه می‌رساند و ۲ـ مسیری که سعی کند با وجود محدودیت‌هایی که عده‌ای از قدرت‌های جهانی فراروی جمهوری اسلامی قرار می‌دهند، بتوانیم با قدرت فعالیت‌های نظام اقتصادی را جلو ببریم و فعالیت‌های اقتصادی کارکرد خود را داشته باشد و هیچ گاه تحت تأثیر این محدودیت‌ها قرار نگیریم تا نظام اقتصادی بتواند نتایجی را که انتظار داریم، برای مردم داشته باشد.

چرا برخی عنوان می‌کنند اگر برجام محقق نشود، عملاً اقتصاد ما به نتیجه نمی‌رسد؟ هر چند این امر بیشتر در دولت گذشته ریشه دارد، ولی چرا موفقیت اقتصادی را منوط به حل مشکل ارتباط با برخی کشورهای مستکبر می‌دانند؟

فکر می‌کنم درباره برجام داریم دچار اندکی افراط می‌شویم، چراکه کسی مخالف اعمال مسائل برجام نیست و اگر مسائل برجام حل شود، شرایط کار کردن در نظام جهانی برای جمهوری اسلامی خیلی راحت تر خواهد بود؛ ولی مسئله این است که تنها بخشی از برجام در اختیار ماست و ما نمی‌توانیم شبانه‌روز از برجام صحبت کنیم و بگوییم که ما موافقیم و طرف مقابل ما هم این را بپذیرد؛ چراکه ما ممکن است آمادگی لازم را برای آن داشته باشیم؛ ولی طرف مقابل ما برجام را نپذیرد.

عده‌ای معتقدند، اگر برجام به نتیجه برسد، شرایط و کارکردهای اقتصادی ما بهتر خواهد بود و کسی هم منکر آن نیست. اما مسئله اینجاست که شما از مؤلفه‌هایی در یک بسته صحبت می‌کنید که برخی از آنها در اختیار تو نیستند و نمی‌توان روی آن مؤلفه‌ها مدیریت مد نظر را اعمال کرد. عقل سلیم می‌گوید اگر شما در یک بسته نمی‌توانی همه مؤلفه‌ها را تحت تأثیر قرار دهی و روی‌شان اعمال نظر و قدرت کنی، از زمان استفاده مناسب داشته باش و ببین چگونه می‌توانی از ظرفیت‌های زمان حال برای کم کردن چالش‌های آینده استفاده کنی.

طبیعی است اگر برجام را داشتیم، با تلاش کمتری اهداف بیشتری از نظام اقتصادی را محقق می‌کردیم؛ ولی طرف دیگر ماجرا را هم باید نگاه کرد و دید که وقتی مؤلفه‌هایی در بسته‌ای، مانند برجام محقق نمی‌شود، نباید بنشینی و اجازه بدهی که نظام اقتصادی وارد چالش‌های جدی شود، لذا بر اساس عقل سلیم باید از هر فرصتی بهره ببریم و نباید فرصت‌های جاری را از دست بدهیم؛ چراکه با شرطی کردن اقتصاد و گره زدن مسائل اقتصادی به کشور و مسائل سیاسی و برجام و... فرصت‌های جاری و خاص از دست می‌رود. بنابراین، عاقلانه فکر و تدبیر کردن ایجاب می‌کند که ما از تمام ظرفیت‌های یک مقطع زمانی بهره کافی را ببریم و اجازه ندهیم اقتصاد بیش از این وارد بحران شود؛ چراکه ورود به بحران ضررهای بسیاری به نظام اقتصادی، سیاسی و اجتماعی وارد می‌کند.

مردمی کردن اقتصاد را به منزله یکی از راهکارهای اصلی در فاصله‌گذاری میان برجام و اقتصاد عنوان کردید؛ چه راهکارها و مؤلفه‌های دیگری برای این امر وجود دارد؟

موضوع مردمی کردن مؤلفه بسیار اساسی است؛ البته ممکن است راهکارهای دیگری، از جمله راهکارهای سیاسی یا ترکیبی از راهکارهای سیاسی و اقتصادی هم وجود داشته باشد؛ اما مردمی کردن سمبه پر زوری است که اگر از آن استفاده کنیم، در همه عرصه‌ها برنده خواهیم شد. مردم ظرفیت بسیار فوق‌العاده‌ای دارند و با بسیاری از محدودیت‌ها می‌توانند کنار بیایند و از خیلی از محدودیت‌ها عبور کنند؛ شاید دولت‌ها نمی‌توانند به تنهایی با بسیاری از محدودیت‌ها کنار بیایند؛ ولی مردم می‌توانند با بسیاری از محدودیت‌ها کنار بیایند و از برخی عبور کرده و با بسیاری محدودیت‌ها دست و پنجه نرم کنند.

ظرفیت مردم به گونه‌ای است که حتی تحریم‌های بسیار سنگین خیلی اوقات نتوانسته است مشکلی برای مردم ایجاد کند؛ ولی ممکن است همان تحریم برای دولت مشکل‌ساز باشد؛ چراکه در نظام جهانی بنگاه‌ها با بنگاه‌ها و مردم با مردم در ارتباط هستند و در حالی که مردم داخل یک کشور با مردم داخل یک کشور دیگر در تعامل هستند هیچ قدرتی نمی‌تواند این تعامل را دچار مشکل و خدشه کند. پس مردمی کردن اقتصاد، یعنی استفاده از ظرفیت مردم برای اینکه مردم در تعامل با مردمان دیگر کشورها قرار بگیرند و این تعامل سازنده بین مردم یک کشور و مردم سایر کشورها می‌تواند در نظام اقتصادی و حتی اجتماعی بر هر مشکلی فائق بیاید.

رشد مستمر تولید

مصطفی سمیعی‌نسب
عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق(ع)

با توجه به آمارهای اعلامی مراجع رسمی کشور و همچنین سازمان‌های بین‌المللی، متغیرهای کلان اقتصادی به بهبود و ثبات نسبی رسیده‌اند و این امر خود را در کاهش انتظارات تورمی جامعه بروز داده است. به منظور واکاوی این وضعیت ابتدا آسیب‌شناسی از شرایط گذشته اقتصاد داشته و مبتنی بر آن چرایی بهبود نسبی وضعیت اقتصادی و شروط استمرار آن مورد توجه قرار می‌گیرد.

بررسی آمارهای کلان اقتصادی در دهه ۹۰ حاکی از آن است که در این دهه یکی از ضعیف‌ترین عملکردهای اقتصادی ثبت شده است. آمارها نشان می‌دهد، در دهه ۹۰ رشد اقتصادی بسیار پرنوسان بوده و متوسط این رشد رقمی نزدیک صفر است. نیمی از سال‌های دهه ۹۰ رشد اقتصادی منفی گزارش شده و در دو سال رشد اقتصادی از منفی ۵ درصد نیز کمتر بوده است.

افزایش مکرر نرخ ارز و پرش‌های آن در سال‌های ۱۳۹۱، ۱۳۹۲ و ۱۳۹۷ به بعد و چندبرابر شدن قیمت نهاده‌ها، کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای وارداتی، عامل عمده بروز وضعیت رکودی در سال‌های اخیر است. جهش نرخ ارز روی سرمایه در گردش بنگاه‌ها اثر می‌گذارد و اگر به آن اندازه که اقتصاد به پول نیاز دارد عرضه نشود، آثار محسوس رکودی برای اقتصاد خواهد داشت. از طرفی شواهد نشان می‌دهد، طی سال‌های گذشته، ورود بانک‌ها به بنگاه‌داری و تزریق منابع مالی به شرکت‌های زیر مجموعه خود افزون بر اختصاص نیافتن منابع مالی به بنگاه‌های تولیدی و مولد کشور، توان رقابت‌پذیری سرمایه‌گذاران و بنگاه‌های تولیدی را در بخش‌هایی که بانک‌ها در آن ورود کرده‌اند، به شدت کاهش داده یا حتی آنها را به تدریج از بازار حذف کرده است. این در حالی است که با وجود رشد متوسط حدود ۴۸ درصدی نقدینگی طی دو دهه گذشته، همواره بخش مولد از کمبود نقدینگی رنج برده است. با توجه به وضعیت حاکم بر اقتصاد کشور از یک‌سو و تشدید فشارهای اقتصادی ناشی از تحریم‌ها و افزایش نرخ ارز و تحمیل هزینه‌های بالاتر تولید، بی‌توجهی به تأمین مالی بخش تولید نه تنها موجب عدم تعادل اقتصادی می‌شود، تشدید تورم و بیکاری را هم در پی دارد.

وقوع بحران ارزی از راه‌های گوناگونی بخش تولید را ضربه‌پذیر می‌کند. یکی از راه‌هایی که در اقتصاد ایران تغییرات نرخ ارز تولید را تحت تأثیر قرار می‌دهد، افزایش قیمت کالاهای وارداتی (واسطه‌ای، سرمایه‌ای و مواد اولیه بخش تولید) است. افزایش نرخ ارز با افزایش قیمت کالاهای وارداتی قدرت تولیدکننده برای تأمین این کالاها را تقلیل می‌دهد و با تحمیل هزینه‌های بالاتر تولید، واحدهای تولیدی را از صرفه‌های اقتصادی خارج می‌کند و در نهایت به کاهش تولید ناخالص داخلی منجر می‌شود. از طرفی در اعمال شوک‌های ارزی سال‌های قبل، محل تأمین نقدینگی که تولیدکننده بدون توقف در تولید و بدون افزایش چشمگیر هزینه‌ها بتواند تولید را ادامه دهد، مشخص نشد و برای محدودیت‌های سرمایه در بخش تولید نیز تدبیری اندیشیده نشد.

در حفظ و رشد فعالیت‌های اقتصادی، تشکیل سرمایه نقش محوری داشته و عملاً بدون آن، ترکیب عوامل تولید نمی‌تواند رشد اقتصادی را به دنبال داشته باشد. آمارها حکایت از این دارد که سرمایه‌گذاری بخش خصوصی به قیمت‌های ثابت در دهه اخیر، بیش از ۴۵ درصد کاهش یافته و از ۴۰۵۲ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۰، به ۲۰۸۰ هزار میلیارد ریال در سال ۱۴۰۰ رسیده است. نکته نگران‌کننده اینکه، دولت نه‌تنها توان جبران این کاهش سرمایه‌گذاری را نداشته، بلکه میزان سرمایه‌گذاری ناخالص دولت در مدت مشابه به‌شدت کاهش یافته است.

درباره وضعیت تورمی سال‌های اخیر، نکته‌ای که باید به آن توجه کرد، این است که ماهیت تورم‌های به طور متوسط بالای ۳۰ تا ۴۰ درصد، متفاوت از تورم‌های به طور متوسط ۱۵ تا ۲۰ درصدی است؛ چراکه این تورم‌های بالاتر از میانگین، تولید را مختل می‌کند و علت شکل‌گیری آن، تشدید تقاضا نیست که بتوان با کاهش آن از بروز تورم جلوگیری کرد. اعمال قدرت قیمت‌گذاری دلخواه در اقتصاد ایران و فشار هزینه‌های تولید، به ویژه طی سال‌های اخیر دو عامل بسیار مهم در ایجاد تورم و تقویت پویایی‌های آن است. یکی از دلایل به هدف نرسیدن برنامه‌های اصلاحات قیمتی هم همین نکته است.

با توجه به آسیب‌شناسی مختصر فوق و توجه به برخی اصلاحات حکمرانی اقتصادی دولت سیزدهم، توجه به الزامات مورد اشاره زیر برای استمرار بهبود و ثبات شرایط اقتصادی مهم است:

اساساً مسیر توسعه کشور یک مسیر آرام و اطمینان‌بخش است. درباره ریسک اقتصادی هم بهترین مسئله، مشکل نوسانات مستمر و بی‌ثباتی فضای کلان و متغیرهای کلیدی اقتصاد است. با تورم‌های مستمر، بالا و نامتناسب، با تغییر مکرر نرخ ارز و قیمت مواد اولیه نمی‌توان انتظار رشد سرمایه‌گذاری‌های مولد را داشت؛ زیرا نوسان و تغییر زیاد و بی‌ثباتی متغیرهای کلیدی که در تصمیم سرمایه‌گذاران دخالت مؤثر دارند، موجب افزایش هزینه ریسک شده و چه بسا سرمایه‌گذاری را از صرفه اقتصادی خارج کند. بنابراین، باید توجه داشت که استمرار فضای ثبات کنونی و توازن نسبی متغیرها سبب می‌شود ریسک اقتصادی پروژه‌های سرمایه‌گذاری کاهش یابد و شاهد سرمایه‌گذاری‌های اساسی در تولید باشیم. از سوی دیگر، اعمال محدودیت برای بخش نامولد و سفته‌باز، فضای اقتصاد کشور را فضای تولیدی کرده است. بنابراین، باید محدودکردن بخش نامولد را با جدیت دنبال کرد تا فضای کسب‌وکار، مولد و آرام و باثبات و آماده برای سرمایه‌گذاری شود.

سالم‌سازی فضای اقتصاد کشور از طریق هدفمند کردن حمایت از فعالیت‌های اشتغال‌زا، کنترل نوسان نرخ ارز، لزوم و ضرورت انجام اصلاحات نهادی و ساختاری در زمینه‌های دیپلماسی اقتصادی، آرامش اجتماعی و اقتصادی از جمله پرهیز از شوک درمانی در سیاست‌گذاری‌های اقتصادی و شفاف‌سازی درباره اعطای امتیازات و مشوق‌های سرمایه‌گذاری، ایجاد ثبات در فضای سیاسی و اتخاذ سیاست‌های فعالانه در بعد بین‌المللی و توسعه دیپلماسی اقتصادی از طریق تمرکز بر توسعه روابط اقتصادی با کشورهای همسایه و همسو و فعال کردن رایزن‌های اقتصادی در کشورهای هدف، می‌تواند به بهبود شرایط سرمایه‌گذاری داخلی و جذب بهتر سرمایه‌گذاری خارجی در راستای رشد تولید کمک کند.

کاهش هزینه‌های دولت از طریق تخصیص ندادن بودجه به طرح‌های تعریف شده بدون توجیه اقتصادی، تقویت بخش‌های مولد اقتصادی، خصوصی‌سازی بنگاه‌های اقتصادی با زیان بالا در صورت اطمینان از سوددهی در بخش خصوصی و بهره‌گیری از دارایی‌های مازاد و راکد دولت در جریان مولدسازی و خلق ارزش افزوده، نقش مؤثری در بهبود و استمرار رشد تولید اقتصادی دارد.

آیا برجام راه‌حل مشکلات اقتصاد ایران است؟

رضا آرمانیان
خبرنگار

شرطی شدن یا همان اعمال تحریم‌های اقتصادی بر روی ایران تأثیرات منفی چشمگیری در اقتصاد کشور داشته است. سیاست اشتباهی که در دوره کدخداباوران بر ایران اسلامی تحمیل شد و چالش‌های بسیاری را برای کشور به‌وجود آورد. برای نمونه، صادرات نفت که منبع عمده درآمدی برای ایران به شمار می‌آید، با اعمال تحریم‌های اقتصادی کاهش قابل توجهی پیدا کرد و این موجب کاهش درآمد دولت و پایین آمدن ارزش پول ملی شد. همچنین، تحریم‌ها فعالیت‌های تجاری و معاملات مالی بین ایران و سایر کشورها را کاهش داد. با توجه به اینکه صادرات و واردات کالاها و خدمات، از جمله راه‌های اصلی تجارت بین‌المللی هستند، کاهش تجارت و تعطیلی بسیاری از کسب‌وکارها در ایران را به دنبال داشته است.

همچنین، تحریم‌ها سبب افزایش هزینه‌های وارداتی کالاها شده است؛ بنابراین، مصرف‌کنندگان در بازار داخلی به هزینه‌های بالاتری برای کالاها و خدمات پرداخت می‌کنند. با این حال، ایران با اتخاذ برخی سیاست‌های اقتصادی و اجرای اصلاحات داخلی، تلاش می‌کند تا از تحریم‌های اقتصادی خارج شود و روند توسعه را ادامه دهد. به طور کلی، برای کاهش تأثیرات منفی تحریم‌ها بر اقتصاد ایران، لازم است برنامه‌های اقتصادی دقیق‌تر و جدی‌تری پیش روی ایران قرار گیرد و مسئولان با عبور از نگاه تنگ‌نظرانه دوره بزرگ‌پنداری بیش از حد آمریکا و متحدانش، بر توان داخلی و استفاده از ظرفیت‌های موجود در دیگر کشورها و گسترش روابط با همسایه‌های پرشمار ایران، کشور را از آسیب‌های حداکثری تحریم‌ها به سمت حداقل برده و سپس با مهار سیاست‌های ددمنشانه دشمنان در راستای تقویت اقتصاد کشور و بازگرداندن رنگ‌ها به سفره مردم و رونق به کسب‌وکارهای آنها بکوشند.

روابط خارجی و کاهش تورم

روابط خارجی ممکن است بر کاهش تورم تأثیر مستقیم نداشته باشد؛ اما به منزله یکی از عوامل مؤثر در اقتصاد جهانی و بازارهای بین‌المللی، می‌توانند بر شرایط تورمی کشورها تأثیر بگذارد.

برای نمونه، روابط تجاری با کشورهای دیگر می‌تواند موجب افزایش صادرات کشور شود و در نتیجه، بر فعالیت‌های اقتصادی و سطح اشتغال تأثیر مثبتی داشته باشد و منجر به کاهش تورم شود. همچنین، تعامل با بانک‌ها و سازمان‌های بین‌المللی می‌تواند به ایجاد شرایطی برای پایداری ارزی و کاهش نرخ تورم منجر شود.

در کل، روابط خارجی می‌تواند به منزله یکی از عوامل مؤثر در کاهش تورم در کشورها مطرح شود، اما برای بررسی دقیق‌تر این موضوع باید به وضعیت خاص هر کشور توجه کرد.

به همین منظور به برخی از مزایای کشورهای جهان در سه نقطه جغرافیایی کاملاً متفاوت نیم‌نگاهی خواهیم داشت؛ کشورهایی که برخی از آنها در همین طول عمر کوتاه دولت سیزدهم به درستی مورد توجه واقع شده و تلاش شده است تا اشتباه دولت‌های یازدهم و دوازدهم در کدخداباوری آمریکا به سمت دیگر کشورها رفته و از توان موجود در هر یک از آن کشورها به نفع اقتصاد کشور و منافع ملی گام‌هایی برداشته شود.

آمریکای لاتین

کشورهای آمریکای لاتین مزیت‌های اقتصادی گوناگونی دارند که می‌توان به برخی از آنها اشاره کرد:

منابع طبیعی: کشورهای آمریکای لاتین با داشتن ذخایر فوق‌العاده در حوزه نفت، گاز، مس، طلا و سایر فلزات، محصولات کشاورزی و دامپروری، دارای قابلیت توسعه سرمایه‌گذاری‌های حوزه معدن، نفت و گاز و صادرات محصولات کشاورزی هستند.

جمعیت جوان: جمعیت کشورهای آمریکای لاتین به دلیل پایین بودن شاخص سنی، بازار خرید بزرگی را در برابر شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران خارجی ایجاد می‌کند و این موجب تقویت اقتصاد و ایجاد فرصت‌های شغلی می‌شود.

موقعیت جغرافیایی: آمریکای لاتین پل بین آمریکای شمالی و جنوبی به شمار می‌آید و دارای گذرگاه‌های حمل‌ونقل مهمی، همچون کانال پاناما، حمل‌ونقل رودخانه آمازون و ترانزیت اطلسی است.

استفاده از فناوری: کشورهای آمریکای لاتین در برخی حوزه‌ها، مانند فناوری اطلاعات و ارتباطات، صنایع دفاعی و خودروسازی نیز پیشرفت بسیاری داشته‌اند.

قوانین سرمایه‌گذاری: در سال‌های اخیر، بسیاری از کشورهای آمریکای لاتین قوانینی را تصویب کرده‌اند که موجب جذب سرمایه‌گذاری خارجی شده و سرمایه‌گذاری‌های بزرگی در این مناطق انجام شده است.

بازارهای داخلی بزرگ: کشورهایی، مانند برزیل، مکزیک و آرژانتین بازارهای داخلی بسیار بزرگی دارند که برای شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران خارجی فرصت‌های عظیمی را به دنبال دارد.

با این حال، هر کشوری در مسیر توسعه و رشد با چالش‌هایی روبه‌روست و باید برای پیشرفت، اقدامات لازم را انجام دهد. با توجه به مزیت‌های فراوان نهفته در آمریکای لاتین و کشورهای این نقطه از کره خاکی، می طلبد تا سفیران کشورمان به ویژه در بخش تجارتی و اقتصادی بیشتر از قبل فعال شده و گام‌های مؤثری در این زمینه بردارند.

آفریقا

کشورهای آفریقایی مزیت‌های اقتصادی گوناگونی دارند؛ مزیت‌هایی که کشورهایی، مانند چین را از سال‌ها قبل به این قاره کشانده و سبب انعقاد ده‌ها قرارداد بزرگ بین کشورهای گوناگون آفریقایی و چین شده است.

منابع طبیعی بعضاً بی‌نظیر از جمله مزیت‌های قاره آفریقاست. کشورهای آفریقایی دارای ذخایر معدنی، نفت و گاز، سدهای آبی، خاک حاصلخیز برای کشاورزی، محصولات دریایی و جنگل‌های بلند قدرتمند هستند. مزیت‌هایی که هر یک از آنها می‌تواند منبع درآمدهای مناسبی برای طرفین قرارداد باشد.

جمعیت جوان و جویای کار: آفریقا جوان و پویایی دارد که با توجه به روند رشد جمعیتی، فرصت‌های شغلی را افزایش می‌دهد. جمعیتی که می‌توان از توان آنها برای سرمایه‌گذاری‌های هوشمندانه و مناسب، به نفع کشور سود برد.

بازار داخلی بزرگ: آفریقا بازار خرید بسیار بزرگی دارد که با توجه به روند رشد جمعیتی، قابلیت تقویت آن وجود دارد. آفریقا بازاری مناسب برای بسیاری از تولیدات داخل ایران است و می‌تواند هدف خوبی برای صادرات باشد.

موقعیت مناسب جغرافیایی: آفریقا با وجود مشکلات اجتماعی و سیاسی، به لحاظ قرارگیری در نقطه مناسب جغرافیایی اهمیت بسیاری دارد. آفریقا در پایین‌ترین نقطه زمین، با سواحل کشیده و دارای بیش از ۵۰ کشور است.

توسعه زیرساخت‌ها: بسیاری از کشورهای آفریقایی در حال توسعه زیرساخت‌های خود هستند، از جمله شبکه حمل‌ونقل، راه‌ها و فضای سبز که با توجه به وجود فناوری‌های قابل قبول در کشورمان می‌توان از توان مهندسان و نیروهای نخبه ایرانی در این زمینه بهره فراوان برده و به اقتصاد کشور کمک کرد.

مواد اولیه: آفریقا تأمین‌کننده مواد اولیه برای صنایع مختلف دنیا به شمار می‌آید. برخی از مواد اولیه مهم آفریقا شامل طلا، دیامانت، آلومینیوم، نیکل، نفت، گاز، کاکائو، قهوه، برنج، ذرت و... هستند.

تجارت با چین: چین یکی از بزرگ‌ترین بازارهای جهان به شمار می‌آید که با کشورهای آفریقایی تجارت بسیاری دارد. همچنین، چین به کشورهای آفریقایی همکاری در حوزه سرمایه‌گذاری و توسعه را پیشنهاد می‌دهد.

مزیت‌های اقتصادی همسایه‌های ایران

همسایه‌های ایران مزیت‌های اقتصادی متعددی دارند که می‌توان به برخی از آنها اشاره کرد:

تأمین نیازهای انرژی: کشورهای همسایه ایران به منزله تأمین‌کنندگان نفت و گاز، مزیت قابل توجهی دارند.

از دیگر مزایای کشورهای همسایه ایران وجود بازار خرید بزرگ است. همسایه‌های ایران از جمله ترکیه، پاکستان، عراق، افغانستان و آذربایجان به دلیل بازار خرید بسیار بزرگ، قابلیت توسعه را دارند.

جمعیت جوان حاضر در کشورهای همسایه ایران نیز از مزیت‌های مناسب این کشورها به شمار می‌آید. جمعیت در بسیاری از همسایه‌های ایران جوان و پویاست که با توجه به روند رشد جمعیتی، فرصت‌های شغلی را افزایش می‌دهد.

موقعیت جغرافیایی مهم: همسایه‌های ایران یک محور مهم در جاده‌های ارتباطی بین آسیا و اروپا هستند. برای نمونه، ترانزیت کالا از طریق ایران، سوچی در روسیه، بندرعباس و چابهار در ایران و بندر شهید رجایی در عمان، از جمله مسیرهای پرکاربرد به شمار می‌آیند.

بازار خدمات و مشاغل متنوع: همسایه‌های ایران بازار و مشاغل متنوعی با قابلیت توسعه دارند. برای نمونه، می‌توان به توریسم، فرهنگ و هنر، صنایع دستی، خدمات بهداشتی، خدمات فنی و مهندسی و... اشاره کرد.

وجود منابع طبیعی: همسایه‌های ایران نیز ذخایر معدنی، نفت و گاز، محصولات دریایی، خاک حاصلخیز برای کشاورزی و... دارند که خود جاذبه‌های فراوانی برای سرمایه‌گذاری یا سودبردن از محصولات این کشورها دارد.

همکاری در حوزه صنعتی: ایران و همسایه‌های خود در حوزه صنعتی و تولیدات کالاهای مختلف، از جمله خودروسازی، ماشین‌آلات، نساجی و پوشاک، محصولات غذایی و گردشگری همکاری‌های متنوعی دارند. مزیتی که ایران می‌تواند با استفاده درست از آن سود سرشاری را نصیب کشور کند. با این حال، هر کشوری در مسیر توسعه و رشد با چالش‌هایی روبه‌روست و باید برای پیشرفت، اقدامات لازم را انجام دهد.

اقدامات دولت سید ابراهیم رئیسی تا امروز نشان‌دهنده گرفتن درس عبرت از اشتباهات کسانی را دارد که معتقد بودند زبان دنیا را می‌فهمند، حال آنکه دنیای آنها به کدخدا و چند کشور اروپایی محدود بود، نه جهانی که شامل تمام کشورهای موجود در آن می‌شد؛ بماند که زمان ثابت کرد فهمی از زبان همان چند کشور هم وجود نداشت و نه تنها گره‌ای از مشکلات کشور باز نشد که سرنوشت اقتصاد کشور را به برجامی گره زد که به جام زهر اقتصاد کشور تبدیل شد.

اجتهاد در دنیای پرآشوب

مروری بر سیر تاریخی طرح نظریه ولایت مطلقه فقیه

مهدی سعیدی
دبیر گروه تاریخ

با تدوین قانون اساسی و رسمیت یافتن آن پس از همه‌پرسی مردمی در آذرماه ۱۳۵۸، حدود اختیارات ولی فقیه در قانون اساسی مشخص شد. حضرت امام(ره) مدتی پس از تصویب قانون اساسی در گفت‌وگو با «حامد الگار» نویسنده و متفکر مسلمان آمریکایی ابعاد نظریه ولایت فقیه را شرح داد و درباره شئون و اختیارات ولایت فقیه گفت: «اینکه در این قانون اساسی یک مطلبی ـ ولو به نظر من یک قدری ناقص است و روحانیت بیشتر از این در اسلام اختیارات دارد و آقایان برای اینکه خوب دیگر خیلی با این روشنفکرها مخالفت نکنند یک مقداری کوتاه آمدند ـ اینکه در قانون اساسی هست، این بعض شئون ولایت فقیه هست، نه همه شئون ولایت فقیه. از ولایت فقیه آن طوری که اسلام قرار داده است، به آن شرایطی که اسلام قرار داده است، هیچ کس ضرر نمی‌بیند.» (۱۳۵۸/۱۰/۷)

این باور امام(ره) موجب نشد که حضرت امام به آنچه در قانون آمده تمکین نکنند، بلکه بالعکس با همه توان‌شان در چارچوب قانونی که وضع شده بود، پیش رفتند و خود به بزرگ‌ترین حامی قانون بدل شدند.

حضرت امام(ره) تلاش کردند در طول یک دهه رهبری و زعامت خود بر جامعه اسلامی در چارچوب قانون نظام اسلامی به وظایف خود عمل کنند و اقدامی فراتر از آن انجام ندهند؛ اما در ادامه روند کار جمهوری اسلامی و با گذر از چالش‌های ابتدایی پیروزی انقلاب اسلامی و ایجاد ثبات در نظام سیاسی پس از خروج ضدانقلاب از حاکمیت، به تدریج مشخص شد که قانون اساسی ضعف‌ها و نقص‌های قانونی دارد که عملاً امکان مدیریت برتر نظام سیاسی به وسیله آن ممکن نیست. از سوی دیگر، روند تحولات سیاسی به نحوی پیش رفت که کشور با چالش‌ها و بحران‌های جدی مواجه شد که عبور از آن نیازمند تدابیری قانونی بود و از طریق قانون اساسی ممکن نبود. دو عامل اصلی در این میان، یکی مواجهه تمام قد جمهوری اسلامی با ابرقدرت‌های جهانی شرق و غرب بود که انقلاب اسلامی را خار چشم خود می‌دیدند و قدرتی بیرون از منظومه استعماری خود را به رسمیت نمی‌شمردند، و دیگری جنگ تحمیلی تمام‌عیاری بود که با محوریت رژیم بعثی و حمایت همه‌جانبه همان قدرت‌های استعمارگر دنبال می‌شد. این شرایط موجب شد تا گاه جمهوری اسلامی مطابق آنچه در قانون اساسی دیده شده بود، دچار نوعی کارآمدی و بن‌بست شود. در این وضعیت راه خروج از بن‌بست چه بود؟!

در اینجا حضرت امام(ره) با نظریه‌پردازی برآمده از آموزه‌های اسلامی، از نظریه «ولایت مطلقه فقیه» سخن گفتند که به شرح حدود و اختیارت ولایت فقیه اختصاص داشت. مطابق این ایده، ولایت مطلقه فقیه برای حفظ نظام اسلامی و آنچه مصلحت جامعه اسلامی و حکومت اسلامی از آن یاد می‌شود، می‌تواند تصمیماتی فراقانونی گرفته و جمهوری اسلامی را از قرار گرفتن در بن‌بست برهاند تا در اولین فرصت، تغییرات قانونی برای تأمین مصلحت ممکن شود.

این منطق پیش از آنکه در عرصه تحقق قانون اساسی جاری باشد، در اجرای احکام شرعی اسلامی لحاظ می‌شود. مطابق این نظر، حکومت شعبه‌ای از ولایت مطلقه رسول اکرم(ص) و از احکام اولیه است و حاکم اسلامی مقید به احکام فرعیه الهی، همچون نماز و روزه و حج نیست و رهبر جامعه اسلامی مطابق با مصلحت نظام اسلامی می‌تواند برخی از این امور را تا رفع مصلحت تعطیل کند. ایشان معتقدند، دین در دنیای پرآشوب امروز، باید بتواند از پس حل معضلات و مشکلات جامعه برآید و از آنجا که به اصل مترقی «حفظ نظام از اهم واجبات است» معتقدند، اذعان دارند که ولی‌فقیه جامع‌الشرایط، مبسوط‌الید بوده و امور فرعی شرعی نمی‌توانند حاکم اسلامی را محدود کنند. بنابراین، با صراحت اعلام می‌دارند: «(حکومت) می‌تواند هر امری را چه عبادی و یا غیر عبادی که جریان آن مخالف مصالح اسلام است، از آن مادامی که چنین است جلوگیری کند.»(۱۳۶۶/۱۰/۱۶)

نمونه‌ای از این اطلاق اختیارات در این رهنمود حضرت امام(ره) آشکار می‌شود: «در اموال مشروع، اگر ولی امر تشخیص داد که این قدر که هست نباید باشد، برای مصالح مسلمین می‌تواند تصرّف کند... این روشنفکرهای ما نمی‌فهمند که ولایت فقیه یعنی چه! یکی‌اش تحدید این امور است. مالکیت را در عین حال که شارع مقدس محترم شمرده است، لکن ولی امر، می‌تواند همین مالکیت محدودی که ببیند خلاف صلاح مسلمین و اسلام است، همین مالکیت مشروع را محدودش کند. به یک حدّ معینی و با حکم فقیه، از او مصادره بشود.» (۱۳۵۸/۱۰/۱۳)

حضرت امام(ره) در بسط ابعاد حکومت اسلامی و شرح الزامات مدیریتی آن خطاب به اعضای شورای نگهبان چنین می‌گویند: «تذکری پدرانه به اعضای عزیز شورای نگهبان می‌دهم که خودشان قبل از این گیرها، مصلحت نظام را در نظر بگیرند، چراکه یکی از مسائل بسیار مهم در دنیای پرآشوب کنونی، نقش زمان و مکان در اجتهاد و نوع تصمیم‌گیری‌هاست. حکومت، فلسفه عملی برخورد با شرک و کفر و معضلات داخلی و خارجی را تعیین می‌کند و این بحث‌های طلبگی مدارس که در چارچوب تئوری‌هاست، نه تنها قابل حل نیست که ما را به بن‌بست‌هایی می‌کشاند که منجر به نقض ظاهری قانون اساسی می‌گردد. شما در عین اینکه باید تمام توان خودتان را بگذارید که خلاف شرعی صورت نگیرد ـ و خدا آن روز را نیاورد ـ باید تمام سعی خودتان را بنمایید که خدای ناکرده اسلام در پیچ و خم‌های اقتصادی، نظامی، اجتماعی و سیاسی متهم به عدم قدرت اداره جهان نگردد.»(۱۳۶۷/۱۰/۸) ایشان همچنین با تأکید بر نقش دو مؤلفه مهم «زمان» و «مکان» در اجتهاد به این نکته مهم اشاره می‌کنند که «هدف اساسی این است که ما چگونه می‌خواهیم اصول محکم فقه را در عمل فرد و جامعه پیاده کنیم و بتوانیم برای معضلات جواب داشته باشیم.»(۱۳۶۷/۱۲/۳)

گفتنی است، برخی که معتقدند فقهای جامع‌الشرایط و حکومت اسلامی فراتر از چارچوب احکام شرعی اولیه و ثانویه دارای اختیارات نبوده و محدود و مقید به احکام فرعیه الهیه است، در تبیین اینکه چگونه مشکلات و مسائل مستحدثه جدید در حکومت اسلامی را می‌توان حل کرد، موفق نبوده‌اند.

تقویم انقلاب

طرح کودتا با نفوذی‌های منافقین

سید مهدی حسینی
مورخ و پژوهشگر

تابستان ۱۳۶۰، از یک سو اهرم‌های خارج از کشور، مانند جنگ تحمیلی و تحریم‌ها وجود داشت و از سوی دیگر اهرم‌های داخل کشور، مانند طرح کودتا علیه نیروهای مقاومت مردمی و روحانیت و مسئولان نظام وجود داشت. افراد دخیل و مؤثر در توطئه کودتا شامل مجموعه‌ای از اشخاص و جریان‌های متصل‌شده به بنی‌صدر بودند. گروهی که پیش از ریاست‌جمهوری بنی‌صدر با او جلسات منسجمی داشتند و به صورت شورایی تصمیم می‌گرفتند و تعدادی که پس از اینکه رئیس‌جمهور به دفتر ریاست‌جمهوری ورود کردند و معتقد بودند روحانیت باید در دستگاه‌های حاکمیت نظام حذف شود. بنی‌صدر پیش از انقلاب و پس از ریاست‌جمهوری‌اش به وحدت روحانیت و روشنفکران و ملی‌گراها معتقد بود، اما پس از شروع جنگ تحمیلی یا به اعتقاد خودش یا بر اثر القای دیگران، تصمیم گرفت روند حذف روحانیت سرعت بیشتری بگیرد تا جایی که پس از عزل ریاست‌جمهوری‌اش گفت: «روحانیت باید و ناچار است که به همان حوزه‌های سابق برگردد.» بنابراین، هدف بنی‌صدر حذف روحانیت و انحلال دولت و مجلس بود. بنی صدر همچنین در یادداشتی که پس عزل منتشر کرد. می‌آورد: «عقیده عده‌ای بر آن است که این جمهوری شکستش حتمی است و باید کناره‌گیری کرد؛ ولی من معتقدم کناره‌گیری در این شرایط از عدم مسئولیت سرچشمه می‌گیرد.» به همین دلیل بود که خودش را رئیس اپوزیسیون معرفی می‌کرد؛ چون مطمئن بود این جمهوری شکست می‌خورد. البته به این نتیجه هم رسیده بود که با وجود حضرت امام خمینی(ره) هیچ کاری نمی‌توان کرد. به همین دلیل ماجرای رفراندوم را مطرح کرد تا زمینه‌ساز رویدادهای پس از رحلت امام(ره) باشد. این جریان با این موضع‌گیری‌ها موجب شد گروه‌های معاند و منافقین و ملی‌گراها و سایر اقشار و افرادی که منافع‌شان در نظام جمهوری اسلامی به خطر افتاده بود، دور بنی‌صدر جمع شوند و از او پشتیبانی کنند که مهم‌ترین گزینه مشترک بین آنها «ضدیت بنی‌صدر با روحانیت بود» با این هدف که اوضاع به نفع آنها تغییر داده شود. در بین این اشخاص، چهره‌های مرموزی دیده می‌شدند که همواره سعی می‌کردند بین بنی‌صدر و مسعود رجوی پل ارتباطی بزنند. در این بین، در برخی اسناد از فردی به نام «حسین نواب» نام برده شده است که مدتی هم در روزنامه «انقلاب اسلامی» بنی‌صدر مسئولیت داشته است. او مرتب با بنی‌صدر دیدار داشته و اصرار داشته است که با سران منافقین ارتباط برقرار کند، اما بنی‌صدر ملاقات حضوری با شخص مسعود رجوی را شرط کرده بود نه شخص دیگری را. این عنصر نفوذی ترتیب این دیدار را می‌دهد. در ابتدا با یک تماس تلفنی ارتباط برقرار می‌کند؛ اما بنی‌صدر معتقد بود باید مذاکره حضوری صورت بگیرد. نواب به بنی‌صدر می‌گوید، اگر پیامی دارد می‌تواند حامل پیام باشد. پیام بنی‌صدر به رجوی این بود: «باید شروع به زدن رأس‌های آنها نمود چاره‌ای دیگر نیست.» بعد از این توافق محافظت بنی‌صدر با رجوی مطرح می‌شود که مورد موافقت قرار می‌گیرد. در ادامه با فعال کردن نفوذی‌های منافقین به خشونت‌گرایی دامن زده می‌شود و ضربات سنگین‌شان از تابستان ۱۳۶۰ آغاز می‌شود که به حوادث ششم و هفتم تیرماه می‌انجامد. در واقع این حوادث کودتایی علیه روحانیت بود تا آنها را از صحنه خارج کنند.

دهلیز

تاریخ پولکی

روایت‌سازی از دیکتاتورهای پهلوی با نویسندگان مزدور

روز ۲۴ تیر ۱۳۵۶ به دستور امیراسدالله علم، وزیر دربار، مبلغ ۵۰ هزار دلار به «لسلی بلانک» نویسنده زن انگلیسی که در حال نگارش کتابی متملقانه در شرح زندگی فرح پهلوی بود، پرداخت شد. لسلی بلانک یک تاریخ‌نگار و جهانگرد بود و در سال‌های حیات خود دست کم ۱۴ عنوان کتاب درباره زندگی‌نامه افراد به رشته تحریر درآورد. بلانک کتاب «فرح؛ شهبانوی ایران» را در آستانه انقلاب اسلامی ایران به چاپ رساند. «پرویز راجی» آخرین سفیر شاه در لندن در خاطرات خود با عنوان «خدمتگزار تخت طاووس» به این اقدام «علم» اشاره کرده است. وی در گزارش روزشمار ۲۴ تیر ۱۳۵۶ در این باره نوشته است: «وزیر دربار این طور تشخیص داده که انتشار این کتاب می‌تواند هدیه جالبی برای تقدیم به شهبانو باشد»؛ اما کار نگارش کتاب به آنجا می‌رسد که نویسنده با وجود دریافت مبالغ هنگفتی اظهار غبن می‌کند و شهرت و آبروی خود را در خطر می‌بیند! همان سفیر در خاطرات روز ۱۳۵۶/۴/۳۰ عیناً چنین می‌نویسد: «خانم لسلی بلانک به سفارتخانه آمد و گفت کتابی را که درباره شهبانو نوشته به پایان برده است، ولی ضمناً خوب می‌داند که پس از انتشار کتاب متهم خواهد شد که نویسنده‌ای مزدور است و شهرت خود را به پول فروخته است» پرویز راجی پیش از این در گزارش روزشمار ۱۹ بهمن ۱۳۵۵ نوشته بود: «خانم لسلی بلانک به سفارتخانه آمد تا مشروبی بخوریم و راجع به کتاب بحث کنیم.» لسلی بلانک معتقد بود: «این کتاب به دلیل افراط در تعریف و تمجید از شهبانو به صورت کسل‌کننده‌ای در خواهد آمد.» همچنین می‌گفت: «هر موقع مأموریت خود در نوشتن چنین کتابی را برای دوستانش بیان کرده، بلافاصله با این سؤال مواجه شده که چرا قصد دارد این همه محاسن برای ملکه کشوری قائل شود که در آنجا برای شکنجه دادن زندانیان، آنها را به تختخواب فلزی داغ می‌بندند و سرخ می‌کنند؟!» گویا در خارج از ایران مسابقه‌ای در اخاذی با عنوان نوشتن کتاب برای خاندان سلطنت وجود داشته و سفرای ایران در کشورهای اروپا معمولاً دلالی این کار را عهده‌دار بوده‌اند. همین پرویز راجی در یادداشت مربوط به ۲۸ تیر ۱۳۵۶ می‌نویسد: «امروز با جرج وایدن فله در سفارتخانه ناهار خوردم که او پس ازمقداری گفت‌وگو راجع به مسائل بین‌المللی صحبت را به اصل موضوع کشاند و رغبت خود را به نوشتن کتابی درباره شاه اعلام کرد. «وایدن فله» می‌گفت: چنانچه با او همراهی شود می‌تواند کتابی درباره شاه بنویسد که همتای کتاب «ادگار استو» درباره «مائو» باشد با نام ستاره‌ای بر فراز ایران!»

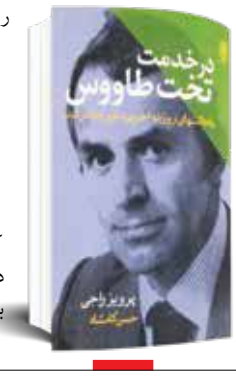

حافظه

غارت فرهنگی

مروری بر پیامدهای پنج قرن استعمارگری غرب

«استعمار» به منزله پدیده‌ای سیاسی ـ اقتصادی حدود سال ۱۵۰۰م آغاز شد. استعمارگران در ابتدا به دنبال طلا، عاج و اشیاء قیمتی بودند؛ امّا رفته‌رفته انگیزه‌های وسیع‌تر اقتصادی، نظیر تجارت، انتقال مواد اولیه معدنی و کشاورزی به سرزمین‌های اروپایی و فروش کالاهای اروپایی، به فعّالیت‌های استعماری وسعت بخشید.

جنبه‌های اقتصادی استعمار، یعنی بهره‌کشی کشورهای اروپایی از سرزمین‌ها و جوامع دیگر بدون جنبه‌های سیاسی و نظامی نمی‌توانست دوام یابد. کشورهای استعمارگر خیلی زود دریافتند که برای تداوم بهره‌کشی، لازم است بر جوامع مستعمره خود نظارت سیاسی داشته باشند و حتّی فرهنگ آنها را تحت سلطه درآورند. این کار در سرزمین‌ها و جوامعی (مانند جوامع بومی آمریکا، آفریقا و اقیانوسیه) که مراکز اقتدار و فرهنگ و تمدّن بومی آنها ضعیف بود یا در اولین یورش‌های استعمار فرو ریخته بود، بسیار راحت صورت گرفت. در این سرزمین‌ها مراکز قدرتی به وجود آمد که به طور کامل زیر نظارت استعمارگران بود. استعمارگران در کنار نهادها و مؤسّسه‌های سنّتی بومیان، در این کشورها نهادها، سازمان‌ها و شیوه‌ها و مناسبات اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جدیدی ایجاد کردند که در حقیقت پاسخ به نیازهای استعماری خودشان بود و نه نیازهای مردمان بومی آن سرزمین‌ها.

سلطه استعمار و قدرت‌های استعماری بر کشورهای مستعمره در طول حدود پنج قرن، آثار و پیامدهای منفی عمیقی بر جای گذاشت و موجب عقب‌ماندگی آنها در عرصه‌های گوناگون شد. در این دوران، شاهد شکل‌گیری سرمایه‌داری تجاری هستیم که در اثر استفاده از کشتی‌های دریاپیما و اختراع توپ پدید آمد. انقلاب تجاری، فئودالیسم را در کشورهای اروپایی متلاشی کرد و صاحبان سرمایه تجاری، یعنی بازرگانان، صاحبان کشتی‌ها و قشرهای مرتبط با آن را به قدرت رساند. در این مرحله کشورهای اروپایی بیشتر واردکننده بودند تا صادرکننده و به تجارت مواد کمیاب و مورد نیاز در غرب، مانند ادویه، محصولات مناطق گرمسیری و فلزات گرانبها دست می‌زدند.

پادشاهان در کشورهای ساحلی اقیانوس اطلس با طبقه بازرگانان و سرمایه تجاری، علیه فئودال‌ها هم‌داستان شدند که انقلاب‌هایی، نظیر انقلاب ۱۶۴۸ در انگلستان را به وجود آورد. در این مرحله، بازرگانان اروپایی کمتر کالایی برای مبادله با محصولات مورد نیاز خود داشتند؛ بنابراین کوشش آنان صرف به دست آوردن سهمی از تجارت، بین کشورهای آسیایی شد. در اینجا محصولات مرغوب‌تر غرب یا سیستم بازرگانی برتر آنان نبود که سبب پیشبرد هدف‌های آنان شد؛ بلکه قدرت نظامی برتر آنان (کشتی و توپ) بود که به آنها امکان داد تا سیستم بازرگانی سنتی در مناطق گوناگون را متلاشی کنند و با تسلّط بر خطوط دریایی، تجّار خود را جایگزین تجّار کشورهای آسیایی کنند.

تجلی اخلاق در سیاست

مروری بر اندیشه سیاسی شهید بهشتی و نتایج آن در حل مسائل امروز ایران

حمزه عالمی
دکتری اندیشه سیاسی

شـــهادت آیت‌الله دکتر بهشـــتی و ۷۲ نفر از مقامات برجسته سیاسی کشـــور در حادثه انفجار دفتر حزب جمهوری اسلامی ایران در هفتم تیرماه ۱۳۶۰، از جمله حوادث ناگوار و مهم در تاریخ جمهوری اسلامی ایران اســـت که اهمیت بازخوانی اندیشـــه سیاسی شهید بهشـــتی را یادآوری می‌کند. آیت‌الله شـــهید بهشتی یکی از شـــاگردان مهم و تأثیرگـــذار امام خمینی(ره) بودند که نقش مهمی در ترویج ایدئولوژی اســـلامی و پیشبرد اهداف انقلاب اســـلامی ایفا کردند. ایشان با برخورداری از تحصیلات حوزوی و دانشـــگاهی و تدریس در حوزه و مدرســـه، تأسیس دبیرستان «دین و دانش» و انتشار مجلات گوناگون علمی ـ فرهنگی با هـــدف تربیت دینی جامعه، حضـــور روحانیت در نهادهـــای علمی ـ فرهنگی قدیم و جدید را به نمایش گذاشت. شهید بهشتی که به داشتن تفکری ساختارمند و توانایی مدیریتی و انجام فعالیت تشکیلاتی شهره بود، نمونه برجسته‌ای از کنش‌گری سیاسی معقول روحانیت شیعه در دوران مدرن به شمار می‌آید و بنابراین مطالعه اندیشه و سیره ایشان، به معنای تقویت سنت فکری و عملکردی متفکران شیعه است، چه اینکه شهید بهشتی در گام اول یک متفکر و دارای تفکر فلسفی ـ سیاسی است و اگر در حوزه عملکردی از توان بالای مدیریتی برخوردار بود، این موضوع برخاســـته از قوّت فکری و نوع اندیشه‌ورزی ایشـــان بود. با مطالعه محورهای مهم اندیشه ایشـــان می‌توان این موضوع را بررسی و نتیجه‌گیری کرد.

محورهای مهم اندیشه سیاسی شهید بهشتی

آیت‌الله بهشتی همانند استاد مطهری، از مباحث دینی و فلسفی آغاز می‌کند و سپس به تدوین ایدئولوژی اســـلامی و مبارزه علیه وضع موجـــود روی می‌آورد. رساله دکتری ایشان با موضوع «مسائل مابعدالطبیعه در قرآن» را ـ که بعدها با عنوان خدا در قرآن منتشـــر شد ـ می‌توان سرآغاز اندیشـــه‌ورزی ایشان دانست. دکتر بهشـــتی در این کتاب بر تلاش دوباره و با روشی نو و تحقیقی به منظور «شناخت چهره واقعی اسلام در آینه کتاب و سنت» تأکید دارد. شناخت علمی طبیعت و دنبال کردن روش ارسطو در طبیعت‌شناسی، شناخت مبدأ و معاد، اثبات وجود خدا با توجه به ادیان دیگر و بیان استدلالات قرآنی، بحث اصلی شهید بهشتی در این کتاب است. ایشـــان توحید، مبدأشناسی و معاد را در تعامل با دیدگاه‌های فلســـفی ـ به ویژه نظریات ارســـطو، ابن‌ســـینا، علامه طباطبایـــی ـ و نظر دیگر ادیان الهی بررســـی می‌کند و دست آخر نظر اسلام و قـــرآن را در این زمینه ارائه می‌دهد.[1] تأکید بر فطرت و خداجویی فطری و ذاتی انسان از دیگر مباحث مورد توجه آیت‌الله بهشتی است و ایشان فطرت را به معنای «خدادوســـتی، خداگرایی و خداجویی عاشـــقانه» تعبیر می‌کنند. بخشی دیگر از مباحث شهید بهشتی در این کتاب ردّ اســـتدلالات دهریون در زمینه مبدأ و خداشناسی اســـت که با توجه به مباحث ابن سینا در شفا دنبال می‌شود.

کتاب «شناخت اســـلام» یکی دیگر از آثار شهید بهشـــتی در زمینه الهیات و ایدئولوژی اسلامی است کـــه البته با همکاری دکتر محمدجـــواد باهنر و دکتر علی گلزاده(غفوری) طی ســـال‌های ۱۳۴۹ تا ۱۳۵۷ به عنوان کتاب تعلیمات دینی برای وزارت آموزش و پرورش تهیه شده است و خداشناسی را با زبانی ساده و استدلالی ارائه می‌کند.[2] این کتاب از پیشرفت علمی و مادی‌گرایـــی عصر جدید، از خودبیگانگی انســـان مدرن و به حاشـــیه رفتن اخلاق و ایمان آغاز می‌کند و با توجه به احساس نیاز انسان امروز به معنای زندگی، دین اسلام را بهترین پاسخ به نیازهای معنوی انسان، به عنوان معنای زندگی می‌داند که البته منافاتی با نیازهای مادی ندارد و ایمان خود سبب پیشرفت علم و صنعت می‌شـــود.[3] در مجموع، نویسندگان کتاب اسلام را در مقام راهنمای دنیوی و اخروی انســـان مطرح کرده و سعی دارند دیدگاه اسلام در همه حوزه‌های زندگی را مورد بحث قرار دهند.

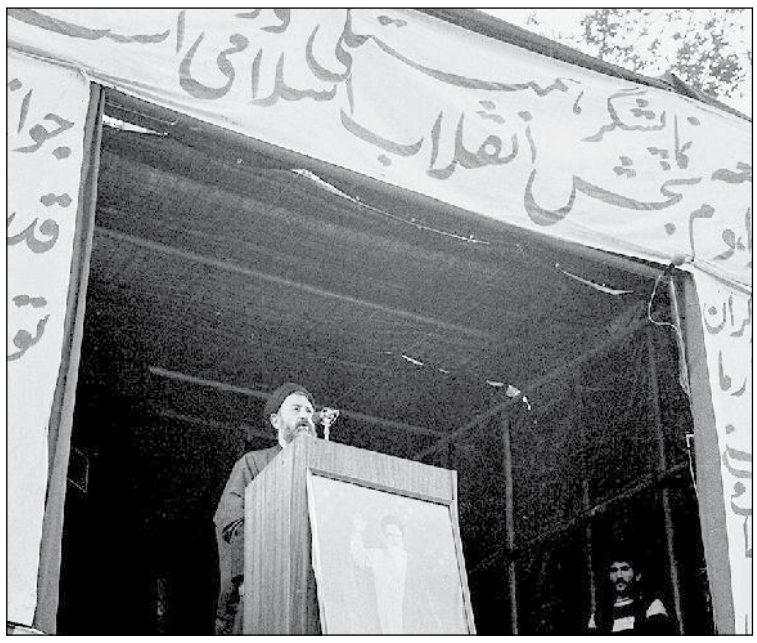

بخش دیگری از اندیشه‌های شهید بهشتی در زمینه حکومت اسلامی و ســـاختارهای سیاسی از دیدگاه اسلام است. ایشان مباحث ولایت در اسلام، حادثه غدیر، ضرورت رهبری، رهبری در اسلام و چگونگی انتخاب آن، ولایت فقیه و... را شرح می‌دهد. آیت‌الله بهشـــتی هدف اصلی نهضت اســـلامی را حاکمیت اسلام و برخورداری جامعه از مواهب دنیایی با اجرای قانون اســـلام می‌داند و معتقد است، همه ارکان این نظام سیاســـی اســـلام، یعنی «اقتصاد، اداره جامعه، سیاست دفاعی، سیاست فرهنگی و آموزشی، روش قضایی، حقوق مدنی، حقوق جزا و همه این موارد» باید طبق اسلام باشـــد و زمانی این مطابقت صورت می‌گیرد که ولی فقیه در رأس حکومت قرار گیرد.[4]

آیت‌الله بهشـــتی با توجه بیشـــتر به ساختارهای حکومت اســـلامی، ضرورت حاکمیت اسلام را به صـــورت کلی و تنها در محـــدوده ولایت فقیه مطرح نمی‌کند، بلکه دغدغه ایشـــان معطوف به چگونگی صورت‌بندی ساختارهای اسلامی حکومت جدی‌تر است، از همین‌رو ایشان به ساختار حقوقی و اقتصادی حکومت از دیدگاه اسلام توجه دارد. موضوع اقتصاد اسلامی و بانکداری از دیدگاه اسلام جزء تأملات اولیه آیت‌الله بهشتی است. وی در سال ۱۳۴۲ مقاله‌ای را با عنوان «بانکداری و قوانین مالی اســـلام» منتشـــر می‌کند.[5] تحریم ربا، مخالفت نداشـــتن این تحریم با افزایش ســـرمایه‌ها و در مقابل جلوگیری از ایجاد سرمایه‌داری بزرگ، ملی کردن صنایع بزرگ و همزمان کمک دولت بـــه بخش خصوصی، تأکیـــد بر ایجاد مؤسسات قرض‌الحسنه، وام‌های بدون بهره، تشریح عقود و معاملات اسلامی، تقسیم عادلانه درآمدها در کنار تأکید بر قرض‌الحسنه جهت حل فاصله طبقاتی[6] از جمله مباحث اقتصادی شهید بهشتی است.

نقد فلسفی مارکسیسم و ماتریالیسم دیالکتیک از دیگر مباحث مورد توجه آیت‌الله بهشتی است. ایشان افـــزون بر توجه به این موضـــوع در طول دوران فکری خود، سلسله جلسات مخصوصی را در تابستان ۱۳۵۹ در واحد دانشجویی حزب جمهوری اسلامی به بحث «شناخت» اختصاص می‌دهند که هدف اصلی آن نقد شـــناخت دیالکتیکی و ادعاهای مارکسیسم در زمینه خودآگاهی است.[7]

نتایج تفکر شهید بهشتی در حل مسائل امروز ایران

شهید بهشتی در چارچوب مکتب امام خمینی(ره) بـــا اعتقاد به جامعیت اســـلام و الگومندی آن در همه حوزه‌های زندگی سیاسی ـ اجتماعی، تلاش گسترده‌ای را برای استخراج برنامه اســـلام در همه ابعاد زندگی انســـان آغاز کرد. آنچه در اندیشه و عملکرد ایشان از برجستگی برخوردار است، همان رویکرد میانه اسلام است که آیه ۱۴۳ سوره بقره هم بر آن گواهی می‌دهد: «وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِّتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا».

این نگرش میانه و دوری از افراط و تفریط، تجلی اخلاق در سیاســـت را نشان می‌دهد و به عبارت دیگر ماهیت اخلاقی سیاست، زمینه دوری از افراط و تفریط و میانه‌روی در رفتار سیاســـی را ایجاب می‌کند. البته ممکن اســـت برخی جریان‌های سیاسی از میانه‌روی بهره‌برداری کرده باشـــند، اما آنچه در عمل مشـــاهده می‌شود، نسبتی با این موضوع ندارد و بنابراین به صرف بهره‌برداری یک جریان سیاســـی از این موضوع، نباید نگرشی ســـلبی به این ارزش داشت. حضور اخلاق در سیاســـت که در اعتدال و میانه‌روی تجلّی می‌یابد، در جامعه امروز ایران کم‌رنگ یا مفقود شـــده است و مراجعه به اندیشه و عمل شخصیت‌هایی، مانند شهید بهشتی می‌تواند به زنده کردن این ارزش و به دنبال خود تقویت حیات فکری و تهذیب عملکرد سیاسی منتهی شود.

منابع در دفتر نشریه موجود است.

تبیین

جنگ روایت‌ها و جهاد تبیین ـ ۴۷

حقوق زنان

امیر قلی‌زاده
کارشناس فرهنگی

یکی از مباحث اساســـی که در جوامع بشری از ادیان و اقوام گذشـــته تاکنون به آن توجه شده است و هم اکنون هم نیاز مضاعفی برای تبیین و تشـــریح آن در بین مردم وجود دارد، موضوع «حقوق و شخصیت زن» است. با توجه به اینکه زنان اغلب در جوامع گوناگون بشری از شأن و حقوق واقعی خـــود دور مانده‌انـــد و حتی در برخی موارد شخصیت و منزلت انسانی آنان به طورکامل زیر پا گذاشته شده است، اما در طول دوران تاریخ بشریت به آنها توجهاتی نیز شده و همواره سران حکومتی و اندیشمندان هر زمان در این زمینه اقدامات و قوانینی را وضع کرده‌اند. جایگاه و شخصیت زن در فرهنگ هر جامعه، نشان‌دهنده میزان اهمیت و منزلت زنان در آن جامعه است. مکتب انسان‌ساز اسلام که قوانین آن از وحی سرچشمه گرفته، با نگرشی فراگیر و با در نظر گرفتن همه حقوق و ویژگی‌های زن، منزلت و کرامت والایی را برای وی قائل شده است. بدون شک، از نظر تکوینی، تفاوت‌های حکیمانه‌ای میـــان زن و مرد وجود دارد؛ اما در عین حال، بین حقوق و تکالیف زن و مرد نوعی تعادل برقرار است که متناسب با شأن و فطرت هریک از آن دوســـت. اســـلام زن را مانند مرد برخوردار از روح کامل انســـانی و اراده دانسته و او را در مســـیر تکامل می‌بینـــد و هر دو را در یـــک صف قرار داده و با عناوینی، نظیر «یا ایها الناس» و «یا ایها الذین آمنوا» آنها را مخاطب قرار داده و برنامه‌های تربیتی و علمی برای‌شان در نظر گرفته است. قرآن، زن و مرد را در پیشگاه خدا و در رسیدن به مقامات معنوی در شرایط مشـــابه یکسان شـــمرده و اختلاف جنسیت و تفاوت جسمانی را در مسئولیت‌های اجتماعی دلیل بر تفاوت آنها در کســـب تکامل انسانی نمی‌شـــمارد؛ بلکه هر دو را از این نظر در یک سطح قرار داده و در کنار هم آورده است.

رهبر معظم انقلاب در این زمینه فرمودند: «یک مسئله دیگر که باز از کارهای لازم است، این است که نظر اســـلام در مورد حقوق زن و حقوق مرد باید تبیین شـــود. خودِ بانوان هم در این زمینه باید کار کنند؛ اما بیشتر باید کسانی که در معارف اسلامی آگاهی دارند، تلاش کنند و بتوانند نظر اســـلام را در آنجاهایی که حقوق زن و مرد متفاوت است، درست تبیین نمایند، تا هر کســـی تصدیق کند که این دقیقاً براساس طبیعـــت و فطرت انســـانی زن و مرد و بر طبق مصالح جامعه است. البته کارهای خوبی هم شده است؛ امروز هم باید با زبان امروز این کار بشود، والّا در گذشته هم در این زمینه کارهای خوبی انجام گرفته است.»

آفاق

چهره پنهان سیاست ـ ۸۴

مقاطع چهارگانه نفوذ ساختاری

سیامک باقری
دکترای علوم سیاسی

«نفـــوذ» از طریق ارائه الگوها و شـــاخص‌های توسعه اقتصادی برای کشورهای جهان تاکنون سه دوره کلاسیک، مدرن و پست‌مدرن را طی کرده است. شاخص‌های توسعه اقتصادی کلاسیک و مدرن به چهار مقطع تقسیم می‌شود.

مقطع اول از سال ۱۹۴۵ تا ۱۹۷۰ است که در این دوره، توسعه به مثابه رشد اقتصادی و معادل با آن در نظر گرفته می‌شـــد. مبنای شاخص‌های توسعه، پارادایم نوسازی بود که رشد را فرآیندی خطی متصور می‌شد. نفوذ ساختاری در این دوره به گونه‌ای بود که تبعیت از غرب برای پیشرفت را بیش از حد خوشبینانه کرده بود.

مقطع دوم بیـــن ســـال‌های ۱۹۷۰ تا ۱۹۸۰ اســـت که در این دوره به ابعاد اجتماعی توسعه از منظر اقتصاد سیاسی توجه شد. شاخص‌های توسعه اقتصادی در این زمان را پارادایم وابستگی و رهیافت نظام جهانی شـــکل مـــی‌داد. در این رویکرد که متأثر از مکتب مارکسیستی است، تنها با خروج از نظام سرمایه‌داری جهانی و بازسازی اقتصاد و جامعه بر اســـاس نظام سوسیالیســـتی می‌توان به توســـعه واقعی دست یافت.[1] با وجود این، در این دوره نفوذ ساختاری به دو صورت در کشـــورهای جهان رخنه کرد. برخی از کشورها همچنان بر اساس رهیافت لیبرالیسم کلاسیک راه توســـعه اقتصادی را همان مسیر غربی شدن می‌دانســـتند، برخی دیگر از کشورها با تأسی از بلوک شرق راه جدید توسعه را در دستور کار خود قرار دادند.

مقطع ســـوم به ســـال‌های ۱۹۸۰ تـــا ۱۹۹۰ برمی‌گـــردد. در این دوره، الگوهـــا و نظریه‌های لیبرالی و نئوکلاســـیک ترویج و اشاعه می‌شود. بانک جهانی و صنـــدوق بین‌المللی پول در این زمان برای تجویز شاخص‌های توسعه نقش‌آفرین هســـتند. آنها کمک‌های خود به کشـــورهای در حال توســـعه را مشـــروط به پذیرش اصلاحات ساختاری، خصوصی‌سازی و آزادسازی تجارت و گذار به نظام بازار قرار دادند.

مقطع چهارم در دهه ۱۹۹۰ شکل گرفت. در این دوره مفهوم توسعه انسانی، جایگاه محوری در مباحث توســـعه پیدا کرد. این دیدگاه از اوایل دهه ۱۹۹۰ از ســـوی ســـازمان ملل مطرح شده و شـــاخص‌های آن در اولویت‌بندی کشـــورها به کار گرفته شـــده اســـت. در این دوره مباحثی همچون توانمندســـازی، همبستگی اجتماعی، مسائل حقوق بشر، دسترسی به بهداشت روانی و جســـمانی مناســـب، برخورداری از یک مقام حقوقی عادلانه، برابری جنسیتی و... در دستور کار قرار گرفت.[2] در همه مقاطع فوق در بیش از نیم قرن گذشته، شاخص‌های توسعه به صورت جهان‌شـــمول بر مبنای لیبرالیسم غربی ترویج و تجویز شد و مورد توجه روشنفکران غربگرا قرار گرفت. رهبر معظم انقلاب نیز این وضعیت را که برخی «مدل پیشـــرفت را صرفاً یک مدل غربی می‌دانند» مسئله‌ای غلط و خطرناک دانسته‌اند.[3]

منابع در دفتر نشریه موجود است.

سیاست نامه

سیدعبدالحسین لاری ـ ۱۱

آغازگر عملی ولایت فقیه

فتح‌الله پریشان
دبیر گروه اندیشه

حفظ نظام سیاسی اسلام، از بین بردن ظلم و ستم در حکومت اسلامی و برقراری عدالت در جامعه اســـلامی از مهم‌تریـــن اهداف حکومت مشروطه مشروعه از نگاه مرحوم سیدعبدالحســـین لاری به شـــمار می‌آمد. سیدلاری با اینکه تشکیل مجلس به منظور حفظ و حراســـت از حقوق مردم را واجب کفایی می‌دانست، اما مخالف قانون اتخاذ شـــده از غربی‌ها بود و اعتقاد داشـــت، این موضوع می‌تواند به مرور وابستگی در همه مسائل از جمله مســـائل فکری تا اقتصادی ایجـــاد کند. او در رســـاله قانون مشـــروطه مشروعه تأکید کرد، قانون مجلس باید منطبق با شریعت اسلامی باشد. جلوگیری از وضع قانون غیر اسلامی و گســـترش عدالت در جامعـــه از مهم‌ترین اهداف ســـیدلاری از تشکیل مجلس شورای ملی بود. او به همین علت، با تأســـیس نخستین مجلس شورای ملی در پیامی تشـــکیل مجلـــس را تبریک گفت و حمایت خود از تشکیل مجلسی را که مبتنی بر قوانین اسلام باشد، اعلام کرد. جالب اســـت که وی حتی اعتقاد داشـــت، ریاســـت مجلس باید بر عهـــده فقیه عادل جامع‌الشـــرایط باشد تا از این طریق از نفوذ جریان‌های انحرافی در مجلس جلوگیری شود. این نکته امروز جایگاه راهبردی دارد و عمق و وســـعت دید و بینـــش اعتقادی و سیاسی وی را نشان می‌دهد.

در همین راستا، آیت‌الله سیدعبدالحسین لاری را می‌تـــوان جزء کســـانی دانســـت که اصـــل ولایت مطلقه فقیه را در رســـاله «ولایت الفقیه» ارائه کرده است. از دیدگاه لاری، اجـــرای قوانیـــن اســـلامی در هیچ زمانی تعطیل‌بردار نیســـت. به همین علت او فقیه جامع‌الشـــرایط را نماینـــده قانونی امام‌عصر(عـــج) می‌داند کـــه باید زندگی مســـلمانان را در عصر غیبت و بر اســـاس موازین قرآن و ســـنت نبوی و احادیث اهل بیـــت(ع) اداره کند. وی معتقـــد بود، فقیه جامع‌الشـــرایط در امـــور سیاســـی ولایت دارد و تحقیقـــاً، به همین علت هم بر مردم واجب است از او پیروی کنند. از مهم‌ترین اختیارات و مناصب ولی‌فقیه از دیدگاه سید لاری می‌توان به تشکیل حکومت اسلامی، دخالت در امور حســـبیه، إفتاء(فتوا دادن)، اقامه حدود، قضـــاوت، اقامه نماز جمعه، امر به معـــروف و نهی از منکـــر، مالکیت بیت‌المال و اموال عمومی و دولتی، اختیار مطلـــق در چگونگی مصـــرف بیت‌المال مسلمین، مبارزه با اســـتعمار خارجی، امر به جهاد اسلامی علیه استعمارگران و حتی باز پس‌گیری سرزمین‌های اسلامی تصرف شده اشـــاره کرد. این دیدگاه سیدلاری در اندیشه‌ای ریشه دارد که تفاوت‌های اساسی بین انواع مشروطه مطرح در آن مقطع قائل اســـت. مشروطه مورد نظر سید کاملاً جنبه دینی و غیرعرفی داشـــت؛ اما بیشتر علمای مشـــروطه‌خواه، به عرفی بودن مشـــروطه اعتقاد داشـــتند و معتقد بودند، مشـــروطه دخالتی در امور شـــرع نخواهد کرد. این در حالی بود که در اندیشـــه سیاســـی آیت‌الله لاری، قانون‌گـــذاری در حوزه عرف جایی نداشـــت و تأکید می‌کرد قانون مجلس باید قانون اسلامی و شرعی باشـــد. در واقع، او به حاکمیت مطلقه فقیـــه قائل بود که در آن احکام شریعت اسلام جاری و ساری شود. آیت‌الله لاری حتی اولین شخصی به شمار می‌آید که پیش از پیروزی انقلاب اسلامی ایـــران، حکومت ولایت فقیه را به شـــکل عملی در لارستان به اجرا گذاشت و به منزله آغازگر عملی حکومت ولایت‌فقیه در ایران مشهور است.

شماره ۱۰۹۸ | دوشنبه ۵ تیر ۱۴۰۲
صبح صادق

نکته‌گرام

نوید مستفیضی، کاربر فضای مجازی: مادر شهید قنبری، شهید نیروی انتظامی در حادثه اخیر در ایذه گفته است حاضرم ۵ فرزند دیگرم را فدای نظام و انقلاب کنم. فرزندم متعلق به مردم و رهبری بود. شما را نمی‌دانم؛ ولی من به وجود این افراد به آینده انقلاب و نظام امیدوارم.

حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه: تلاش برای اتحاد و برادری میان امت اسلام و مردم مظلوم و آگاه منطقه؛ همان طرحی بود که سردار دل‌ها شهید حاج قاسم سلیمانی عزیز، قهرمان بزرگ مبارزه با صهیونیسم و تروریسم، برای اجرای آن ۳۰ سال نخوابید! بدیهی است این طرح دشمنانی دارد؛ اما مهم آن است که این طرح با جدیت در حال پیگیری است.

احسان حسینی، از فعالان اقتصادی: در ۲۰ ماه گذشته تعامل نفتی با ونزوئلا ۴ میلیارد دلار برای ایران درآمد ارزی داشته است. برجامیون بابت فقط ۲ میلیارد دلار جذب سرمایه‌گذاری خارجی با برجام چه افسانه‌سرایی‌ها که نکردند و نمی‌کنند، اما خب ظاهراً ۴ میلیارد دلار ونزوئلا خیلی کمتر از ۲ میلیارد دلار برجام است!

مهدی کشتدار، سردبیر خبرگزاری میزان: منافقین در پاریس یتیم شدند. رئیس پلیس پاریس با ارسال نامه‌ای تجمع سالیانه منافقین را که از سال ۲۰۰۸ برگزار می‌شد، ممنوع کرد.

سیدهانی هاشمی، فعال فضای مجازی: یکیشون سر خواهرش کلاه گذاشته، یکیشون فیش واریز و فیش حجش جعلیه، اون یکی به علت شفافیت مالی نداشتن تو مسئولیت گروه خانواده‌های هواپیمای اوکراینی ازش شکایت شده، یکیشون کلاهبردار ملته و دستش تو جیب مامانش، یکیشون مسئول کشتار ۱۷۰۰۰ نفر ایرانیه و... بین این لیدرهای ززآ، آدم سالم هم داریم؟

علی بهادری‌جهرمی، سخنگوی دولت: آیین‌نامه «انتظام‌بخشی و شفاف‌سازی درآمدها و هزینه‌های شرکت‌های دولتی» از سوی دولت ابلاغ شد. ایجاد شفافیت در مسائل مهمی از قبیل دریافتی‌های اعضای هیئت‌مدیره، تشکیل مجامع عالی و بررسی صورت‌های مالی شرکت‌های وابسته به دولت، از جمله مزایای این آیین‌نامه است.

احسان صالحی، دبیر شورای اطلاع‌رسانی دولت: درست در روزهایی که شبکه رسانه‌ای ضد ایران در حال دم دادن به مشکل آب تهران برای تبدیل آن به بحران بود، در گوشه‌ای دیگر جهادی خاموش، اما شبانه‌روزی جریان داشت. مستند جدال در باتلاق روایتی دیدنی از ساعت‌های نفس‌گیر برای این خدمت است.

علی جهانگیری، کاربر فضای مجازی: پس از حذف کانال سوئز از سوی هند و روسیه، امروز رئیس‌جمهور ازبکستان بعد از دو دهه برای اتصال کریدور شرق به غرب به ایران آمد. به تبدیل شدن ایران به مهم‌ترین نقطه لجستیکی جهان نزدیک می‌شویم.

محمد ایمانی، فعال رسانه: روح سردار سلیمانی بر سفر مقام سعودی به تهران حاکم بود؛ ولو غربگرایان وارونه روایت کنند. آنها نخواهند گفت وزیر خارجه ما به ریاض نرفت و وزیر سعودی بود که پذیرفت به تهران سفر کند. غربگرایان نخواهند گفت فتوحات سردار سلیمانی، وزیر سعودی را به تهران کشاند.

فرمول یک؟

ضرورت انتخاب تیتر درست و دقیق

امیرمهدی صالحی
کارشناس فناوری اطلاعات

به تازگی از خودرویی رونمایی شده است که آن را اولین خودروی فرمول یک ایرانی لقب داده‌اند. خودرویی که در ظاهر خود شباهتی به دیگر خودروهای فرمول یک ندارد، حداقل خودروهایی که مخاطبان عام در ذهن خود دارند. وقتی از فرمول یک نام برده می‌شود، همه خودروهایی را به یاد می‌آورند که شوماخر و همیلتون در پیست‌های اتومبیل‌رانی پشت آنها نشسته و مسابقه می‌دادند. خودروهایی که بر لبه فناوری دنیا قرار دارند و ساخت آنها به راحتی امکان‌پذیر نیست. این در حالی است که خودروی فرمول یک ایرانی تازه معرفی شده، مسیری طولانی تا رسیدن به چنین خودروهایی در راه دارد؛ اما چرا چنین برداشتی می‌شود؟ چرا ثمره دو سال کار و تحقیق دانشجویان این کشور، با استفاده نابجا از یک کلمه دیده نمی‌شود و حاشیه به متن تبدیل می‌شود؟

خودروی تک‌سرنشین دانشگاه فردوسی مشهد که تیم ۱۲ نفره دانشجویی آن را طراحی کرده و ساخته است، برای حضور در مسابقات کشور ایتالیا آماده می‌شود. کلیه قطعات این خودرو با حجم موتور ۶۰۰ سی‌سی و سوخت بنزین سوپر، طراحی این تیم ۱۲ نفره است و به گفته آنها بخش‌های موتور، دستگاه خنک‌کننده، یکپارچه‌سازی سیستم‌ها با موتور، شاسی و سیستم تعلیق طراحی محققان و مهندسان دانشگاه فردوسی مشهد بوده است.

شاسی این خودرو از جنس آلومینیوم است که این امر در کاهش وزن خودروی دانشگاه فردوسی مشهد مؤثر بوده است. حداکثر سرعت این محصول ۱۱۰ کیلومتر بر ساعت است که تا ۱۷۰ کیلومتر بر ساعت قدرت دارد. شتاب این خودرو ۵/۲ ثانیه است و طی این مدت سرعت خودرو از صفر به ۱۰۰ می‌رسد.

اما نکته اصلی این است که خودروی فرمول یک ایرانی در واقع خودروی فرمول دانشجویی است و در مسابقات ایتالیا به عنوان مسابقات فرمول دانشجویی از آن نام برده می‌شود و با آنچه از فرمول یک در ذهن ماست، متفاوت است. مسابقات فرمول دانشجویی، بزرگ‌ترین مسابقات مهندسی دانشجویی در سطح دنیاست که سال ۱۹۷۹ در کشور آمریکا افتتاح شد و امروزه در ۱۴ کشور دنیا برگزار می‌شود. هر ساله بیش از ۷۰۰ دانشگاه از پنج قاره دنیا تیم دانشجویی خود را به این مسابقات اعزام می‌کند. برگزارکنندگان مسابقات نیز انجمن مهندسان خودرو آمریکا (SAE) و غول‌های خودروسازی دنیا هستند؛ اما معرفی این خودرو به منزله اولین خودروی فرمول یک ایرانی نه تنها به نادیده گرفته شدن زحمات دانشجویان منجر نشد؛ بلکه حتی در برخی جاها سبب توهین و استهزا به سازندگان این خودرو شد.

در اعلام موفقیت‌ها و دستاوردها باید حواس‌مان به تیترهایی که می‌زنیم، باشد. گاهی اوقات تیتر نادرست، متن درست را هم تحت تأثیر قرار می‌دهد. گفتن فرمول یک به جای فرمول دانشجویی، شاید موجب کلیک‌خور شدن خبر و بازتاب گسترده آن شود، ولی آیا به قیمت منحرف کردن اصل خبر می‌ارزد؟ در حال حاضر، کمتر کسی می‌داند که خودروی تولیدی دانشجویان ایرانی برای اولین بار پس از پنج سال به رقابت‌های ایتالیا بازگشته است و مسابقات ایتالیا بزرگ‌ترین مسابقات جهانی در این زمینه است و از آسیا تنها ایران و اندونزی حضور دارند. تیترزنی درست یکی از ضرورت‌هایی است که رسانه‌های حرفه‌ای باید آن را رعایت کنند. تیتر باید از متن برآید، نه آنکه جدا از متن باشد.

رسانه

سوگیری لَنگر

گروه مجازستان
صبح صادق

حتی کسانی که در زندگی بهترین تصمیمات را گرفته‌اند هم ممکن است در دام سوگیری لنگر (Anchoring Bias) بیفتند. این سوگیری شناختی می‌تواند مذاکرات و تصمیمات مهم زندگی را تحت تأثیر قرار دهد و به تصمیماتی پرهزینه تبدیل کند. بنابراین، باید این خطای شناختی را بهتر بشناسیم و راه‌های مقابله با آن را بدانیم تا در شرایط گوناگون بتوانیم تصمیمات بهتری بگیریم. سوگیری لنگر به قضاوت یا تصمیم‌گیری بر اساس اولین اطلاعات دریافتی می‌گویند. داده‌های اولیه و قبلی که درباره یک موضوع داریم، در نظر دادن ما درباره یک موضوع تأثیر می‌گذارد یا سبب می‌شود تصمیمی جانبدارانه بگیریم. به هر حال، تمام تفاسیر جدید ما از یک موقعیت به لنگر ذهنی که داریم، مربوط می‌شوند. برای نمونه، هنگام مذاکره با کارفرما درباره حقوق خود، اولین پیشنهاد شما پیشنهاد متقابل او را تعیین می‌کند. اگر شما خواستار ۱۰ درصد افزایش حقوق باشید، احتمالاً او در پاسخ ۷ درصد را پیشنهاد بدهد؛ اما در صورتی که ۱۵ درصد افزایش حقوق بخواهید، ممکن است پیشنهاد او ۱۰ درصد باشد. آیا سوگیری لنگر داریم؟ در ادامه برخی از نشانه‌های این سوگیری را می‌خوانیم.

بر اطلاعات خاصی تمرکز می‌کنید

بیشتر تصمیم‌های ما سیاه یا سفید نیستند. اگر احساس می‌کنید درگیر اطلاعات خاصی شده‌اید، یعنی به جزئیات موقعیت توجه ندارید. برای تصمیم‌گیری بهتر سعی کنید تا به برخی اطلاعات بیش از اندازه اهمیت ندهید. برای نمونه، اگر در حال تعیین بودجه برای خرید خانه هستید، فقط قیمت ملک را در نظر نگیرید. در این صورت، بسیاری از هزینه‌های مهم دیگر، مانند مالیات بر دارایی، هزینه‌های آب و برق و هزینه تعمیرات را حساب نکرده‌اید. در نتیجه، بودجه را کمتر از میزان مورد نیاز تعیین می‌کنید.

بسیار سریع تصمیم می‌گیرید

اگر بسیار سریع تصمیم می‌گیرید، ممکن است تحت تأثیر سوگیری لنگر باشید. همچنین، احتمالاً همواره سؤالات اشتباهی بپرسید؛ چون به خود فرصت تفکر انتقادی را نداده‌اید. برای نمونه، از شما می‌پرسند که ۱ تن پر سنگین‌تر است یا ۱ تن آجر؟ اگر درگیر سوگیری لنگر باشید، احتمالاً بلافاصله جواب می‌دهید آجر، چون پر ماده سبک‌تری است؛ حتی اگر وزن هر دو ۱ تن باشد. تصور کنید که به دنبال خرید آپارتمانی با آشپزخانه بزرگ‌تر هستید و به شما دو آپارتمان با آشپزخانه‌های ۱۰ در ۱۱ مترمربع و ۹ در ۱۳ متر مربع پیشنهاد می‌شود. سوگیری لنگر می‌تواند شما را به این اشتباه بیندازد که آشپزخانه اول بزرگ‌تر است؛ چراکه متراژ آن با عدد بزرگ‌تر شروع می‌شود.

اطلاعات متناقض را نادیده می‌گیرید

از آنجایی که سوگیری لنگر سبب می‌شود به داده‌های قبلی اعتماد کنیم، در پذیرش اطلاعات جدید بیشتر تردید داریم. در عوض، به دنبال اطلاعاتی هستیم که سوگیری ما را تأیید کنند. فرض کنید کارفرمایی هستید که با کارجو قرار مصاحبه گذاشته‌اید. او بدون اطلاع قبلی حدود ۱۵ دقیقه دیرتر به جلسه مصاحبه می‌رسد. او به‌شدت عذرخواهی می‌کند؛ اما تأخیری که داشته اوقات شما را تلخ می‌کند. بعد از آن، متوجه می‌شوید که خودروی او تصادف کرده و دیگران به شما یادآوری می‌کنند که او انسان منظمی است و تأخیرش دلیل موجهی دارد. با این‌حال، شما نمی‌توانید اولین برداشت بد خود از او را فراموش کنید و او را در مصاحبه رد می‌کنید.

به دنبال راهکار

آگاهی از یک مشکل اولین گام برای حل آن است. اگر نشانه‌های سوگیری لنگر را در خود دیده‌اید، اصلاً نگران نباشید. این آگاهی اولین گام برای حل مشکل شماست. پس از آن باید چهار گام دیگر بردارید.

اطلاعات‌تان را بیشتر کنید

هرچه درباره موضوعی خاص اطلاعات بیشتری داشته باشید، کمتر تحت تأثیر اطلاعات ناقص یا گمراه‌کننده قرار خواهید گرفت. بنابراین، پیش از یک تصمیم‌گیری مهم به جزئیات آن توجه کنید. برای نمونه، اگر قصد مذاکره با کارفرما برای افزایش حقوق را دارید، پیش از هر کاری درباره استانداردهای حقوق کارکنان در حرفه خود تحقیق کنید و هزینه‌های زندگی خود را هم محاسبه کنید.

لنگر ذهنی را نابود کنید

لنگرهای ذهنی و تعصبات بیجا همیشه دست و پای شما را می‌بندند. با زیر سؤال بردن لنگرهای ذهنی آنها را نابود کنید. به این فکر کنید که چگونه تصور شما می‌تواند برای توجیه یک تصمیم، اشتباه یا ناکافی باشد. این کار به شما کمک می‌کند تا همیشه بهترین تصمیمات را بگیرید.

موضوع را جایی یادداشت کنید

ما سریع‌تر از آنچه می‌نویسیم، فکر می‌کنیم. بنابراین، یادداشت خاطرات و وقایع روزانه به ما کمک می‌کند تا تفکر سریع‌تر و تصمیمات آگاهانه‌تری داشته باشیم. افزون بر این، نوشتن وقایع و اطلاعاتی که در طول روز به دست می‌آوریم، سبب می‌شود تا آنها را یک مرتبه دیگر مرور کنیم. مرور اتفاقات روی کاغذ می‌تواند تشخیص اطلاعات نادرست و ناقص را ساده‌تر کند.

به دنبال مشاوره باشید

اگر بخواهید به‌تنهایی تصمیم بگیرید، احتمال اینکه دچار کوته‌فکری شوید، بسیار بالا می‌رود. بنابراین، سراغ افرادی بروید که درباره موضوع مورد نظر اطلاعات عینی بیشتری دارند و آن را بهتر درک می‌کنند. از آنها راهنمایی و مشورت بخواهید تا بتوانید بر اساس اطلاعاتی عینی و واقعی تصمیم بگیرید نه بر مبنای تصورات و تعصبات اشتباه.

نتیجه‌گیری

برای رهایی از این سوگیری می‌توانید کارهایی، مانند بیشتر کردن اطلاعات درباره موضوع، نابود کردن لنگرهای ذهنی، یادداشت کردن اتفاقات، مشاوره و... انجام دهید. حتی اگر نمی‌توانید تمایل ذهن خود برای سوگیری لنگر را مدیریت کنید هم می‌توانید تأثیرات آن را به حداقل برسانید. شناسایی مدت زمانی که ذهن شما درگیر برخی اطلاعات می‌شود، اولین گام مهم است. پس از اینکه به تفکر انتقادی عادت کردید، باورهای رایجی را که هیچ‌گاه آنها را به‌طور عمیق ارزیابی نکرده‌اید، بررسی کنید. سوگیری لنگر همیشه می‌تواند درک شما از جهان هستی را تحت تأثیر خود قرار دهد. آزاد کردن ذهن از اطلاعات نادرست و تعصبات ناآگاهانه به شما این فرصت را می‌دهد که بهتر فکر کنید و بهتر تصمیم بگیرید. به نظر شما این‌طور نیست؟

نرم‌افزار

زی‌تایپ

تایپ صوتی سریع

تایپ صوتی (تایپ گفتاری) دیپ‌ماین با نام تجاری «زی‌تایپ» قابلیت تایپ صوتی به زبان‌های فارسی، عربی و انگلیسی با دقت بالا را دارد و محصولی دانش‌بنیان است. هدف دیپ‌ماین تولید سامانه ایرانی با دقت بالا و قابل مقایسه با دیگر سامانه‌های موجود و حتی بهتر از آنها برای زبان فارسی بوده است. بهره‌گیری از آخرین روش‌های یادگیری عمیق و همچنین استفاده از داده‌گان حجیم و مناسب که از تعداد زیادی گوینده از سنین و لهجه‌های گوناگون جمع‌آوری شده است، باعث شده دقت زی‌تایپ قابل مقایسه با سامانه‌های تایپ گفتاری دیگر شرکت‌های بزرگ باشد.

پژواک

دختر ولخرج!

خرج ۶۴ هزار دلاری گیمر ۱۳ ساله

یک دختر ۱۳ ساله در چین امسال حدود ۶۴ هزار دلار از پول والدینش را برای بازی‌های موبایلی خرج کرده و حساب پس‌انداز پدر و مادرش را بدون اطلاع آنها خالی کرده است. مادر این دختر پس از تماس مدرسه دخترش مبنی بر نگرانی درباره اعتیاد به بازی‌های پولی متوجه ولخرجی او در بازی‌ها شده است. این مادر وقتی حساب بانکی خود را بررسی می کند، متوجه می‌شود مجموع هزینه چند ماهه کودک خود به حدود ۶۴ هزار دلار رسیده است! این دختر اظهار کرده یک بار که مادرش رمز حساب را در اختیار او قرار داده، این سوءاستفاده را مرتکب شده است.

خبر خوب

رتق و فتق قطارها

طراحی سامانه بومی تنظیم هوشمند

سامانه و نرم‌افزار تنظیم برنامه زمانی قطارهای راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران، یکی از سامانه‌های بومی منطبق با نیاز مردم و جامعه است که با تلاش متخصصان داخلی طراحی و ساخته شده است. سامانه تنظیم برنامه هفتگی «ترنج» به منظور ارتقای کیفیت تنظیم برنامه هفتگی و نرم‌افزار تنظیم هوشمند برنامه قطارهای راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران است که اولین سامانه هوشمندسازی در حوزه نرم‌افزاری به شمار می‌آید که یک شرکت دانش‌بنیان آن را ساخته است. این برنامه‌ها کاملاً مطابق با شرایط کشور بومی‌سازی شده و بر اساس فرآیندها و قوانین داخلی کشور هستند و نمونه و مشابه خارجی نیز ندارند.

معراج در عرفه

شهید احمد کاظمی از زبان شهید قاسم سلیمانی

حسن نوروزی
دبیر گروه جبهه

عرب‌زبانـــان «عرفه» را این‌گونه معنـــا کرده‌اند فهم و شناخت چیزی همراه با تفکر و تدبر در آثار آن؛ هر کس به قدر تدبر و تفکر خود از این عالم بهره‌ای می‌برد؛ اما در این میان عده‌ای این دنیا را پشـــت سر گذرانده‌اند و در عالمی بالاتر قدم گذاشـــته‌اند. آنها این پیله دنیا را شکافته‌اند و پروانه‌ای شده‌اند که به دنبال شمع حقیقی دو عالم می‌گردند. مردانی دروازه فهم و شـــناخت را پشت سر گذاشته‌اند و به دروازه عمل رسیده‌اند. آنهایی که در روز عرفه قفس دنیا را کنار زده‌اند و به ســـر منزل مقصود رسیده‌اند. افرادی مانند شهید احمد کاظمی و دوستانش که مهر کربلای خودشان را در این روز و در عرش الهی به ثبت رسانده‌اند.

از شهیدان نوشـــتن و گفتن، زبان و قلمی به اندازه خود آنها می‌خواهد. باید کســـانی که قبای باطن‌شان به اندازه خود این عزیزان است، سخن بگویند و ما در گوشه ذهن‌مان آنها را مشق کنیم.

مگر می‌شـــود از کسی که به گفته حاج قاسم عزیز ما «همچون کوه پناهگاه ســـختی‌ها و دشواری‌ها بود، مردی که نجف‌آباد با همه بزرگانش مفتخر به نام و یاد اوست» به راحتی سخن گفت. مردی که بار خاطرات و رشـــادت‌های جوانمردان ســـرزمین‌مان را به دوش می‌کشـــید و تو گویی آلبوم خاطراتی بود که خاطرات همه رزمنـــدگان را در آن می‌شـــد ورق زد. مردی که آرامشی ملکوتی بر چهره داشـــت و غوغایی از شوق شـــهادت در دل. مردی که حاج قاسم او را یادآور تمام رادمردان سرزمین‌مان می‌دانست و درباره او می‌گفت: «وقتی احمـــد در جمع مـــا بـــود، تداعی‌کننده همه زندگی‌مان بود. هر چیـــزی که در زندگی به آن خوش بودیم. چهره باکری را در احمد می‌دیدیم. خرازی را در احمد می‌دیدیم. زین‌الدین را در احمد می‌دیدیم. همت را در احمد می‌دیدیم. خیلی از شـــهدا را ما در احمد خلاصه می‌دیدیم. شما کسی را که یادگار همه یادگاری‌هایت اســـت، یادگار همه دلبستگی‌هایت و بهترین دوران عمرت اســـت را از دست می‌دهی، این یک از دســـت دادن معمولی نیســـت. احمد با رفتن خودش همه ما را آتش زد.

خب، مدت‌ها از زمان جنگ گذشته بود. دلخوشی ما به هم بود. نه اینکه پشـــتوانه خاصی برای همدیگر باشیم، قوت قلب معنوی برای هم بودیم. در بیان کردن موضوعـــات، نصیحت کردن هم و ســـطوح مختلف دیگری با هم رودربایستی نداشتیم. نقش احمد در ما خیلی نقشـــه برجسته‌ای بود. رفتن احمد برای همه ما سنگین و فراموش‌نشدنی است.»

شهادت شهید احمد کاظمی در روز عرفه، نتیجه پیاده کردن بخش‌های دعای عرفه در طول زندگی‌اش بود. او خودش را در «اللّٰهُمَّ إِنِّی أَرْغَبُ إِلَیْکَ» محو کرده بود و در لحظه لحظه زندگی‌اش در نمازها و دعاهایش در هشت سال دفاع مقدس و پس از آن تمنای شهادت می‌کرد. «أَشْکُو إِلَیْکَ غُرْبَتِی، وَبُعْدَ دارِی» او از غربت دوری یاران و همسفرانش لحظه‌ای نبود که اشک نریزد و یـــادی از آنان نکند. او خـــود را دورافتاده از قافله‌ای می‌دید که شبانگاه کوله‌بارشان را بسته و راه افتاده بودند و او همیشه خود را جامانده می‌دید و می‌خواند. بی‌تابی او در دوری از شهدا به قدری بود که تمام زندگی‌اش را گرفته بود. سردار دل‌ها در این باره می‌گوید: «احمد از وقتی که جنگ تمام شـــد تا روزی که شهید شد، هیچ روزی، هیچ لحظه‌ای، هیچ ســـاعتی نبود که ما با هم باشیم و او با حسرت پشت دســـتش نزند و نگوید ما ضرر کردیم و شهدا برد کردند. نه تنها برای شهید شدن آنقدر بی‌تاب بود، کـــه از زنده ماندن خودش ناراحت بود و ضمن اینکه آرزویش شـــهادت بود، یک آرزوی دیگرش زودتر رفتن بود.» شاید بگوییم مگر می‌شود شـــوق شهادت داشـــت، اما شهید نشـــد؟! اما پاسخ روشـــن این سؤال را که چرا شـــهید کاظمی در دوران جنگ تحمیلی شـــهید نشد، حاج قاسم بهتر توصیف می‌کند: «حاج احمد در جبهه‌ها شهید نشد و ماند تا ما و خیلی‌ها ببینیم و باور کنیم که آن گوهرها(رزمنده‌ها) که می‌گویند افسانه نیست؛ افسانه نبوده‌اند و آدم‌هایی بوده‌اند از گوشت و پوست و استخوان.»

او از درون غنی بود. «اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ غِنایَ فی نَفْسی». در پی غنای نفس بود که در هر مجلســـی و مصاحبتی غیر خدا را کنار می‌گذاشـــت و تمام توجهش را به آن یگانه عالم معطوف می‌کرد. وقتی خداوند متعال تمام وجود آدمی را در بر بگیرد، احتیاج و افتقاری در انسان زنده نمی‌شود. تمام توجه او در یاد خدا ریشه داشت: «وقتی ما بچه‌های جنگ جلســـه‌ای می‌گرفتیم، اولین موضوعی که احمد بر همه تذکر می داد، این بود که آیا این جلسه برای خداست؟»

شهید کاظمی در پناهگاه امن الهی در «أَنْتَ کَهْفِی حِینَ تُعْیِینِی الْمَذاهِبُ فِی سَعَتِها» راه پیدا کرده بود و می‌دانســـت راه این پناهگاه امن در شـــهیدانه زندگی کردن است. توصیه‌اش به همه جاماندگان عرصه عشق این بود: «اول خودتـــان را آماده کنید. خودتان را آماده بکنید یعنی چی؟ یعنی یک شهید همت باشید. یعنی یک شهید خرازی باشید. دل‌تان را گرفتار این پیچ و خم دنیا نکنید. این پیچ و خم دنیا انسان را به باتلاق می‌برد و گرفتار می‌کند. از آن هم نمی‌شـــود نجات پیدا کرد. دل‌تان را شاد کنید به رحمت الهی. دل‌تان را باز کنید و امیدوار کنید به رحمت خدا.»

حاج احمد تابلوی زندگی اســـت. کسی است که زندگی‌اش صبغه الهی دارد. ماندگار اســـت و ابدی. امام حسینی(ع) است و رنگ مناجات عرفه را به خود دارد. رنگ صداقت و شجاعت و عدالت را به چهره و تن دارد. «ما این لباس را به تن کردیم تا پاسدار باشیم. پاســـداری یعنی چه؟ یعنی اینکه هم این دنیا را دارد و هم آخرت را... الکی به کســـی آخرت نمی‌دهند. این دنیا هـــم برادران، اگر هـــم آدم کاذب یک جایش بالا رود، روزی گیر می‌کند. بدانید این دنیا وصل است به آخرت. نمی‌تواند یکی با ناصداقتی تا آخرش برود. به زمین می‌خورد.»

حاج احمد مردی اســـت که حاج قاسم درباره‌اش می‌گوید: «ما در تاریخ انسان‌ها کمتر داریم آدم به این خوبی جامع باشـــد، آدم‌های جامع نادرند، این‌طوری نیســـت که ما فکر می‌کنیم جامعه ما پر از احمد است و کســـانی جای این خلأها را پر می‌کنند، نه این‌طور نیست، امکان ندارد که این خلأها به سادگی پر شود، طول می‌کشد در جامعه بشری کسانی مثل احمد متولد شـــوند.» پس «سَـــلَامٌ عَلَیْهِ یَوْمَ وُلِدَ وَیَوْمَ یَمُوتُ وَیَوْمَ یُبْعَثُ حَیًّا.»

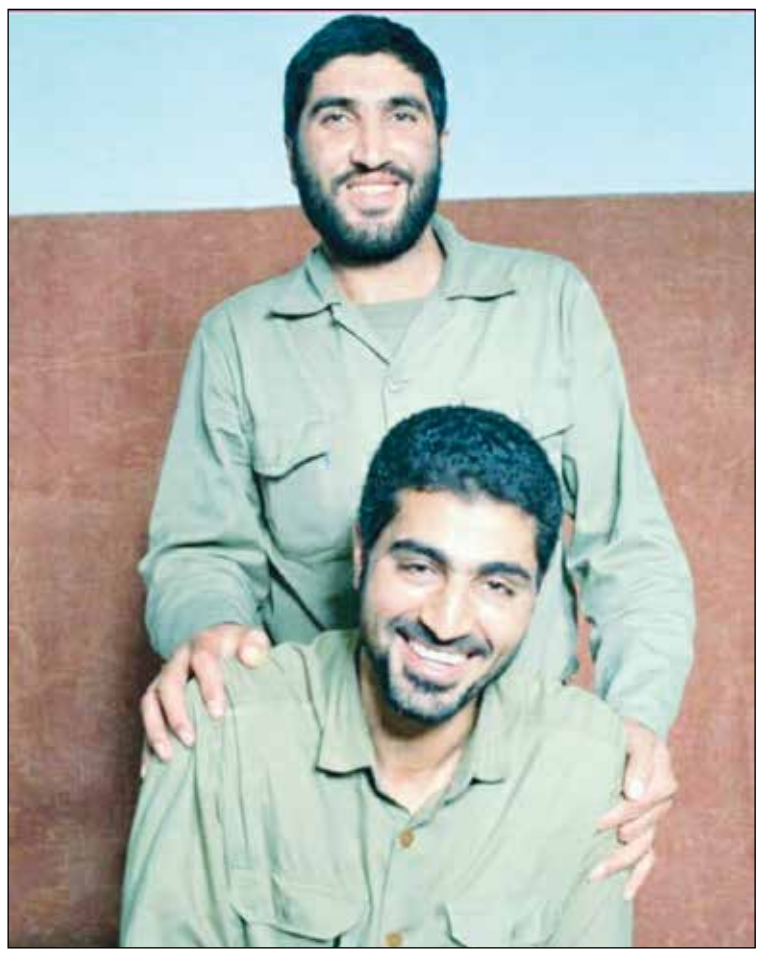

فرمانده خلاق

خلاصه‌ای از زندگی شهید احمد کاظمی

شهید احمد کاظمی، فرمانده نیروی زمینی سپاه در سال ۱۳۳۷ در شهرســـتان نجف‌آباد به دنیا آمد. تربیت او در دوران کودکی و نوجوانی به سبب خانواده متدینی که داشت، به کسب معارف اهل بیت(ع) گره خورده اســـت. همین موضوع دلیلی شد تا در کوران مبارزات انقلاب علیه رژیم ســـر تا پا فاسد و وابسته پهلوی آرام ننشـــیند و در میدان مبـــارزه پا بگذارد تا جایی که او و همرزمانش برای مدتی زندانی و تحت شکنجه شدید قرار گرفتند.

پس از پیـــروزی انقلاب، با علاقـــه وافری که به انقلاب داشـــت به اتفاق یک گـــروه ۵۰۰ نفری به سرپرستی شهید محمد منتظری به منظور فراگیری آموزش‌های چریکی و مقابله با اشغالگران قدس به صف مبارزان جبهه‌های جنوب لبنان پیوســـت و تا پایان ســـال ۱۳۵۸ در آن خطه ماند. کاظمی پس از بازگشـــت به کشور رسماً به عضویت سپاه پاسداران درآمد.

در بهار سال ۱۳۵۹ با تشـــدید مجدد بحران در مناطق غرب و شمال غرب از سوی ایادی استکبار، کاظمی همراه با سردار شهید غلامرضا صالحی در قالب یک گروه ۶۰ نفری در اواخر اردیبهشـــت‌ماه از نجف‌آباد عازم کرمانشـــاه و سپس سنندج شد. او حدود هفت ماه با جدیت در عملیات‌های پاکسازی با فتنه‌انگیزان مقابله کرد و در یکی از این عملیات‌ها در روستای «افراسیاب» در منطقه دیواندره از ناحیه پا مجروح و به شهر خود منتقل شد.

هنوز زخم‌هایش التیام نیافته بود که در جبهه‌های آبادان حضـــور یافت و با فرماندهـــی ممتازی که از خودش نشان داد، در عملیات شکست حصر آبادان نقش مؤثری ایفا کرد.

از جمله فعالیت‌های برجســـته حـــاج احمد در دوران دفاع مقدس می‌توان به تثبیت «تیپ ۸ نجف اشرف» اشـــاره کرد که آن را تا سطح لشکر ارتقا داد و به یکی از مانوری‌ترین یگان‌های دفاع مقدس مبدل کرد.

از همین رو او یکی از تاکتیکی‌ترین و خلاق‌ترین فرماندهان ســـپاه بـــود؛ به صورتی کـــه برنامه‌ریزان عملیات‌های گوناگون با اتکا به هوش و توان اجرایی او، ســـخت‌ترین و پیچیده‌ترین بن‌بســـت‌ها را رفع می‌کردند. حاج احمد در طول جنگ هشـــت ساله بارها تا مرز شهادت پیش رفت و ۴۵ درصد جانبازی ره‌آورد جانفشانی اوست.

ســـردار احمد کاظمی پس از پایان جنگ تحمیلی در ســـال ۱۳۷۲ برای حفظ دســـتاوردهای انقلاب به فرماندهـــی «قرارگاه حمزه» در شـــمال‌غرب کشـــور منصوب شد و با توجه به شناختی که داشت، به خوبی دریافت ریشه تمامی ناامنی‌ها و مشکلات امنیتی این منطقه، وجود گروه‌های مســـلحی است که از حمایت شـــدید صدام برخوردارند، لذا بـــا درایتی کم‌نظیر و با کمترین درگیری، فعالیت‌های آنها را از مرحله نظامی به سطح سیاسی کشاند و آرامش را به آن نقطه هدیه داد.

حاج احمد پس از قرارگاه حمزه در سال ۱۳۷۹ به سمت فرماندهی نیروی هوایی سپاه منصوب شد و در طول پنج سال خدمت خود در این نیرو، آن را از نظر سازمان، ساختار، سازمان‌دهی و سازمان موشکی تا حد بسیاری ارتقا داد.

آخرین حکم مسئولیت کاظمی، فرماندهی نیروی زمینی سپاه بود که در سال ۱۳۸۴ از سوی رهبر معظم انقلاب به ایشان تنفیذ شد. او فوق لیسانس جغرافیای سیاســـی و دانشجوی دکتری دفاع ملی بود و به پاس ســـوابق باارزش و فرماندهی عالی، از دســـت رهبر معظم انقلاب، سه مدال فتح دریافت کرده بود.

کتابخانه

مجبوریم که شهید زنده باشیم

معرفی کتاب حاج احمد؛ سرگذشت زندگی شهید حاج احمد کاظمی

چقدر دوست‌داشتنی هســـتند افرادی که پای اعتقادات‌شـــان می‌ایســـتند. آنها که تاریخچه زندگی‌شـــان را به خانه‌هـــا و مرکب‌های چند روزه دنیا نمی‌فروشند. افرادی که تا پای شهادت امتحان پس می‌دهند تا خود را در آغوش خدا ببینند. مطمئناً آنها خریداری جز خداوند متعال ندارند. زندگی این افراد پر از درس‌هایی است که چراغ راه و کلید هر در بسته‌ای است. شهید حاج احمد کاظمی از این جنس انسان‌هاست. مردی که طول حیاتش می‌تواند پهنه زندگی ما را گسترش بدهد. بنابراین، شناخت و مطالعه زندگی او ما را در رسیدن به این گستره نزدیک‌تر خواهد کرد. کتاب «حاج احمد» سرگذشت زندگی شـــهید حاج احمد کاظمی اســـت که نویسنده در آن گذری بر گلستان ملکوتی زندگی شهید داشـــته و از میان هزاران گلِ خاطرات به قدر وســـع چیده و لابـــه‌لای کاغذهای کتاب به یادگار گذاشـــته اســـت. خط به خط کتاب به گونه‌ای ساده و ســـلیس و روان نگاشته شده است که به راحتی می‌توان با آن ارتباط گرفت و تـــا انتهای کتـــاب پیش رفت. فضاســـازی، شخصیت‌پردازی، نثر و نوع روایت خاطرات، بهره‌گیری از عنصر گفت‌وگـــو و... همگی به نویسنده برای رســـیدن به این امر کمک کرده اســـت. محمدحســـین علی‌جان‌زاده، کتاب را در گونه زندگی‌نامه‌نویســـی تعریف کرده و تلاش کرده است به اســـتانداردهای این گونه وفادار باشد. خاطرات دوران کودکی و مبارزات انقلاب شـــهید کاظمـــی، خاطـــرات دوران آموزش‌های چریکی در سوریه و لبنان، حضور پرماجرا در کردســـتان، چگونگی عزیمت به جنوب و تشکیل تیپ ۸ نجف اشرف، حضور در عملیات‌های گوناگون و رشـــادت‌های این شـــهید بزرگوار، از جمله موضوعاتی است که نویسنده در این اثر به آنها توجه داشته است. در بخشی از کتاب می‌خوانیم: «بعد از آنکه نمازم را خواندم، رفتم ببینم احمد کجاست و چکار می‌کند. هر چه اتاق‌ها را گشتم، خبری از احمد نبود. با خانواده همه‌جا را گشتیم. انگار آب شده بود رفته بود توی زمین! گمان‌مان رفت که عقب حاجی رفته به مســـجد. از پشت شیشه بخار گرفته بـــه حیاط نگاه می‌کردم تا ببینم حاجی و احمد کی برمی‌گردند. وقتی حاجی درِ خانه را باز کرد و توی حیاط دیدمش، ســـریع در را باز کردیم. هنوز بالای پله‌ها نرســـیده، از او سؤال کردیم: «احمد کجاست؟» گفت: «احمد؟!» و ادامـــه داد: «دنبال من نبـــوده. مگه نگفتم که من یواشکی می‌رَم؟!» در حال صحبت بودیم که دیدیم کسی درِ خانه را می‌زند. به سمت در رفتیم. حاجی کلون در را کشید و در به سمت داخل باز شـــد. حاج یدالله انتشاری، یکی از مســـجدی‌ها بود. احمد را روی دوشش گرفته بود. گفتیـــم: «حاجی چطور شـــده؟» گفت: «احمد تو حسینیه بود. دیدم کفشاشو دزدیدن و پابرهنه داشـــت برمی‌گشت. گفتم: پسرِ کی هستی؟ گفت: پسرِ حاجی‌عشقعلی. من هم به پشتم گرفتمش و آوردم.»

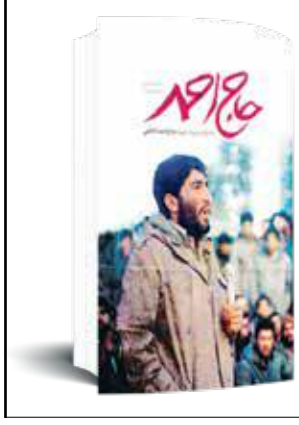

قبیله عشق

رسیدگی به نیروها تا پای جان

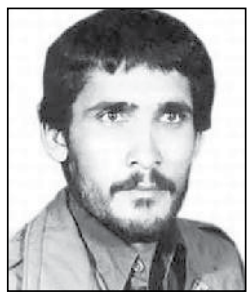

نیروها چنان مجذوب گفتار و رفتارش می‌شـــدند که در مدت کمتر از دو هفته، گردانی خط‌شکن را آماده عملیات می‌کرد. شب بود که «آهنی» وارد سنگر فرماندهی شد و با خوشحالی خبر داد که فردا عملیات داریم. این بار محور عملیات منطقه کرخه نور بود. گردان ابوذر هم به فرماندهی آقای آهنی وارد عمل شد. به دلیل پیشگیری از شنود دشمن، اغلب از بی‌سیم اســـتفاده نمی‌کرد و خودش طول گردان را بارها طی می‌کرد و دســـتورات لازم را می‌داد.

با عبور از کانال، باید از پل شناوری که روی رودخانه کرخه نور نصب شده بود، رد می‌شدیم. از گلوله‌های آرپی جی گرفته تا تیربار دشـــمن، همگی آمـــاده پذیرایی از مـــا بودند. هنوز تعـــدادی از نیروها از پل نگذشـــته بودند که طناب پل باز شد و بچه‌ها از حرکت ایستادند. آهنی زیر باران گلوله، تا کمر داخـــل آب فرو رفت. گویا اصلاً در صحنه نبرد نبود. با دســـتانش دو طرف طناب نگهدارنده پل را نگه داشت تا افراد به راحتی عبور کنند.

صبح روز بعد خاکریز دشمن سقوط کرد، اما خبر رسید که آقای آهنی از ناحیه کمر مورد اصابت گلوله قرار گرفته است. وقتی خودم را به او رساندم، رنگ به چهره نداشـــت. لب‌هایش از شدت خونریزی ســـفید شـــده بود. با نگرانی گفتم: «آقا، دیگر رمقی برایت نمانده، بیا به بیمارستان صحرایی برویم.»

اما او اصرار داشت تا به نیروهایش که کمی پایین‌تر مستقر بودند، سرکشی کند. هر چه گفتم، تسلیم نشد. زیر آتش توپخانه دشمن به نیروهای خودی رسیدیم. آقای آهنی در حالی که دستورات لازم را برای مقابله با پاتک عراقی‌هـــا به بچه می‌داد، ناگهان نقش زمین شد. با خود گفتم حتماً دیگر کارش تمام است. او را کشان‌کشان به سایه سنگری بردم و به هر شکلی بود، به پشت جبهه انتقالش دادم. پزشکان در بیمارستان صحرایی وقتی زخم عمیقش را دیدند، باور نمی‌کردند که او توانسته با چنین جراحتی ده ساعت زنده بماند.

به نقل از محمود جلایری
دوست شهید رجبعلی آهنی

شـــهید حـــاج رجبعلی آهنـــی در تاریخ ۱۳۳۴/۴/۳ در روستای سلطانی از توابع شهرستان نهبندان در خانواده‌ای مذهبی و کشـــاورز متولد شـــد. در ســـه سالگی پـــدرش را از دســـت داد و دوران کودکی را در روســـتای زادگاهش به مکتب‌خانه قـــرآن رفت و تحصیـــلات ابتدایی‌اش را در همانجـــا به پایان رســـاند. او همزمان با آغاز جنگ، با عشـــقی که به اســـلام و به امـــام خمینی(ره) داشـــت، داوطلبانه در جبهه‌های نبرد حضـــور پیدا کرد. ۲۵ آبـــان ۱۳۶۱ در حالی کـــه معاون تیپ۲۱ امام رضا(ع) بود، در عملیات «مسلم‌بن عقیـــل» در جبهـــه ســـومار و در تپه‌های مشرف به شهر مندلی عراق در حال عبور از میدان مین، روحش به پرواز درآمد و به آرزوی دیرینه‌اش، یعنی شهادت رسید و پیکر پاکش پس از ۱۸ ســـال مفقودی ۳۱ خرداد ۱۳۸۰ در بیرجند تشییع شد.

بن بست

نگاهی به سردرگمی جریانات ضد انقلاب پس از بلوای پاییز ۱۴۰۱

حساب‌کشی در تیرانا

سعدالله زارعی
عضو شورای سیاست‌گذاری صبح صادق

حمله روز سی خرداد نیروهای امنیتی و انتظامی آلبانی به مهم‌ترین مرکز تجمع منافقین، رخدادی مهم و دارای تأثیرات درازمدت است و به میزان اهمیت آن، ابهاماتی هم دارد.

سازمان منافقین بدنام‌ترین سازمان سیاسی- امنیتی (حداقل در ۱۰۰ سال اخیر ایران) است؛ چه اینکه این گروهک دست‌کم ۱۷ هزار شهروند عادی ایرانی را تنها به جرم هواداری از جمهوری اسلامی در کوچه‌ها و خیابان‌های این کشور به شهادت رسانده است و می‌توان گفت هیچ دسته و گروه دیگری چنین پرونده سیاهی با این حجم شهید ندارد. سازمان منافقین در جنگ سنگینی که به ایران تحمیل شد، ابتدا در نقش ستون پنجم عراق و سپس در نقش عملیاتی و پیشمرگ نظامیان صدام حسین علیه ایران عمل کرد و دسته و گروه دیگری چنین سرگذشت خیانت‌باری نداشته است. این گروهک پیشرفت‌های علمی ایران را به پروژه‌های امنیتی تبدیل کرد و پیشران حرکت غرب در اعمال محدودیت و تحریم‌های سخت اقتصادی علیه ایران بود و آن را به یک جدال ۲۰ ساله- ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۲- غرب علیه ایران تبدیل کرد و هیچ دسته و گروه دیگری در این ۱۰۰ سال مشابه چنین نقش ضدملی را ایفا نکرده است. سازمان منافقین در این ۴۰ سال به صورت یک «سازمان اجاره‌ای» و «پروژه‌پذیر» درآمد و در این راه هیچ خط قرمزی نداشت. منافقین در این جایگاه هم در تاریخ ۱۰۰ ساله ایران بدیل و مشابهی نداشته‌اند.

طرف دیگر بحث، کینه و عداوت شدید غرب نسبت به اسلام و محور آن، یعنی جمهوری اسلامی است. اهانت صریح و رسانه‌ای غرب به ساحت قرآن و پیامبر(ص) و حمایت علنی سران اروپا از آن و راه‌اندازی ۹ جنگ سنگین علیه کشورهای اسلامی طی ۱۵ سال- ۲۰۰۱ تا ۲۰۱۴- درجه تنفر غرب از مسلمانان را نشان می‌دهد. به همین دلیل غرب طی چهار دهه گذشته همواره از سازمان منافقین و اقدامات آن حمایت کرده و به آنان به مثابه سربازان خود نگریسته است. اینها با وجود کینه‌ای که از صدام حسین در دل داشتند، حساب منافقین را از او و ارتش بعث عراق جدا کردند؛ حال آنکه منافقین در فاصله سال‌های ۱۳۶۳ تا ۱۳۸۰ در همه اقدامات و جنایات رژیم سابق عراق از جمله کشتار کردهای عراقی و ایرانی در حلبچه و سردشت و نیز کشتار مردم شیعه عراق در جریان انتفاضه شعبانیه که به کشته شدن دست کم ۵۰۰ هزار نفر عراقی انجامید، شرکت داشتند.

در سال ۱۳۹۵ که دولت عراق برنامه اخراج این سازمان تروریستی، خودکامه و پروژه‌پذیر را به اجرا گذاشت و آمریکا به دلیل اصرار ایران بر انحلال پایگاه منافقین در حومه بغداد، نتوانست مانع اخراج آنان شود، در پی یافتن جای مناسب که تجمع و قدرت عملیاتی منافقین را حفظ کند، برآمد و در نهایت کشور مسلمان آلبانی در اروپا را با وعده پرداخت سالانه حدود یک میلیارد دلار به واگذاری یک منطقه در حومه تیرانا، پایتخت آلبانی وادار کرد. در این میان، برابر اسنادی که قبلاً منتشر شده‌اند و سعودی‌ها هم آن را تکذیب نکرده‌اند، بار مالی توافق واشنگتن- تیرانا عمدتاً بر دوش ریاض بوده است. بنابراین، در اینجا صحبت از یک گروهک تروریستی تحت‌الحمایه است که در جدول جنگی آمریکا علیه ایران، جایگاه «نیروهای عملیات ویژه» داشته است. این موضوع چرایی برخورد غرب با منافقین را پیچیده‌تر می‌کند.

اینجا باید دید در موضوع ایران طی ماه‌ها و حداکثر یک سال اخیر چه تفاوتی رخ داده که آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها به مال و سرمایه خود آتش زده‌اند؟ در این یک سال، غربی‌ها همه توان امنیتی، سیاسی، اطلاعاتی، تکنولوژیک و رسانه‌ای خود را پای کار آوردند تا آنچه در گفته‌های پمپئو، وزیر خارجه وقت آمریکا آمده بود؛ یعنی تغییر جمهوری اسلامی اتفاق بیفتد و همه برنامه‌های عملیاتی غرب روی این موضوع سوار شد.

اما آنچه اتفاق افتاد، با آنچه در طراحی غرب آمده بود، تفاوت بسیار داشت. در واقع، اغتشاشات پاییز ۱۴۰۱ ایران عملاً به وزن‌کشی و تعیین تکلیف گروه‌های مخالف ایران تبدیل شد. سازمان منافقین مدعی بود می‌تواند درگیری‌های امنیتی را تا آنجا گسترش دهد که این بار جمهوری اسلامی نتواند اوضاع را جمع کند. کما اینکه سلطنت‌طلب‌ها هم مدعی بودند قادرند میلیون‌ها جمعیت ایرانی ضدجمهوری اسلامی را در تهران و شهرهای دیگر به میدان آورند. برخی اسناد نشان می‌دهد، سرویس‌های غربی به ویژه سیا باور کرده بودند که این بار اتفاق مهمی در ایران روی می‌دهد و بر این اساس مقامات ارشد آمریکا و اروپا را متقاعد کردند پای کار بیایند و کار به افتضاح دیدار رئیس‌جمهور فرانسه با یکی- دو عنصر دست چندم مخالفان ایران انجامید و به مضحکه‌ای تبدیل شد.

در پایان پاییز که ماجرا جمع شد، غربی‌ها ماندند و یک صورت‌حساب سنگین در مقابل ایران. نتیجه کار غربی‌ها، سرعت گرفتن روابط ایران با روسیه و چین و مهم‌تر از آن به حاشیه رفتن جریان غرب‌گرا در ایران بود. از این زمان تحقیر سازمان‌های مخالف ایران از سوی غرب شروع شد و به موازات آن خیمه وحدتی که برای تجمیع قوای براندازی برپا شده بود، خوابید و گروهک‌های بی‌ریشه با یکدیگر درگیر شدند.

اما حساب منافقین در این پرونده سنگین‌تر بود؛ زیرا هزینه‌ای که غربی‌ها در این ۴۰ سال برای منافقین کرده بودند، برای گروهک‌های دیگر نکرده بودند. از این رو برخورد با منافقین در مجموعه غرب شروع شد و این برخوردها از یک‌سو جنبه حساب‌کشی داشت و از سوی دیگر جنبه ترمیم روابط با تهران. کما اینکه همزمان با این رخدادها، اتحادیه اروپا و فرانسه هم پس از نزدیک به یک سال امتناع، علامت‌های ایجابی به سمت تهران دادند.

آوارگان ابدی تاریخ

حسن نوروزی
خبرنگار

در اسم «سازمان مجاهدین خلق» در معنا «سازمان تروریست‌های منافق»؛ گروهکی که از روزهای پیروزی انقلاب اسلامی تا به امروز یکی از دشمنان اصلی جمهوری اسلامی و مردم ایران هستند. منافقانی که برای ادامه این دشمنی دست به دامن هر فرد شقی و پستی شده‌اند؛ از کاسه‌لیسی صدام و تأسیس پادگان اشرف در عراق و پناهندگی مخفیانه سران گروهک در فرانسه تا گدایی از پست‌ترین دشمن ایران، یعنی آمریکا.

عرب‌زبانان نفاق را در لغت این‌گونه معرفی کرده‌اند: «راه زیرزمینی و پنهانی، یعنی راهی که پنهان است و ورودی و خروجی دارد.» از این رو به موش صحرایی (یربوع) که در زیر زمین کانال می‌زند و از یک در وارد می‌شود و چنانچه خطری او را تهدید کرد، از در دیگر که معمولاً نامرئی است، فرار می‌کند، «نافقاء» می‌گویند؛ از همین‌روست که این آواره‌های ابدی تاریخ از نشان منافقی که بر پیشانی دارند راهی این کشور و آن کشور می‌شوند تا با خوش‌خیالی و توهمات دوزاری‌شان ضربه‌ای به انقلاب اسلامی و مردم ایران وارد کنند.

ممنوعیت تجمع سالانه «اپوزیسیون ایرانی» (گروهک منافقین)، یورش پلیس آلبانی به کمپ منافقین و تغییر رویکرد اروپایی‌ها در کاهش تنش‌های خود با ایران همه نشان از آوارگی چندباره این گروهک منافق دارد که این بار با اتخاذ دیپلماسی عزتمندانه ایران شکل گرفته است.

تجمع سالیانه منافقین به دلیل روزی است که در سال ۱۳۶۰، منافقین با صدور نخستین اطلاعیه سیاسی- نظامی و اعلامیه برگزاری تظاهرات ۳۰ خرداد، از هوادارانش خواست که همگی با سلاح سرد و گرم، مانند تیغ موکت‌بری، چاقو، قمه، کاترگوشت، پیچ‌گوشتی و... در تظاهرات حضور یابند. این حرکت پلیس آلبانی ضرب شستی به خانه عنکبوتی منافقین بوده است.

این یورش پلیس به قلب کمپ منافقین از این‌رو مهم است که دست حمایت حامی‌های آمریکایی‌ها در آن دیده نشد و حتی به گزارش «فاکس نیوز» و به نقل از یک سخنگوی وزارت خارجه آمریکا، این اقدام پلیس آلبانی را یک اقدام قانونی و با رعایت قوانین مربوطه، از جمله قوانین محافظت از حقوق و آزادی‌های تمامی افراد در آلبانی عنوان کرده است. این سخنگوی وزارت خارجه آمریکا این اقدام پلیس آلبانی را «حق دولت آلبانی» خوانده و از آن حمایت کرده است. وبگاه شبکه خبری فاکس‌نیوز، در ادامه گزارش خود با توجه به سابقه حمایت دولت آمریکا از گروهک تروریستی منافقین در سال‌های گذشته این موضع‌گیری دولت «جو بایدن» درباره حمله به مقر منافقین را «متزلزل» و پرابهام توصیف کرده است.

کارشناسان و تحلیلگران، این اقدام دولت‌های فرانسه و آلبانی را واکنشی به رویکرد مقتدرانه ایران در سیاست خارجی عنوان کردند. پیش از این نیز آزادی «اسدالله اسدی»، دیپلمات اسیر ایرانی در اروپا، خشم و وحشت اپوزیسیون را در پی داشت.

همانطور که پیش‌بینی می‌شد، رسانه‌های معاند از جمله بی‌بی‌سی، اینترنشنال، صدای آمریکا، رادیو فردا و... در بازنشر اخبار مذکور در فرانسه و آلبانی، به هیچ عنوان به سابقه تروریستی و جنایتکارانه این گروهک منفور اشاره نکردند.

فضای مجازی جولانگاه گروه تروریستی مجاهدین خلق

تاکتیک‌های نفاق!

امید وارسته
کارشناس سیاسی

هفته گذشته همزمان با لغو اجتماع سالیانه منافقین در پاریس، پلیس و نیروهای ویژه امنیتی کشور آلبانی نیز پس از محاصره و بازرسی اردوگاه محل استقرار گروهک منافقین از فعالیت‌های غیرقانونی و همچنین تشکیلات سایبری گسترده این گروهک پرده برداشتند. بنا بر اطلاعیه وزارت کشور آلبانی، اعضای سازمان مجاهدین خلق در محل استقرار خود که باعنوان حمایت بشردوستانه در اختیارشان قرار گرفته است، تأسیسات سایبری غیرقانونی قابل توجهی را راه‌اندازی کرده بودند که به واسطه آن علیه دیگر کشورها حملات سایبری گسترده‌ای را ترتیب می‌دادند.

این ماجرا بار دیگر اثبات کرد که سازمان مجاهدین خلق پس از فروپاشی نظام بعث عراق و شروع آوارگی اعضای درمانده‌اش در اروپا و آمریکا، با تغییر راهبرد عملیاتی خود از مبارزه مسلحانه به جنگ روانی و رسانه‌ای در فضای مجازی تلاش دارد تا افزون بر تضعیف موقعیت انقلاب اسلامی ایران در سطح بین‌المللی، زمینه ایجاد شکاف و تنش در داخل کشور را از طریق تأثیرگذاری بر افکار عمومی نیز فراهم آورد. در همین راستا، سازمان منافقین در سال‌های گذشته افزون بر برگزاری رویدادهای خبرساز و رسانه‌ای قابل توجه، مانند نشست سالیانه اعضای خود در پاریس که با حضور مقامات ارشد غربی و عربی، از جمله مایک پمپئو، وزیر خارجه سابق آمریکا برگزار می‌شد، به شکل ویژه از طریق راه‌اندازی یگان‌های سایبری در فضای مجازی کشورمان نیز مشغول به عملیات بوده است.

عملیات‌های سایبری منافقین در فضای مجازی کشورمان عمدتاً حول دو محور جمع‌آوری اطلاعات و فریب افکار عمومی در جریان هستند. عملیات‌های جمع‌آوری اطلاعات منافقین که در قالب تخلیه تلفنی و انواع جدید آن، یعنی تخلیه سایبری انجام می‌شود، معمولاً متمرکز بر جمع‌آوری اطلاعات حساس، اما پراکنده در بین افراد و شخصیت‌های گوناگون است. بنا بر مشاهدات میدانی، منافقین در فضای مجازی برای ایجاد ارتباط با افراد و جلب اعتماد آنها و در نهایت تخلیه اطلاعاتی از هویت‌های جعلی، مانند هویت‌های انقلابی با نام‌های دوستداران انقلاب و حتی زنان و دختران زیبارو بهره می‌برند!

حال در ادامه برای شناخت بهتر راهبردهای سایبری و رسانه‌ای منافقین و مواجهه هوشمندانه‌تر با آنها ضروری است که به شکل دقیق‌تر به تاکتیک‌های عملیات روانی منافقین در فضای مجازی نگاهی داشته باشیم. به طور معمول منافقین در میدان نبرد رسانه‌ای خود از عملیات روانی در راستای تحریف عقاید، تضعیف روحیه، بی‌اعتبار کردن و کاستن از اقتدار ملت و نظام اسلامی کشورمان استفاده می‌کنند. آنها در فرآیند عملیات روانی خود از القای اطلاعات گزینش شده به مخاطبان به منظور تأثیرگذاری بر احساسات، انگیزه، طرز تفکر و در نهایت رفتار طرف مقابل بهره می‌برند که نمونه‌های شاخص آن را می‌توان در آشوب‌های پاییز گذشته به وضوح مشاهده کرد.

در ادامه با چهار مورد از مهم‌ترین تاکتیک‌های عملیات روانی منافقین آشنا می‌شویم:

۱- تولید اخبار جعلی

تولید اخبار جعلی را می‌توان از مهم‌ترین روش‌های عملیات روانی منافقین در فضای مجازی دانست. آنها با بهره بردن از نظریه «کاشت» در علوم ارتباطات و رسانه اخبار دارای حساسیت برای افکار عمومی تولید کرده و با انتشار گسترده آن در بسترهای گوناگون شبکه‌های اجتماعی به تحریک و هدایت افکار عمومی به سمت و سوی مد نظر خود دست می‌زنند. بر اساس نظریه کاشت، ابزارهای رسانه‌ای می‌توانند اعتقادات و باورها را درباره واقعیت‌های اجتماعی پرورش دهند؛ به همین دلیل در طولانی‌مدت، رسانه‌ها قادرند ذهنیت افکار عمومی را درباره مسائل گوناگون تغییر دهند. در این راستا منافقین نیز با بهره‌برداری از ظرفیت‌های رسانه‌ای پیدا و پنهان خود عمدتاً از طریق جعل و تولید خبر یا گزینش و استفاده از مواضع نسنجیده، اظهارات و اخبار درست یا نادرست بدترین برداشت از شرایط کشور و جامعه را تصویر کرده و به افکار عمومی کشورمان و حتی جامعه جهانی ارائه می‌کنند.

۲- تحریف اخبار و نظرات

در این تاکتیک عملیات روانی، فعالان جریان نفاق مبتنی بر اهداف سیاسی و خرابکارانه خود بخشی از استدلال‌ها یا شواهد ذیل یک خبر یا نظر را تأیید کرده و به موازات آن استدلال‌ها یا شواهد واقعی آن خبر یا نظر را تحریف کرده یا از آن چشم‌پوشی می‌کنند. همزمان منافقین با دستکاری آمار و اطلاعات و همچنین مبالغه سعی می‌کنند حساسیت افکار عمومی به موضوع مورد نظر را افزایش دهند تا در پی آن غلیان احساسات واکنش‌های مدنظر گروهک در سطح جامعه بروز کند.

۳- طنز و فکاهی

در طول تاریخ، زبان طنز و فکاهی در راستای تحقیر و تمسخر به منزله یکی از تاکتیک‌های عملیات روانی مؤثر در جهت از اعتبار ساقط کردن افراد و نهادها استفاده و بهره‌برداری شده است. در همین راستا، سازمان منافقین در طول سال‌های گذشته به شکل ویژه از این تاکتیک در راستای تخریب انقلاب اسلامی و ارزش‌ها و شخصیت‌های آن بهره برده است. منافقین در این رابطه از طریق تولید مستمر تولیدات رسانه‌ای متنوع، از جمله برنامه تلویزیونی و پویانمایی به تمسخر مبانی فکری انقلاب و شخصیت‌های اصلی آن همچون امامین انقلاب دست می‌زنند. منافقین در این تاکتیک ضمن قبح‌زدایی و تمسخر شخصیت‌ها و قوانین موضوعی حاکم بر جامعه، با نسبت‌های ناروا و کذب، ارزش‌های مقدس نظام اسلامی را ارتجاعی و ناکارآمد معرفی می‌کنند؛ لذا ناآگاهی نسل جوان نسبت به پشت پرده تولید این قبیل محتوا موجب آسیب‌پذیری قابل توجه آنها در برابر این تاکتیک غیر اخلاقی منافقین می‌شود.

۴- برچسب‌زنی

ترور شخصیت از طریق برچسب‌زنی یکی از مهم‌ترین تاکتیک‌های عملیات روانی منافقین به شمار می‌آید. آنها در این روش به منظور طرد و در نهایت حذف مخالفان خود، به ویژه چهره‌های حامی انقلاب اسلامی، ویژگی‌های غیرذاتی را به آنها نسبت می‌دهند تا در ناخودآگاه جامعه هراس اخلاقی ایجاد کنند. هراس اخلاقی از منظر روانشناسان وضعیتی است که در آن، فرد یا اعضای یک گروه اجتماعی و حتی یک نهاد به مثابه خطر و تهدیدی برای منافع و ارزش‌های اجتماعی تعریف می‌شود. در این شیوه منافقین با اطلاق عناوین کلیشه‌ای و برجسته‌سازی آن صفات، به مرور زمینه‌ساز شکل‌گیری ادراکات جدید در قبال افراد گروه‌های اجتماعی هدف‌شان می‌شوند.

همانگونه که از نمونه‌های فوق مشخص است، منافقین پس از اخراج از عراق به شکل ویژه در حوزه جنگ نرم و خاصه اقدامات سایبری و رسانه‌ای به بازآرایی و ظرفیت‌سازی دست زده‌اند تا از طریق این قبیل اقدامات امکان تهدیدآفرینی علیه انقلاب اسلامی را داشته باشند، بنابراین در راستای مقابله هوشمندانه با این رویکرد منافقین باید از دریچه آگاه‌سازی عموم جامعه نسبت به تاکتیک‌های این گروه اقدام کرد؛ چرا که آگاه‌سازی عمومی می‌تواند نقش مؤثری در خنثی‌سازی اقدامات ضد ایرانی این فرقه تروریستی داشته باشد.

دکتر محمدصادق کوشکی در گفت‌وگو با صبح صادق

وقتی تاریخ مصرف منافقین تمام می‌شود!

ملیحه زرین‌پور
خبرنگار

حمله پلیس آلبانی به مقر منافقین در این کشور از آن قبیل خبرهایی بود که بار دیگر چهره غرب در استفاده ابزاری از همه دست‌نشانده‌ها و گروهک‌های تروریستی تحت حمایتش را نشان داد. گروهکی که تحت پشتیبانی غربی‌ها از ابتدای انقلاب تاکنون ۱۷ هزار شهروند ایرانی را به شهادت رسانده و نقش فعالی در آشوب، اغتشاش، بمب‌گذاری و خرابکاری و شهادت دانشمندان در جمهوری اسلامی ایران داشته است. برای بررسی و تحلیل این مهم، «صبح صادق» با «دکتر محمدصادق کوشکی»، استاد دانشگاه و تحلیلگر سیاسی به گفت‌وگو نشسته است. این مصاحبه را پیش‌رو دارید.

جناب کوشکی، ارزیابی شما درباره تحولات اخیر در حوزه منافقین، حمله آلبانی به مقر این گروهک و ممنوعیت فرانسه در برگزاری جلسه‌های سالیانه آنها چیست و به طور کلی علت پشت کردن غرب به این گروهک تروریستی در وضعیت کنونی چیست؟

بررسی عملکرد آمریکا و غرب نسبت به گروه‌هایی، مانند مجاهدین خلق یا گروه‌های مسلح تجزیه‌طلب، مانند پژاک یا کومله، دموکرات و... حقیقتی را آشکار می‌کند و آن حقیقت این است که نگاه آمریکا، رژیم صهیونیستی، اروپا و حتی برخی کشورهای مرتجع منطقه به این گروه‌ها از ابتدای انقلاب تاکنون نگاه ابزاری بوده است؛ یعنی غربی‌ها و دشمنان ما باور نداشتند که این گروه‌ها بتوانند جایگزین جمهوری اسلامی شوند؛ چراکه این گروه‌ها را به خوبی می‌شناختند و خودشان این گروه‌ها را پشتیبانی و حمایت می‌کردند. هدف دشمن در حمایت از این گروه‌های تروریست و تجزیه‌طلب، از جمله مجاهدین خلق این بود که از آنها به مثابه ابزار فشار علیه جمهوری اسلامی استفاده کنند.

حالا هر زمانی که این گروه‌ها به نوعی تاریخ مصرف‌شان تمام شود یا حمایت از این گروه‌ها با منافع و امنیت ملی غربی‌ها تضاد پیدا کند، غربی‌ها بدون هیچ شک و تردیدی منافع و امنیت ملی خودشان را ترجیح می‌دهند. منافقین گروه ابزاری در دست غربی‌ها هستند تا در راستای اهداف‌شان به جمهوری اسلامی فشار بیاورند؛ اما اگر یک روزی حمایت از این گروه‌ها زیانش بیشتر باشد و آورده‌ای برای غربی‌ها نداشته باشد، غربی‌ها قطعاً در کنار گذاشتن، رها کردن و پشتیبانی نکردن این گروه‌ها تردیدی به خود راه نمی‌دهند.

به همین دلیل شاهدیم گروهی، مانند مجاهدین خلق چندین بار دچار این مشکل شده است؛ یعنی زمانی که حس کنند ابزار مناسبی برای فشار به جمهوری اسلامی و راه انداختن بحران امنیتی و امثالهم هستند، از این گروه حمایت می‌کنند؛ اما زمانی که ببینند حمایت از این گروه آورده‌ای ندارد یا حتی مشکل‌ساز است، حمایت از آنها را کنار گذاشته و به نوعی رفتار تنبیهی هم نسبت به آنها اعمال می‌کنند. برای نمونه، در دوره ریاست‌جمهوری «بیل کلینتون»، آمریکایی‌ها احساس کردند سازمان مجاهدین مصرفی ندارد و حمایت از آن به صرفه نیست و فقط هزینه‌بر است؛ لذا به بهانه اینکه این سازمان قبل از پیروزی انقلاب تعدادی آمریکایی را ترور کرده، این سازمان را در فهرست گروه‌های تروریستی قرار دادند و محدودیت‌هایی برای اعضای این گروه که در آمریکا فعالیت می‌کردند، ایجاد کردند.

این همان گروهی بود که آمریکایی‌ها از آنها حمایت می‌کردند؛ ولی وقتی هزینه‌بر شدند، در فهرست تروریست‌ها قرار گرفتند. یا در مقطعی شاهد فشار جدی فرانسه علیه آنها بودیم؛ چنانکه حدود ۱۵ سال پیش تعدادی از اعضای اصلی و حتی مریم رجوی را دستگیر کردند و پلیس فرانسه با وضع خفت‌باری با آنها برخورد کرد که منجر به ماجرای خودسوزی منافقین شد! چرا فرانسه که همیشه پناهگاه این گروه بوده، در این مقطع به بازداشت خفت‌بار آنها دست زد؟ فرانسه به دنبال استفاده از این گروهک برای تأمین امنیت ملی خودش است و اگر این گروه رفتارهای خودسری داشته باشد یا هزینه‌هایش بیش از آورده‌اش باشد، طبیعتاً با آن برخورد می‌کنند. مانند ماجرای این روزها که فرانسوی‌ها مجوزی برای برقراری نشست سازمان ندادند؛ چون دیدند در وضعیت فعلی با توجه به پیامدهای جنگ اوکراین و موقعیتی که جمهوری اسلامی در منطقه پیدا کرده است و دستاوردها و موفقیت‌های دیپلماتیک کشورمان، برگزاری چنین نشستی برای فرانسوی‌ها هزینه‌ساز است؛ لذا مجوزی برایش صادر نکرده و سازمان را زیر فشار گذاشتند.

نگاه دشمنان ما به سازمان مجاهدین خلق نگاه ابزاری است و هر زمان این ابزار عمرشان به سر آمده یا کارآمدی نداشته باشند، کنار گذاشته شده یا حتی حذف می‌شوند.

یکی از تحلیل‌های موجود برای کنار گذاشتن ابزار منافقین، افزایش اقتدار ایران بوده است، تحلیل شما چیست؟

اقتدار ایران در حوزه نظامی و بین‌المللی به این معنا نیست که اگر سازمان در آلبانی فعالیت می‌کند، جمهوری اسلامی با موشک به آنها حمله کند! چنین چیزی نیست و چنین برنامه‌ای وجود ندارد.

در اینکه کار دولت آلبانی در پناه دادن به آنها خصمانه بوده، شکی نیست؛ اما ما هم قرار نیست با موشک آلبانی را هدف قرار دهیم و اصلاً نیازی به این کار نیست. این پلیس همان پلیسی است که با شناخت در ماهیت این سازمان به آنها پناهندگی داده است؛ چراکه قرار بود آمریکا در قبال این پناهندگی به آلبانی کمک‌های مالی عطا کند؛ ولی آمریکایی‌ها زیر قول‌شان زدند و کمکی نکردند؛ بنابراین، آلبانی متوجه شده است که حضور مجاهدین با امنیت ملی‌شان مغایرت دارد و این گروه مسئله‌ساز و دردسرساز است و در این سه سال گذشته هر روز در اطراف اردوگاه اشرف ۳ و حومه تیرانا از سوی افرادی که از این گروهک جدا شده‌اند، دردسر امنیتی، درگیری و زد و خورد و... وجود داشته و مردم این مناطق شاکی هستند.

از طرفی دولت آلبانی هم دستش خالی مانده و به نوعی از آن سوءاستفاده شده است، لذا آلبانی با این کار پیامی به آمریکا داد که اگر آنها به قول‌شان مبنی بر حمایت مالی عمل نکنند، دولت آلبانی هم دیگر دلیلی نمی‌بیند که این مجموعه دردسرساز را بیش از این تحمل کند.

آمریکایی‌ها هم چون متوجه شدند در وضعیت فعلی این گروه آورده‌ای ندارد و دردسرساز شده، گفتند به ما مربوط نیست و ما این گروه را آلترناتیو جمهوری اسلامی و نماینده مردم ایران نمی‌دانیم. دومین نکته هم این بود که آلبانی این گروه را پذیرفته بود؛ چون آمریکا قول پول و کمک چند صد میلیون دلاری داده بود که عمل نکرد؛ لذا آلبانی هم دید هزینه می‌دهد، ولی دستاوردی ندارد به این گروه فشار آورد که به آمریکایی‌ها بگوید تکلیف این گروه را مشخص کن. اگر کمکی که قرار بود اعطا کنی، نمی‌دهی، من عذر این گروه دردسرساز را می‌خواهم.

با توجه به پشت کردن غرب به منافقین آنها چه سرنوشتی خواهند داشت؟ آیا می‌توان به نابودی آنها امیدوار بود یا کشور دیگری به آنها پناهندگی خواهد داد؟

جمهوری اسلامی در قواره‌ای است که ده تا مانند سازمان مجاهدین خلق هم برایش مشکل‌ساز نیست و گیر کار آنجایی است که فضای مجازی ما بی‌قانون و به تعبیر رهبر معظم انقلاب ولنگار است؛ لذا در این چند سال اخیر مجاهدین خلق بخشی از فضای بی‌قانون مجازی ما را در دست گرفته و از این طریق مشکلاتی، مانند بحران سال گذشته و آشوب‌ها و اغتشاشات آن را رقم زدند.

اندازه ما خیلی بزرگ‌تر از آن است که نگران آینده منافقین باشیم و بخواهیم بدانیم کجا قرار است پناهنده شوند؟ اینکه ۱۵۰۰ تا ۲۰۰۰ پیرمرد و پیرزن ناامید بخواهند برای ما مشکل‌سازی کنند، نشان‌دهنده این است که فضای مجازی ما بی‌قانون است و این موجودات حقیر و ناتوان دارند برای ما مسئله می‌سازند. اگر فضای مجازی ما قانونمند بود، مجاهدین خلق ۳۰ هزار تا از این پیرزن و پیرمردان را هم جمع می‌کرد و اصلاً مهم هم نبود که سرنوشت‌شان چه خواهد شد و کجا پناهندگی خواهد گرفت! چرا برای ما مهم شده است؟ زیرا فضای مجازی ما بی‌قانون است و در این چند روز آشکار شد چقدر در این فضا نقش داشتند.

در این چند روزی که این گروه تنبیه شده، فضای مجازی خیلی آرام شده و آمار لایک و پست‌های بخش فارسی توئیتر و اینستاگرام و دیگر فضاها خیلی پایین آمده است؛ اگر یک بار فضای مجازی را قانونمند کنیم، هر کسی نمی‌تواند مشکل‌سازی کند. میانگین سنی این گروه ۶۰ سال است. اگر فضای مجازی ما قانونمند بود تا الان این افراد هر کدام در یکی از خانه‌های سالمندان دنیا خودکشی کرده بودند؛ اما چون فضای مجازی ما بی‌قانون بود، این پیرمرد و پیرزنان به بن‌بست رسیده، برای ما مسئله‌ساز شدند. هر یک از اینها چندصد صفحه و نام کاربری داشتند و با نام مردم ایران در فضای مجازی فعالیت می‌کردند و خیلی وقت‌ها کاری می‌کردند که حتی مسئولان در ایران اذعان می‌کردند مردم اینطور می‌گویند. چنان افسار فضای مجازی بی‌قانون را داشتند که برخی مسئولان می‌گفتند این کار را نمی‌توان کنترل کرد؛ چراکه در فضای مجازی این موج راه افتاده است.

هزینه سازمان مجاهدین خلق برای کشورهای میزبان چقدر است؟

این هزینه برای کشورهای میزبان دو قسم بوده است؛ برای نمونه صدام هرچقدر هزینه کرد، سازمان مجاهدین چندین برابر به او کمک کرد و هزینه‌ای از پشتیبانی منافقین برایش نداشت یا فرانسه که تاکنون ضرری از این محل نکرده است؛ ولی آلبانی که در بازی نبود و یک کشور منزوی جنوب اروپا بود و در هیچ یک از معادلات جهانی سهمی نداشت و تنها به دلیل قول کمک مالی آمریکا این کار را کرد، متضرر شد. هیچ کشوری حاضر به پذیرش آنها نبود. سه سال مجاهدین را در لیبرتی در جنوب بغداد نگه داشتند تا کشوری آنها را بپذیرد و برای‌شان جایی پیدا کنند. وگرنه اروپا و آمریکا و صدام چندین برابر حمایت‌های‌شان از منافقین در جهت منافع خود سازمان مجاهدین را دوشیده و از آنها استفاده کرده‌اند.

قاب خیانت

یکم شهریور ۱۳۶۳/ گروهک منافقین با انفجار بمبی عظیم در میدان راه آهن تهران سبب کشته و مجروح شدن صدها نفر از هم‌میهنان‌مان شدند. شدت این انفجار به حدی بود که شیشه‌های ساختمان‌های اطراف، تا شعاع ۱۰۰ متری شکسته شدند. خوی وحشیانه منافقین گریبان مردم عادی را همیشه گرفته است.

هفتم تیر ۱۳۶۰/ انفجار بمبی نیرومند در دفتر حزب جمهوری اسلامی، آیت‌الله بهشتی، رئیس دیوان عالی کشور را به همراه ده‌ها نفر از شخصیت‌های سیاسی و مذهبی کشور به شهادت رساند. عامل انفجار، فردی به نام «محمدرضا کلاهی» دانشجوی دانشگاه علم و صنعت بود که پس از پیروزی انقلاب به سازمان مجاهدین خلق پیوست.

نهم مهر ۱۳۶۱/ در اقدامی تروریستی، گروهک منافقین بمب بسیار قوی را در میدان امام خمینی، ابتدای خیابان ناصر خسرو تهران منفجر کردند. بر اثر این انفجار، چندین ساختمان و مغازه تخریب، بیش از ۶۰ نفر شهید و حدود ۸۰۰ نفر مجروح شدند. این گروه کوردل عملیات‌های خود را در مراکز شلوغ انجام می‌داد.

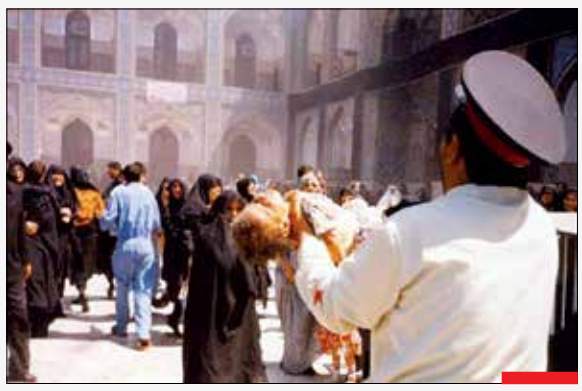

۳۰ خرداد ۱۳۷۳/ کوردلان منافق مصادف با روز عاشورا بمبی را در حرم امام رضا(ع) منفجر کردند که به شهادت ۲۷ نفر و مجروحیت ده‌ها نفر دیگر منجر شد. با همکاری مردم مؤمن مشهد، عامل اصلی و عوامل پشت صحنه این اقدام مذبوحانه تروریستی در فاصله چند روز پس از آن شناسایی و دستگیر شده یا به هلاکت رسیدند.

یکم شهریور ۱۳۷۷/ شهید اسدالله لاجوردی پس از خاتمه پرونده فرقان و پیشگیری از ادامه ترورها به دست این گروهک، مسئولیت دادستانی انقلاب تهران را در طول سال‌های ۱۳۶۰ تا ۱۳۶۳ برعهده گرفت. منافقین بارها کمر به ترور او بستند و در حالی او را ترور کردند که در بازار تهران به شغل تولید و فروشندگی روسری مشغول بود و هیچ گونه حفاظتی از او نمی‌شد.

۲۱ فروردین ۱۳۷۸/ نمایی از مراسم پرشکوه تشییع پیکر سپهبد شهید علی صیادشیرازی؛ شهید سپهبد علی صیادشیرازی در سازماندهی نیروهای انقلابی ارتش نقش بسزایی داشت و پس از پیروزی انقلاب، در بحبوحه غائله سال ۱۳۵۸ ضدانقلاب در کردستان، به فرماندهی عملیات شمال غرب کشور برگزیده شد و از همانجا منافقین کینه او را به دل گرفتند.

صبح صادق

هفته‌نامه
سیاسی، فرهنگی و اجتماعی
صاحب امتیاز
معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول: یدالله‌جوانی
سردبیر: علی حیدری

شورای‌سیاست‌گذاری:
علی‌قاسمی، سیامک‌باقری، سعدالله‌زارعی، عزیزغضنفری، فرهادمهدوی، مهدی‌سعیدی، فتح‌الله‌پریشان، احدکریم‌خانی، حسین‌عبداللهی‌فر
دبیرتحریریه: سیدفخرالدین‌موسوی
نگارش‌وویرایش: محبوبه‌حاجی‌آقایی
صفحه‌آرا: علی‌اکبر هدایتی
عکاس: حامدگودرزی
ناظرچاپ: سعیدقاسمی
چاپ: مرکز چاپ سپاه: ۳۸۵۲۲۴۴۶(۰۲۱)
تلفن: ۱۱۰و۷۷۴۶۰۱۰۰ (۰۲۱)
ssweekly.ir
@ssweekly
info@ssweekly.ir
نمابر: ۷۷۴۸۸۴۲۶
سامانه پیامک: ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

شماره ۱۰۹۸ | دوشنبه ۵ تیر ۱۴۰۲

صبحانه

زنجیرهای نامرئی

اجازه ندهید کلمات دیگران موجب دردتان شـــوند و ســـخنان دیگران سبب رنجش‌تان شوند. اعمال دیگران نباید زنجیرهایی برای زندانی کردن‌تان شوند. اجازه دهید کلمات‌تان موجب قوت قلب دیگران شود و الهام‌بخش‌شان باشد و مسیرشان را روشن کند.

صادقانه

الطاف خداوندی

امام علی(ع) فرمودند: «بدان خدایی که گنجینه‌های آسمان‌ها و زمین به دست اوست، به تو اجازه دعا داده و اجابت آن را بر عهده گرفته و تو را فرمان داده که از او بخواهی تا به تو ببخشد و از او رحمت طلب کنی تا تو را رحمت کند.»

نهج‌البلاغه، قسمتی از نامه ۳۱

تلخند

بدون شرح!

داستان

شیرینی شهری!

حکیمه سادات نظیری
نویسنده

پشـــت وانت دایی جانم سوار شدیم رفتیم تا باغ بی‌بی. باغ بی‌بی که می‌گویم نه که فکر کنید مـــال خود بی‌بی‌ام بوده‌ها. نه... . اصـــل اصلش مـــال مرحوم آقاجانم بـــود، ولی همیشه می‌گفت: «این باغو می‌خوام بزنم به اسم ماه منیرخانم. می‌خوامش چیکار، ماه منیر توش گندم بـــکاره، آرد کنه، نون بپزه برای مســـجد. خیرات منم می‌شه.»

از همان وقت هم این باغ شـــد باغ بی‌بی. سر صبحی که بی‌بی گفت هوس چای زغالی کرده، دایی جانم بی‌معطلی سوارمان کرد و توی راه خبر داد دایی کوچیکه و خاله بزرگه هم بیایند. دایی‌ها هر کاری داشته باشند، به خاطر حرف بی‌بی کنار می‌گذارند، می‌آیند.

خلاصه سرتان را درد نیاورم، رفتیم باغ بی‌بی که شـــبیه بهشت بود؛ بهشـــتی که برکت دست بی‌بی ســـبزش کرده بود. بی‌بی نشسته بود روی زیلو و می‌گفت و می‌خندید. دایی جان آجیل را مغز می‌کرد و با سنگی تمیز می‌کوبید تا بی‌بی با دندان‌های مصنوعی‌اش راحت‌تر بتواند بخورد. چند لحظه بعد کلوچه‌هـــای بی‌قد و قواره‌ای از توی کیســـه‌اش درآورد و گفت: «بیایید شیرینی پختم...» همه از این ابتکار بی‌بی که از تلویزیون یاد گرفته بود به خنده افتادیم. مزه بدی نداشت، کمی شـــیرین بود و کمی خام؛ امـــا همه بدون کلامی خوردند و به‌به و چه‌چه کردند.

تازه حرف‌شـــان گل انداخته بـــود که بی‌بی گفت: «ای دل غافل! کتری ســـیاهه کو پس؟!» کاســـه چه کنم چه کنم افتاد توی دست همه ما به چرخیدن. مگر می‌شد بی‌بی را چای نخورده برگردانیم‌خانه؟

من کـــه دیدم همه سگرمه‌هاشـــان رفته توی هم، پا تند کردم، زود راه افتادم سمت مسجد تا از مش رمضون سراغ کتری را بگیرم. نشسته بود دم در مسجد و گریه می‌کرد. پرسیدم: «چی شده مش رمضون؟» مرد گنده‌های‌های گریه می‌کرد. گفت: «عمه کلثوم، عمه کلثوم رف پیش امواتش! می‌بینی دنیا وفا نداره؟! مث من تک و تنها بود و منم همینجوری بی‌کس می‌رم اون دنیا...»

عمه کلثوم را می‌شناختم. همه عمه صدایش می‌کردند. پیرزن تنهای ده بود. بچه‌هایش برای خودشان کسی شـــده بودند؛ ولی طفلی عمه را گذاشـــته بودند اینجا، تک و تنها. کمی حسرت خوردم. چند جعبه شـــیرینی روی پله مســـجد بود، چه رنگ و لعابی داشتند. برای اینکه حال و هوای پیرمرد را عوض کنم، پرسیدم: «اینا چیه؟» گفت: «برای عید قربان بچه‌هاش فرستاده بودن براش، آوردم اینجا که خیرات بدیم.» عمه مرض قند داشت. هیچ لب نمی‌زد؛ ولی همیشه دهانش شور می‌شد. مزه شور اشـــک‌هایش، تنها سهم عمه بود.

برگشـــتم. چشـــم چرخاندم دنبال بی‌بی‌ام. داشت وسط باغ می‌خندید. هنوز داشت در مورد شـــیرینی‌هایش حرف می‌زد. به یاد عمه کلثوم بغض کردم، اما چقدر به نظرم شیرینی‌های بی‌بی خوشـــمزه بود، حتی خوشمزه‌تر از شیرینی‌های شهری بچه‌های عمه کلثوم... .

غیر رسمی

مسئولیت‌ها مانع معنویت او نیست

هرگز مسئولیت‌های بزرگ اجرایی، مانع عروج معنوی رهبر معظم انقلاب نیست. ایشان در اوج خدمت در جایگاه رهبری، از عبـــادت و توســـل غافل نمی‌شـــوند. معظم‌له پیش از رهبـــری نیز در این پهنه سیر می‌کردند.

فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی، گاه مانعی بر ســـر راه مسائل معنوی و عبادی می‌شوند؛ اما در زندگی آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای، سیر در این عرصه نمود خاصی دارد. ایشـــان ســـوای برنامه‌های معنوی روزانه و عبادت‌های شبانه، گاهگاهی به حریم قدس رضـــوی پا می‌گذارند و نیمه شبی در جمکران به عشق امام زمان(عج) می‌سوزند.

ایشان هرگز از توســـل به اولیای خدا و عبادت‌هایـــی که موجب صفای قلب و روحانیت آدمی می‌شود، غافل نیستند.

معظم‌له نه تنها ایـــن حضور در درگاه ربوبی و عبادت‌های عارفانه را مانعی بر سر راه انجام وظایف خطیر رهبری نمی‌دانند، بلکه این عبادت‌ها را عاملی برای موفقیت در عرصه خدمت می‌شمارند که ما آن را فیض الهی می‌دانیم.

چه شـــب‌هایی که جمکران، میزبان آقا بوده اســـت و مردم شاهد عبادت رهبر فرزانه خود بوده‌انـــد و چه ایامی که رهبر معظـــم انقلاب در عشـــق امـــام علی‌بن موســـی‌الرضا(ع) سوخته‌اند و مریدان در حسرت حال مرادشان، از خداوند بزرگ درخواست چنین حضوری کرده‌اند.

ایشان در کار، مدیریت، تلاش علمی، عبودیـــت و... بی‌نظیر هســـتند. یکی از بالاترین ویژگی‌های ایشـــان شرح صدر ایشان حتی با دشمنان است.

آیت‌الله‌مصباح‌یزدی

کتیبه سبز

کعبه دل

اشعار آیینی نیایش و مناجات با خدا، مجموعه اشعار عید قربان

گه احرام، روز عید قربان
سخن می‌گفت با خود کعبه، زین سان
که من، مرآت نور ذوالجلالم
عروس پرده بزم وصالم
مرا دست خلیل‌اللّه برافراشت
خداوندم عزیز و نامور داشت
نباشد هیچ اندر خطه خاک
مکانی همچو من، فرخنده و پاک
چو بزم من، بساط روشنی نیست
چو ملک من، سرای ایمنی نیست
مقدس همتی، کاین بارگه ساخت
مبارک نیّتی، کاین کار پرداخت
در این درگاه، هر سنگ و گل و کاه
خدا را سجده آرد، گاه و بی‌گاه
«أنا الحق» می‌زنند اینجا در و بام
ستایش می‌کنند اجسام و اَجرام
در اینجا عرشیان تسبیح خوانند
سخن‌گویان معنی، بی‌زبانند
در اینجا رخصت تیغ آختن نیست
کسی را دست بر کس تاختن نیست
نه دام است اندر این جانب نه صیاد
شکار آسوده است و طائر آزاد
خوش آن استاد کاین آب و گل آمیخت
خوش آن معمار کاین طرح نکو ریخت
مرا زین حال بس نام‌آوری‌هاست
به گردون بلندم برتری‌هاست
بدو خندید «دل» آهسته، کای دوست
ز نیکان، خود پسندیدن نه نیکوست
چنان رانی سخن، زین توده گِل
که گویی فارغی از کعبه دل
تو را چیزی برون از آب و گل نیست
مبارک کعبه‌ای مانند دل نیست
تو را گر ساخت ابراهیم آذر
مرا بفراشت دست حیّ داور
تو را گر آب و رنگ از خَال و سنگ است
مرا از پرتو جان، آب و رنگ است
تو را گر گوهر و گنجینه دادند
مرا آرامگاه از سینه دادند
تو را در عیدها بوسند درگاه
مرا باز است در، هرگاه و بی‌گاه
تو را گر بنده‌ای بنهاد بنیاد
مرا معمار هستی، کرد آباد
تو جسم تیره‌ای، ما تابناکیم
تو از خاکی و ما از جان پاکیم
تو را گر مروه‌ای هست و صفایی
مرا هم هست تدبیری و رایی
در اینجا نیست شمعی جز رخ دوست
وگر هست، انعکاس چهره اوست
تو را گر دوست دارند اختر و ماه
مرا یارند عشق و حسرت و آه
تو را گر غرق در پیرایه کردند
مرا با عقل و جان، همسایه کردند
در این عزلت‌گه شوق، آشناهاست
در این گم‌گشته کشتی، ناخداهاست
کسی کاو کعبه دل پاک دارد
کجا زآلودگی‌ها باک دارد؟
چه محرابی است از دل با صفاتر
چه قندیلی است از جان روشناتر
خوش آن کس، کز سر صدق و نیازی
کند در سجدگاه دل، نمازی

پروین اعتصامی

کشکیات

مریم دنبال گردن!

سوده پاکاری
طنزنویس

به گزارش واحد حاشـــیه‌ای خبر، چند روز قبل در حاشیه یک سرای ســـالمندان در شـــهر تیرانا، عده‌ای هشتگ‌زن غافلگیر شدند. یکی از شاهدان عینی که خواهش و تأکید داشت نامش فاش نشود، گفت: «ما هنوز در گیر و دار گردنِ فرانسه بودیم که دیگر ما را نمی‌گیرد! ناگهان آلبانی هم گردن‌نگیر شد.» وی در حالی که گره روسری قرمزش را محکم می‌کرد، گفت: «معلوم نیســـت کی با کی و کجا مذاکره کرده که آمریکا در محکومیت این حمله گفته: عههه.»

این شـــاهد عینی با اشـــاره به خوابی که مریم یک ماه پیش دیده بود، تصریح کرد: «هاله‌ای در خواب به مریم گفته بود مریم که گور می‌گرفتی همه عمر/ دیدی که چگونه گور... از خواب پرید.» وی افزود: «الآن مریم با یک دســـت به دنبال گردن می‌گردد و با دست دیگر دنبال سند و بنچاق که هووهایش را آزاد کند.» این منبع که خودش می‌گوید آگاه اســـت آنها تعدادی پیرزن و پیرمرد بی‌آزارند که از صبح تا شـــب دســـت در کیبورد و چشـــم در مانیتور دارند و فحش‌های مگو کامنت می‌کنند. وی با بیان اینکه ما در جوانی به خون، اسلحه و انفجار علاقه‌مند بودیم، توضیح داد: «اکنون توئیتر، اینســـتاگرام و تلگرام مقصد پخش رکاکت‌های ماست.» این منبع احتمالاً آگاه افزود: «حالا چرا سیستم‌های ما را بردند، چهار تا فحش توئیتری به کجا برمی‌خورد؟» وی ادامه داد: «ما اینقدر بی‌ســـر و صداییم که حتی نمی‌گوییم حالا چی بپوشیم؟! همه یک چیز می‌پوشیم، حالا ما گرفتن داریم؟!» این شاهد عینی در تشریح غافلگیری‌شان گفت: «همانطور که دســـتم در کامنت مرگ بر فلان بود! ناگهان مرگ رسید سر میز افشین!» به گزارش این واحد حاشیه‌ای، از چند روز قبل فضای توئیتر برای تمام گروه‌های سنی مناسب شده است.

سلامت

روغن جامد آری یا خیر؟

محبوبه‌سادات رضوی
کارشناس تغذیه

مصرف روغن‌های جامد و نیمه‌جامد، ســـبب رسوب اسیدهای چرب اشباع در رگ‌ها، آترواسکلروز(سفت شدن جدار عروق)، تنگی و انسداد عروق قلب و ســـکته قلبی می‌شود. اســـیدهای چرب اشباع موجود در روغن جامد ابتلا به بیماری‌های قلبی عروقی و انواع سرطان‌ها را به دنبال دارد.

روغن نیمه جامد هم در مقایسه با روغن‌های گیاهی مایع، مقادیر بیشتری اســـید چرب اشباع و اسید چرب ترانس دارد و مصرف آنها خطرهایی، مانند افزایش کلسترول بد خون (LDL)، تنگی و انسداد عروق قلبی و در نهایت ســـکته قلبی را به دنبال دارند؛ به ویژه افرادی که دچار اختلالات چربی خون و کلسترول بالا هســـتند، نباید از روغن جامد و نیمه جامد استفاده کنند.

توصیه می‌شـــود بـــرای پیشـــگیری از بیماری‌های قلبی عروقی از روغن‌های مایع با منشـــأ گیاهی اســـتفاده شود. چربی‌های مایع، روند بروز ســـفت شدن جدار عروق را کند می‌کند. روغن نباتی مایع درصد بسیار کمی اسید چرب اشباع و مقادیر قابل ملاحظه‌ای اسیدهای چرب غیراشـــباع دارد که برای حفظ ســـلامت قلب ضروری است.

همچنین میزان اسید چرب ترانس آن کمتر از ۲ درصد و در بعضی از روغن‌های مایع حدود صفر است که زیروترانس نامیده می‌شوند. مصرف روغن‌های مایع قطعاً برای حفظ ســـلامت به روغن حیوانی و روغن نباتی جامد و نیمه جامد ارجحیت دارد.

حسن ختام

صدای‌تان می‌کنم

در هوای‌تان نفس کشیدن می‌ارزد به تمام نفس‌هایی که در زندگی کشیده‌ام. جانم فـــدای وجودتان. ای جـــان و دل! عمری اســـت کـــه از جـــان و دل می‌خوانم‌تان. صدای‌تـــان می‌کنم تا در این ســـیاهی و ظلمت، نـــور را آورده باشـــم. صدای‌تان می‌کنـــم که هر حرفی و کلمه‌ای به غیر از نام شما، اضافه‌گویی و غم‌پراکنی است. صدای‌تان می‌کنم که دل به نام شما زنده است.

مولاجان! صدای‌تـــان می‌کنم با دلی شکسته، ولی خوشحال! چرا که دلم آیینه هزار تکه‌ای است که هر تکه‌اش نام شما را به سینه دارد. صدای‌تان می‌کنم با دلی زخمی، ولی خوشـــحال! چرا که پیراهن یوســـف با هـــزار زخم، گـــواه پاکدامنی اوست.

آقاجان! صدای‌تـــان می‌کنم که نام‌تان از هر آوایی خوش‌تر و دل‌نشـــین‌تر است. صدای‌تان می‌کنم با هزار امید که هر هزار امید شـــمایید. صدای‌تان می‌کنم با دلی شکســـته و غمگین که غم آغاز دردمندی و ظفرمندی است. صدای‌تان می‌کنم که هوای دلم به نام زیبای‌تان سبز و زنده شود.